

חלק ב' - תוכניות הלימודים לכיתות א'-ח'

בחלק זה מוצגת תוכנית לימודים לכל שכבת גיל. ליד כל נושא צוינו:

1. **מטרות** – מותאמות בכל נושא לשכבת הגיל
2. **פעילות לימודית** - תיאור מפורט של הפעילות המומלצת להשגת המטרות
3. **הערות** - הכוללות הגדרת מושגים, דוגמות, דרכי הוראה
4. **שילוב** - בטור זה מצוינים כל התחומים בעברית בהם בא הנושא הנדון לידי ביטוי.

לתשומת לב:

לעקרונות הספיראליות, העומד בבסיס התוכנית, שתי השלכות, שיש לתת עליהן את הדעת:

1. **מושג, שהוזכר ופורט בכיתה נמוכה, לא יוזכר שנית בכיתה הגבוהה יותר, למרות שהוא מהווה חלק מהתוכנית בכיתה זו, אלא אם כן ישנו שינוי ברמה או בהיקף הנלמד.** כדי להתעדכן בתוכנית הלימודים השלימה של הכיתה, יש לעיין בטבלות המיפוי (חלק א'), בהן מסומנים כל הנושאים הנלמדים באותה שנה.
2. **לצד כל מושג חדש צוינו הסברים והגדרות, המופיעים רק בשלב הרכישה המושגית.** כדי לאתר הסבר או הגדרה, יש למצוא בטבלת המיפוי את השנה בה נלמד הנושא באופן מושגי (שלב המצוין בטבלת המיפוי בציון: **).

תוכנית הלימודים בכיתה א'

לשון

הנושא	המטרה	הפעילות הלימודית	הערות	שילוב
<p>העשרה לשונית</p>	<p>פיתוח אוצר מילים וביטויים: בנושאים רלוונטיים (חגים, עונות וכו') ברגשות</p> <p>בפעלים ספציפיים</p> <p>שגירות לשונית ושימוש תקין במילות שליטה במספרים סודרים ומונים.</p> <p>הכרת ראשי תיבות בודדים</p>	<p>שיבוץ האוצר הלשוני הנרכש במשפטים שיום רגשות, התאמתם למצבים ומיונם לנעימים/בלתי נעימים</p> <p>המרת הפעלים הרווחים: לעשות, לומר, לחשוב בפעלים ספציפיים</p> <p>שימוש במילות מתאימות בשיחות בע"פ מניה בעל פה</p> <p>השלמת טורי מספרים בדפי עבודה</p> <p>הבחנה בין זכר לנקבה במספרים סודרים</p> <p>הצמדה מתאימה של המספרים לעצמים</p> <p>פענוח ראשי תיבות רווחים ביותר</p>	<p>מילים בנושא רלוונטי: יש לבחור במילות-מפתח מן הנושא</p> <p>המילות: תחום זה מוזנח בגיל הצעיר שלא בצדק. שפה נבחנת גם במידת היכולת לקשור את מילות התוכן בקשר לוגי נכון</p> <p>דוגמות: רגשות: אכזבה, ציפייה, תקווה פעלים ספציפיים: לעשות- שיעורים= להכין- לומר = לגעור, לתכנן, לראות = להדיח מספרים סודרים: ראשון - ראשונה ר"ת: בס"ד, הקב"ה</p>	<p>לשון עשירה ומדויקת היא אחד מתנאי התקינות של טקסט. ראו הבעה-תנאי תקינות</p>
<p>תופעות לשונית</p>	<p>שליטה במושגים והגדרתם: מילים נרדפות/ והפך</p> <p>חרוזים</p> <p>הפגשה עם התופעות: האנשה, הומופונים, הומוגרפים, אונומטופיאה, צירוף מילים סמל</p>	<p>המרת מילים במילים נרדפות או מנוגדות, זיהוי התופעה בטקסטים</p> <p>זיהוי חרוזים בטקסטים</p> <p>שעשועי חריזה</p> <p>השתעשעות בלתי מושגית בתופעות הבעת הנאה מתופעות אלו, בעת מפגש בהן בתוך קטע</p> <p>שימוש במסמל כתחליף למסומל</p>	<p>בראשית השנה יש להרבות <u>בחריזה</u> להגברת המודעות הפונולוגית</p> <p><u>יכולת הסמלה</u></p> <p>חשובה לרכישת השפה הכתובה ויש לטפחה</p> <p>דוגמות: הומופונים: יש קר וכו' ... , איזה כדור אתם מכירים? (משחק, תרופה) אונומטופיאה: מה הקשר בין טיף טף לטיפה? יכולת הסמלה: מה נצייר/ ניקח במקום. סמלים רווחים: תמרורי דרכים והתנהגות</p>	<p>תופעות אלו הן, בעצם, האמצעים הפואטיים של היצירה ולכן נלמדות בד"כ במסגרת שיעורי ספרות- ראו ספרות-פואטיקה, הבעה</p>

הנושא	המטרה	הפעילות הלימודית	הערות	שילוב
מושגים בדקדוק	הכרת המושגים (או חלופיים): זכר ונקבה (בן/ בת) יחיד ורבים שייכות (של...) פועל (פעולות) תואר (אפשר לומר על...) משפחות מילים (מילה דומה)	הכרת המושגים, זיהויים ושימוש בהם: מיון לזכר/ נקבה, יחיד/ רבים הפיכה מצורה דקדוקית אחת לאחרת חיבור תארים לעצמים פיתוח רגישות לדמיון בין מילים בשורש ובמשמעות	זכר ונקבה: ביולוגיים מיון שמות של בנים/ בנות, פעלים שעשו היא/הוא, והוספת תארים בהתאם דוגמות: פעלים: סמנו כל מה שעשתה סבתא תארים: מה אפשר לומר על השושנה? ריחנית משפחות מילים: ספר – סופר, מטר - מטריה	ידע במושגים דקדוקיים מהווה תשתית לכתיב תקין- רא' <u>כתיב</u>
תצורה	מודעות מורפולוגית ע"י מפגש עם: המוספיות של הצורות הדקדוקיות שלעיל משקלים ותבניות	תשומת לב לדרכי התצורה: הדגשת המוספיות השונות ובידודן מהמילה הבסיסית קריאת מילים רצופות במשקל זהה חשיפת המבנה השווה של המילים השלמת חלקי מילים על פי המשקל	המוספיות: ה' לנקבה, ים/ות בריבוי, סים בריבוי זוגי , תי בפועל וכל מוספיות השייכות: ספר שלי = ספרי שיטות קריאה המבוססות על תרגול תבניות ומשקלים: ססה- גנה, ססית-כפית , מטפחות את המודעות המורפולוגית.	כנ"ל- רא' <u>כתיב</u>
תיקון שיבושים	מבטא תקין הבחנה בין זכר לנקבה (ביולוגיים)	שימת לב להיגוי המדויק של מילים שמרבים לשגות בהגייתן הצמדת תארים ומספרים סודרים מתאימים	דוגמות: היגוי: סבתא (ולא ספתא), קלמר (ולא קרמל), מטבח ולא מדבח הצמדה: כבשה לבנה, האפרוח השלישי	לשון תקינה מהווה בסיס לכתיב תקין- רא' <u>כתיב</u>
רבדים בשפה	הכרת המושגים: לשון הקודש טיפוח שפה נקייה	שימוש במושג הקניית המושגים: שפה נקייה ולהבדיל- שפה המונית (שפת רחוב)	בשיעור תורה: הפניית תשומת הלב לנטיית העבר: ויאמר, ויעש	
מיומנויות	עידוד לשימוש במילון התמצאות בספריית הכיתה חישוב גימטריות קלות פתרון תשבצים	הכרת סדר האותיות עידוד לשימוש במילון מצומצם לתלמיד סידור הספרים לפי "מפתחות" מגוונים חישוב הערך המספרי של א' –י' פתרון תשבצים קלים ופשוטים מאד	עידוד לשימוש במילון: ע"י דוגמה אישית של מורה: שימוש במילון בשעת השיעור כיוון אחד. מילה אחת בשורה דוגמות: סידור: לפי סדר א'-ב' של הספר או הסופר, לפי נושאים, לפי העדפה	התמצאות במילון ובספרייה- הבסיס ללמידה עצמאית- רא' הבנת הנקרא- מיומנויות ביצועיות וסוגות

כתיב

הנושא	המטרה	הפעילות הלימודית	הערות	שילוב
<p>עיצוב ועריכה גרפית</p>	<p>כתיבה תקנית ובהירה של אותיות הכתב</p> <p>ארגון נכון של דף:</p> <p>מרווחים</p> <p>מיקום והדגשה</p> <p>הפגשה אינטואיטיבית:</p> <p>סימני הפיסוק</p>	<p>שרטוט מדויק של קווים ישרים ועגולים דיוק בשרטוט אותיות הכתב</p> <p>צביעה ואיור מותאמים לתוכן הטקסט שמירה על מרווחים נאותים בין האותיות במילה ובין המילים מיקום נכון של הכותרת- והדגשתה מיקום נכון של השאלות והתשובות</p> <p>זיהוי סימני פיסוק רווחים בטקסט וציון תפקידם (ע"י התלמידים) שימוש בסימן שאלה לציון שאלה</p>	<p>כנאמר במבוא, תהיה הקפדה על כתיבה על פי מוסכמות הכתב (מבחינת העיצוב והכתיב) רק כאשר הכתיבה היא לצרכים תקשורתיים</p> <p>סימני פיסוק רווחים: נקודה, סימן שאלה, סימן קריאה, מרכאות, גרשיים</p>	<p>תיקוני כתיב ועריכה הם חלק מתהליכי הכתיבה- רא' <u>הבעה-פרסום</u></p>
<p>כתיבה תקנית</p>	<p>שימוש בידע לשוני מורפולוגי (התצורה) לכתיבה תקנית:</p> <p>מוספיות ומשפחת מילים</p> <p>כתיבה תקנית של:</p> <p>מילים מילות אותיות שימוש נפוצות</p>	<p>ניתוח מורפולוגי (דרכי התצורה) של מילים זיהוי ה"משפחה" לה שייכת המילה</p> <p>איות ושינון של מילים, מילות ואותיות מהנושא הנלמד שיבוץ הרכיבים שנלמדו במשפטים ובטקסטים הכנסת המילים למאגר</p>	<p>שינון: אין להקנות יותר מ-2-3 מילים בשיעור, כדי לא להכביד בשינון</p> <p>מאגר: המלצה- הקצעת פינה בכיתה ("מילים שרכשנו") שתהווה מאגר מילים, שאת כתיבתן רכשו התלמידים</p> <p>דוגמות: ניתוח מורפולוגי: ילקוטך = ילקוט+ שלך, הספר = ה+ספר</p> <p>מילות: אני, לא, ה' הידיעה</p>	<p>הידע שייך לתחום הלשון רא' <u>לשון-מושגים</u> <u>דקדוקיים</u> <u>ותצורה</u></p>

הגנת הנקרא

נושא	המטרות	הפעילות הלימודית	הערות	שילוב
מיומנויות קוגניטיביות	<p>טיפוח כשרים בלתי מושגי:</p> <p>מיון (מושגי) והכללה</p> <p>הסקת מסקנות</p> <p>השערת השערות</p> <p>הבחנה: בין עיקר לטפל</p> <p>בין דמיון למציאות</p> <p>תפיסת רצף</p> <p>תרגום</p> <p>חשיבה ביקורתית</p> <p>חשיבה רפלקטיבית</p>	<p>פעילויות- מן התמונה אל המילה והטקסט:</p> <p>מיון לקטגוריות ראשוניות מקובלות</p> <p>ציון פעילות שאינה מפורשת בתמונה/ טקסט</p> <p>העלאת השערות כלליות על טקסט / המשכו</p> <p>תשובה לשאלה: על מי/ מה מסופר?</p> <p>מיון תמונות למציאותיות/ דמיוניות- והנמקה סידור</p> <p>אירועים פשוטים ברצף כרונולוגי</p> <p>סידור מילים ברצף תחבירי הגיוני</p> <p>תרגום תמונה לכתב, ולהפך- ציור של הכתוב</p> <p>הערכת טקסטים: רגשית והגיונית</p> <p>הערכת דמויות: מבחינה ערכית</p> <p>שימוש מודע בידע לשוני ובתהליכי חשיבה</p>	<p>ביטויי הכללה הם כלי לשוני המבטא יכולת קוגניטיבית. משמשים לארגון מידע</p> <p>סידור ברצף: בתמונות- על פי ההיגיון בחלקי טקסט- עפ"י הכתוב בטקסט המקור</p> <p>דוגמות:</p> <p>הכללות ראשוניות: שמות עצם קיבוציים: ארון, כסא= רהיטים, מושגי יסוד: גודל, צורה, צבע, מראה, מרקם</p> <p>מסקנות: לאן אימא הולכת? (בתמונה: בידי אימא סל קניות)? לקניות</p> <p>הערכה: רגשית: האם הסיפור שמח? מוצא חן? הגיונית: האם יתכן? ערכית: מה דעתך על התנהגותו?</p>	<p>הכללה – רא' ייצוג בתרשימים</p> <p>רצף- רא' הבעה- המשפט</p> <p>הערכת טקסטים- רא' הבעה- תנאי תקינות</p> <p>חשיבה רפלקטיבית- רא' <u>הגנת הנקרא- מודעות ופיקוח, אסטרטגיות, תהליך, ספרות- הקורא והיצירה, הבעה- כתיבה רפלקטיבית, תהליכי כתיבה, אסטרטג' ותנאי תקינות</u></p>
מיומנויות ביצועיות	<p>רכישת מיומנויות ביצועיות:</p> <p>קריאה: קריאה רהוטה</p> <p>איתור פרטים</p> <p>שימוש במשאבי מידע</p> <p>הבעה: שאילת שאלות</p> <p>השלמת כלוז</p> <p>ייצוג מידע בתרשימים</p>	<p>ביצוע ללא שימוש במושג:</p> <p>קריאה רהוטה (לא מצרפת) של טקסט</p> <p>איתור פרטים פשוטים בטקסט כתוב</p> <p>ציון סוג המקורות בהם נמצא המידע הרצוי</p> <p>ציון שם הספר ושם הסופר</p> <p>שאילת שאלות רבות על תמונה</p> <p>השלמת "כלוז" על פי מאגר מילים</p> <p>מילוי טבלאות קלות</p> <p>ארגון מידע בטבלאות מוכנות בנות שני טורים</p>	<p><u>ארגון טבלה</u> מצריך יכולת הכללה</p> <p><u>שאלות</u> של הלומדים יעילות יותר משאלות חיצוניות (מורה / דף עבודה)</p> <p>דוגמות:</p> <p>התמצאות במקורות מידע: היכן נמצא מספר טלפון? (בספר טלפונים), היכן- מידע על כלנית?</p>	<p>כל המיומנויות (כולל קוגניטיביות) תבאנה לידי ביטוי במהלך הקריאה- רא' <u>תהליך ואסטרטגיות</u></p> <p>תוכן עניינים- רא' <u>ספרות- המקראה</u></p> <p>חידות- רא' גם <u>ספרות- סוגות</u></p> <p>מיומנויות הבעה- רא' <u>הבעה</u></p>
מודעות ופיקוח	<p>מודעות: לעצמי כקורא</p> <p>לתהליך הקריאה</p>	<p>אפיון הקצב האישי של הקריאה וסוגה</p> <p>העדפת טקסטים על פי רמת הקושי האישית</p> <p>ציון מילים בלתי מובנות לקורא</p> <p>הדגמת "דיבור פנימי" ע"י המורה</p>	<p>קצב: אני קורא מהר/ לאט</p> <p>סוג: אני קורא בקול/ בשקט</p> <p>רמת קושי: מה קל/ קשה לי לקרוא?</p> <p>דיבור פנימי: אני אומר לעצמי: "אפשר..."</p>	

הנושא	המטרות	הפעילות הלימודית	הערות	שילוב
פיתוח אסטרטגיות	שימוש אינטואיטיבי באסט': להבנת התוכן להבחנה בין סוגות לפיתוח ציפיות והשערות לאיתור פרטים לאיתור רעיון מרכזי	שימוש במיומנויות למטרת קריאה (בהכוננת המורה): פעילויות טרום/ תוך קריאה (רא' תיהלוך) קריאה מרפרפת לקביעת הסוגה- הכוונה ע"י שאלות העלאת השערות על תוכן הטקסט על פי איור וכותרת ציון תפקידה של הכותרת בטרם קריאה השערה על מקומם של הפרטים בטקסט חשיבה על הנושא של הסיפור	דוגמות: הבחנה בין סוגות: איך יודעים שזה שיר? (שורות קצרות) איתור פרטים: איפה יהיה כתוב על התרופה? מדוע?	שימוש במיומנויות במודע לצורך הבנת הנקרא מהוה אסטרטגית קריאה
תיהלוך הטקסט	פעילויות להבנת הטקסט: טרום קריאה תוך קריאה אחר קריאה	פעילויות ליצירת מוכנות לקריאה (קריאה מרפרפת): זיהוי הסוגה, התייחסות לכותרת לאיור, חשיפת ידע קודם, העלאת השערות כלליות על הכתוב בטקסט ושאלות רבות על הכותרת ועל האיור הנלווה לטקסט פעילויות המסייעות לקליטת נתוני הטקסט ולאחסונם בזיכרון (קריאה מעמיקה וקריאה סורקת): אישוש / דחייה של ההשערות; חיפוש התשובות בטקסט, איתור מרכיבי הסיפור על פי שאלות, זיהוי מסר גלוי ובולט, שחזור עיקרי העלילה וסידורם ברצף כרונולוגי, פעילויות ליישום מטרות הקריאה: קישור לניסיון ולידע קודמים, הסקת מסקנות מוסכמות ואישיות, ביקורת והערכה, כתיבה משחזרת של הטקסט, הבעה יצירתית בעקבות קריאת הטקסט	הבהרות: כתיבה משחזרת: כתיבה על פי הטקסט. למתקשים: שחזור מילים בודדות או משפטים הבעה בעקבות קריאה: הבעה חופשית בכל כלי ביטוי: כתיבה, ציור, כיור, הצגה, הצגת בובות, תנועות, שירה, דוגמה לקישור לידע קודם: מה אני יודע/ איני יודע על הנושא? איזו חווייה דומה חווייתי?	תיהלוך הטקסט נעשה גם בטקסט ספרותי- רא' <u>ספרות</u> כתיבה בעקבות קריאה- רא' <u>ספרות והבעה</u>
סוגי טקסטים	הכרת הטקסטים ותיהלום: מפעיל: הוראות מידעי: שימושי עיוני: שאלות ספרי יען חידות תקשורת המונים	שיום של סוגי הטקסטים, זיהויים ופעילות ייחודית לכל סוג: מפגש עם טקסטים מפעילים קצרצרים מלווים בתמונות ביצוע עצמאי של מטלות לימודיות – הבנת הוראות התמצאות ברשומות המסודרות בסדר הא'-ב' ליקוט מידע בסיסי ממודעות, משלטים, מהזמנות, מאריזות, מפנקס טלפון כתיבת תשובות לשאלות עיוניות. עידוד לחיפוש מידע במילון קטן ובספרי עיון מותאמים לגיל פתרון חידות המנוסחות כהגדרה התמצאות בעיתון: קריאת הכותרות הגדולות, מודעות שימושיות (לוח מזג האוויר, זמני כניסת השבת) ופרסומות בולטות	חידה שהיא, בעצם, הגדרה: בעל חיים ארסי פנקס טלפונים: סוג של רשומות. שימוש בפנקס המכיל מספר מועט ביותר של מספרים. המלצה: להנהיג פנקס כיתתי עיון בספרי מידע: חשוב להרגיל תלמידים צעירים לעיין בספרי מידע, כדי לפתח כישורים של לומד עצמאי	טקסט ספרותי- רא' <u>ספרות</u> רשומות- רא' גם מילון- <u>לשון- מיומנויות</u> <u>עיון בספרי מידע:</u> רא' גם <u>מיומנויות ביצועיות</u>

ספרות

שילוב	הערות	הפעילות הלימודית	המטרות	
<p>תיהלוך הטקסט- רא' <u>הבנת הנקרא</u></p>	<p>דוגמות להבעה אישית: כתיבה משחזרת, חיבור סיפורים "דומים", מכתבים, אלבום תמונות וכו' בעקבות קריאת הסיפור, יצירת הדמויות (ציור, כוור), המחזתן,</p>	<p>פעילויות של טרום/ תוך/ אחר קריאה מותאמות לטקסט ספרותי: הדגשת מסרים חינוכיים המשתמעים בברור מן היצירה הבעה גלויה של הנאה ועניין מתן לגיטימציה ועידוד לחשיפה רגשית הבעה אישית באופני ביטוי מגוונים בעקבות הקריאה</p>	<p>תיהלוך הטקסט הספרותי הדגשת ההיבטים: חינוכי אסתטי- אומנותי רגשי קולו של הקורא</p>	<p>הקורא והיצירה</p>
<p>מימונות בביצוע הפעילויות- רא' <u>הבנת הנקרא</u>: <u>מימוניות</u>, <u>אסטרטגיות</u>, <u>ותיהלוך</u> מאפייני כל סוגה- רא' <u>טבלאות המיפוי</u></p>	<p>למרות הפער, הקיים <u>בראשית השנה</u>, בין רמת הקריאה לבין רמת ההבנה, יפעלו התלמידים בכל הפעילויות המוצעות בספרות ע"י האזנה ליצירות. שיקולי דעת בבחירת יצירות: סיפורים: קצרים, שקיימים בהם המרכיבים של הסתבכות/ התרה, דינאמיות ומתח סיפורים מחורזים: ביניהם סיפורים בעלי מבנה צביר משלים: על יחסי הקב"ה- עם ישראל שיר לירי: אין לוותר על <u>שירה לירית</u>, שכן הליריקה היא ליבה של השירה האיכותית דקלומים: שירה קלילה זו מהווה בגיל הרך גשר להכרות של עולם השירה ומאפייני השיר</p>	<p>קריאת הסוגות. זיהוי הסוגה על פי מאפייניה: איתור המאפיינים כתשובה לשאלות: איפה? מתי? מי? מה קרה? מה למדנו? דיון בתועלת הספר ובמטרות הקריאה בספרים סיווג לתחומי דעת הכרת שמות של חמישה ספרים הקבלה בין רכיבי המשל לרכיבי הנמשל זיהוי הסוגות כשיר. סימון ה"בתים" והחרוזים. הבעת הנאה מהמקצב ומהמצלול. ליווי השיר במשחקי צליל ותנועה</p>	<p>הכרת הסוגות ומאפייניהן סיפור: זמן, מקום, משתתפים, אירוע, לקח ספר משל: משל/ נמשל פזמונים, שירי ילדים, דקלום, סיפור מחורז: "בית", חרוז, (לא מושגי): ריתמוס מפגש עם הסוגות: סיפורי צדיקים סיפור דמיוני שיר לירי בדיחה פתגם חידה מערכון</p>	<p>סוגות בסיפורת בשירה ובדרמה</p>
<p>חידה- רא' גם <u>הבנת הנקרא</u>- <u>מימוניות</u> <u>ביצועיות</u></p>	<p>דוגמות: ספר- תחומי דעת: סיפורים ושירים, אנציקלופדיות ומילונים, בישול, טלפונים משחקי תנועה: בהתאם לקצב הקריאה- מחיאות כפים, תיפוף, הליכה</p>	<p>פעילויות הקשורות במושגים ובסוגות: הבלטת מעשה המופת והפקת לקחים ממנו הבלטת הרכיבים הדמיוניים (לא יכול לקרות באמת) התייחסות לרגשות ולנימה המאפיינת הבעת הנאה וציון הרכיב ה"מצחיק" שימוש בפתגמים כלקח מסיפור קריאת חידות מחורזות - ופתרון המחזת קטעי דו שיח ע"י תלמידים</p>		

הנושא	המטרות	הפעילות הלימודית	הערות	שילוב
פואטיקה ומושגים כלליים	הכרת המושגים: כותרת איורים האמצעים הלשוניים שנלמדו הפגשה: הומור (מצחיק)	זיהוי המושגים וציון תפקידם: ציון תפקיד הכותרת בהבנת יצירה. מיון כותרות ציון תפקיד האיור בהבנת יצירה זיהוי האמצעים הלשוניים ציון העוקץ ותגובה של צחוק	הכותרת : תפקידה - לספר על הכתוב בטקסט. קריאתה מקילה על הבנת הנושא. דוגמה למיון - כותרת מצחיקה, מפחידה האיור : תפקידו - להמחיש את הכתוב בטקסט. עיון באיור מקל על הבנת הטקסט ציון ההומור : מה מצחיק כאן? למה צחקתם?	כותרת ואיור- רא' <u>הבנת הנקרא- תיהלוך</u> אמצעים לשוניים: רא' <u>לשון- תופעות</u>
קשרים תמאטיים	התייחסות בהדגשה למסרים ולהיבטים: יהדות: סגוליות המצוות חברה: התנהגות במשפחה ובחברה על פי התורה העולם הפנימי: מודעות לרגשות עצמיים, לגיטימציה להבעת רגשות (ספרות פסיכולוגית)	קריאת יצירות, המתייחסות להיבטים שונים של אותו נושא: הבלטת הרגש המתלווה אל המצווה התרשמות מהקדושה ומהאוירה בשבת ובחג הבלטת ההתנהגות הראויה אצל גדולי ישראל שיום הרגשות הזדהות רגשית עם הגיבור דיון בקונפליקטים פנימיים ובצרכים מנוגדים הבעת סיפוק מהיכולת להתגבר על היצר או על רגשות שליליים ניתוח המציאות הגורמת לבעיה מציאת פתרונות להתגברות על הבעיה דיון ביחסי הגומלין בין הילד לסביבתו	נושאים מסווגים : השקפה יהודית : מצוות, חגים וזמנים, סביבה : שינויים עונתיים בסביבה הקרובה, "צער בעלי חיים", חברה : כיבוד הורים, מצוות שבין אדם לחברו, העולם הפנימי: (ביבליותרפיה) התגברות על היצר, בין תלות לעצמאות, רגשות עזים וברורים התבגרות- רכישת הקריאה דוגמות : יחסי גומלין : השמש לא תזרח- מה יקרה? מה נעשה כדי שהגינה תישאר פורחת ויפה? קונפליקטים : מי אני- גדול או קטן?	העלאת ידע- רא' <u>הבנת הנקרא- תיהלוך</u> הבעה אישית- רא' <u>הבנת הנקרא- תיהלוך</u> <u>והבעה- כתיבה</u> <u>בעקבות קריאה</u>
המקראה	עידוד לקריאת יצירות מהמקראה התמצאות במקראה	"שיטוט" מודרך במקראה קריאת סיפורים בשיעור ספרות מן המקראה קריאת "תוכן העניינים" ומציאת יצירה לפי מס' העמוד שבתוכן העניינים	"שיטוט" : פעילויות המתייחסות לאיורים ולכותרות: בחירה מנומקת ב"מוצא חן", פיתוח ציפיות בע"פ ובכתב	רא' <u>הבנת הנקרא- אסטרטג'</u>
הסופר ויצירתו	התייחסות למחבר היצירה הכרת שמות סופרי ילדים הכרת מלאכת היצירה	איתור שם הסופר ציון שם הסופר בקריאת יצירה. מיון ספרים על פי מחבריהם. הכרת שמות של שני סופרים לימוד נושא "הספר"	הגדרת המושגים: סופר, משורר, מאייר, כורך, מדפיס בנושא הספר מומלץ לחבר "ספרים" ו"להוציאם" לאור להמחשת תהליך הוצאה לאור	מיון- רא' <u>לשון</u> <u>מיומנויות</u>

הבעה

שילוב	הערות	הפעילות הלימודית	המטרות	הנושא
<p>עוד על סוגות- רא' <u>הבנת הנקרא- סוגי טקסטים</u> <u>וספרות- סוגות</u></p>	<p>אין לדחות את הכתיבה היצירתית עד לאחר רכישה פורמאלית של הקריאה. יש לזמן מטלות יצירתיות החל מהשבועות הראשונים של השנה גרייה לכתיבה: תמונות ויצירות (כתיבה בעקבות קריאה) "נושא אישי": כתיבה חופשית בנושא שמעניין את התלמיד/ הכיתה לחקור. העבודה תכלול בעיקר: תמונות ומידע קצרצר מעניין כתיבה משחזרת: כתיבת היצירה שנקראה מחדש מאפשרת לתלמידים המתקשים ב"שליפת" רעיונות ובפיתוחם. היא מהווה "גשר" לכתיבה עצמאית בהמשך. למתקשים: כתיבת מילים זכורות מתוך היצירה. דוגמות: הכוונה לפיתוח רעיוני: מה הייתם רוצים שיכתבו לכם? מכתב אישי: לחבר חולה, איחולים לשמחה רשומות: רשימת חומרים, ספרי הספרייה, מחברות הזמנות: כתיבת ההזמנות להורים למסיבת הסידור תשובות ארוכות: לשאלות: מה את עושה כאשר...? איך נראה אצלכם...? תשובות קצרות: (לשאלות פשוטות ברמת ידע): מי? מה? מתי? איפה? ביקורת: הספר מוצא חן בעיני כי...</p>	<p>כתיבה חופשית של: מכתב אישי, סיפורים ושירים מציאותיים, בדיוניים ודמיוניים, הוצאה לאור של "ספר" עריכת רשומות בסדר הא"ב, הזמנות, מודעות "השבת אבדה", מרשמים תשובות ארוכות ללא כללים עבודה ב"נושא אישי" ביקורת על ספר שחזור היצירה רא' גם ספרות – הקורא והיצירה תשובות קצרות. תקינות: תשובה מלאה בת משפט שלם</p>	<p>טיפול כתיבה יצירתית בסוגי הטקסטים: ספרותי שימושי עיוני טיעוני כתיבה בעקבות קריאה כתיבה תקינת של: תשובה קצרה</p>	<p>סוגות לכתיבה</p>
<p>רא' <u>כתיב- מבוא</u></p>	<p>התייחסות למשוב, תיקונים ועריכה לקראת פרסום מחדדים את ההיבט התקשורתי של הכתיבה רק יצירות שרוצים לפרסמן יעברו תיקוני כתיב, שכתוב ועריכה</p>	<p>איסוף חומר רלוונטי התייחסות למשוב עמיתים/ מורה פרסום יצירות בקרב קהיליית התלמידים כתיבת משפטים הגיוניים מבחינת תוכן ורצף המילים ניסוח לשוני עשיר ותיקון משפטים שגויים</p>	<p>טיפול תהליכי כתיבה: טרומ כתיבה תוך כתיבה פרסום</p>	<p>תהליכי כתיבה</p>
<p>רצף- רא' <u>הבנת הנקרא- מיומנויות ניסוח- לשון</u></p>	<p>אין להרבות בתרגול של כתיבת משפטים בדידים. בכתיבת טקסט שלם קיים ההקשר הרעיוני. ניתן ליצור מסגרת, שבה יכתבו התלמידים משפטים בדידים אך קשורים בנושא, לדוגמא: משפטים הקשורים בשבת</p>	<p>כתיבה יצירתית של טקסטים ללא כללים כתיבת טקסטים קצרים ותיקונם- כתיבת תקין, עיצוב גרפי וכותרת</p>	<p>הכרת הכללים לכתיבת משפט הגיוני</p>	<p>המשפט</p>
<p>רמת טרום טקסט- רא' <u>הנק' שחזור</u></p>	<p>למתקשים: כתיבה ברמת טרום טקסט יש לאפשר קיום שני מסלולי כתיבה זה בצד זה: האחד (ללא כללים)- לצורך טיפוח היצירתיות והשני- לחיזוק הכתיבה התקנית</p>	<p>כתיבה יצירתית של טקסטים ללא כללים כתיבת טקסטים קצרים ותיקונם- כתיבת תקין, עיצוב גרפי וכותרת</p>	<p>טיפול כתיבה יצירתית לימוד כללים לכתיבה תקינת</p>	<p>הטקסט</p>

תוכנית הלימודים בכיתה ב'

לשון

הנושא	המטרות	הפעילות הלימודית	הערות	שילוב
העשרה לשונית	פיתוח אוצר מילים ו/או ביטויים: בנושאים רלוונטיים (חגים, עונות וכו') באיחולים בתארים בפעלים ספציפיים במילות הכרת ראשי תיבות רווחים	שימוש במאגרי מילים וביטויים לשיבוץ יצירתי: שיבוץ האוצר הלשוני הנרכש במשפטים ובטקסטים, העשרת טקסטים מוכנים, הכנת מאגרים ממוינים באופן מצטבר במהלך השנה המרת הפעלים הרווחים: לסדר, ללבוש, לעשות, לומר, לחשוב, בפעלים ספציפיים שימוש הולם במילות השאלה. הפיכת משפטים למשפטי שאלה. נטיות (לא לפי סדר) של גופים וכינויי שייכות הגדרת המושג ראשי תיבות. פענוח ר"ת וקיצורים רווחים	הוספת תארים: אמצעי לגיוון המשפט ולהרחבתו תיאורים ממוינים: מותאמים לבני אדם, לבעלי חיים, לצמחים, דוממים פעלים ספציפיים – הכרת הפעלים מסייעת בהבנת פעלי ההוראה בהוראות לתלמיד, וממילא מסייעת בביצוע עצמאי של מטלות הכנת מאגר מילות שאלה בסיסיות: מי? מה? מתי? איפה? למה? דוגמות: איחולים: דרך צלחה, ישוב טוב תארים: ג'ינג'ית, נשכן, רענן, עגול פעלים ספציפיים: לסדר – לערוך, ללבוש – לחגור, לעשות קו – לשרטט, לומר – להסביר, לחשוב – לנחש התאמת שאלות: שלשום- מתי? הם- מי? כי נפלתי- למה בכית? על ההר- איפה? ר"ת: ר"ח, רח', טל"	לשון עשירה ומדויקת היא אחד מתנאי התקינות של טקסט- <u>רא' הבעה</u> הוראות – <u>רא' ה. נקרא</u> <u>סוגי טקסט'</u> על שימוש בשאלות- רא' הבנת הנקרא
תופעות לשוניות	שליטה במושגים: מילים נרדפות/ הפכים חרוזים צירופי מילים האנשה דו-שיח בלתי מושגי: סמל הומונים	זיהוי המושגים, ציון תפקידם והשפעתם על המבע, סימונם בטקסטים ושיבוצם במבע הכתוב: המרת מילים במילים נרדפות/ הפוכן והגדרת המושגים. יצירת חרוזים והשלמת משפטים מחורזים הצמדת "אשכול" צירופים ידועים למילה נתונה שיום המושג וזיהויו בטקסטים קריאה קולית ע"י שני קריינים של קטעי דו-שיח שאותרו שימוש בצבע להסמלה קלה. הכרת סמלים שימושיים. הבחנה בין הומוגרפים בסיסיים. חיפוש המשמעויות השונות של הומופונים	דוגמות: צירופי מילים למילה שבת: שבת שלום, זמירות שבת סמל: איזה צבע מתאים ליצר הרע? לאביב? סמלים שימושיים: עצור! שמור על שקט! הומוגרפים: כן- קן, לא- לו הומופונים: מצה- מצא	תופעות אלו הן האמצעים הפואטיים של היצירה, ונלמדות במסגרת שיעורי <u>הבנת הנקרא</u> , <u>הנקרא</u> , <u>ספרות והבעה</u>

הנושא	המטרות	הפעילות הלימודית	הערות	שילוב
תצורה	פיתוח מודעות מורפולוגית: במין, במספר ובזמן בכיווני שייכות בהקטנה	זיהוי מוספיות ושימוש בהן: סימון המוספיות האחרונות והוספת סיומות בהתאם	בזמן: בפעלים דוגמות: בשייכות: ילקוטר, כובעו, עפרונותיהן בהקטנה: כפית, ילדון,	ידע מורפולוגי- בסיס לכתוב נכון- רא' כתיב
מושגים דקדוקיים	שליטה במושגים: יחיד ורבים זכר ונקבה משפחות מילים הפועל	הכרת המושגים וזיהוים: הפיכה ממין למין, מגוף לגוף, ממספר למספר ציון שם הנקבה שאינה נגזרת מן הזכר הכרת המושג משפחת מילים מציאת השורש המשותף והמשמעות המשותפת מציאת מילים מ"משפחות" ענפות הגדרת הפועל וזיהויו במשפטים ובטקסטים הטיית פעלים או הוספת פעלים חסרים ע"י התאמתם לגוף או לזמן	זכר ונקבה: ביולוגיים ודקדוקיים דוגמות: ל' ביולוגית שאינה נגזרת מהזכר: איל-כבשה. זו"נ דקדוקיים: ספר, מיטה הגדרות: פועל (הגדרה חלקית): פעולה שעשה מישהו	מש' מילים: אסטרטגיה לכתוב נכון ולהבנת מילה שאינה מוכרת רא' כתיב והבנת הנקרא
רבדים בשפה	התוודעות ל לשון חכמים הכרת המושגים: שפה נקייה, שפה תקינה	האזנה לקריאת מדרשים מתוך המקור עידוד תופעות של שימוש הולם בשפה	הצעה: פינת "נדבר בלשון נקייה ותקינה"	רא' ספרות והבעה
שיבושי לשון	הגיה מדויקת הבחנה בין זכר לנקבה ביקורת לשונית	איות מילים שמרבים להבליע בהן אותיות הצמדת תארים הולמים לזכר דקדוקי ולנקבה תיקון במליאה של שיבושים במבעי תלמידים	דוגמה להגיה: צריכים (צ'כים), פתאום (פיתום) התאמת תארים: גרביים לבנים, סנדל חדש	בסיס לכתוב נכון- רא' כתיב
מיומנויות	התמצאות: במילון קטן לתלמידים בספריה בספר חישובי גימטריות פתרון תשבצים	שליטה בסדר הא-ב סידור מילים לפי סדר א'-ב' פנימי איתור מילים במילון קטן לתלמידים איתור מספרי טלפון באלפון מצומצם סיוור בספריה לקביעת האופן בו מסודרים הספרים איתור ספר על פי שם הסופר ועל פי הנושא חיפוש סיפורים על פי "תוכן עניינים" חישוב גימטריות בעלות ערך מספרי נמוך פתרון תשבצים קלים	התמצאות במשאבי מידע: הכוונה ראשונית ללמידה עצמאית המלצות: מומלץ לחבר מילון המכיל את הנדרש מומלץ להכין "אלפון כיתתי" תשבצים: כיוון אחד. שתי מילים בשורה	התמצאות בספרים- רא' הבנת הנקרא- מיומנויות ביצועיות

כתיב

הנושא	המטרות	הפעילות הלימודית	הערות	שילוב
<p>עיצוב ועריכה גראפית</p>	<p>כתיבה תקינה של אותיות הכתב ארגון נכון של דף:</p> <p>מרווחים מיקום והדגשה</p> <p>הפרדה שליטה בסימני הפיסוק:</p> <p>סימן שאלה נקודה מירכאות</p>	<p>הקפדה על כתיבה תמה</p> <p>הקפדה על רווחים נאותים בין מילים מיקום נכון של כותרת והבלטתה מיקום נכון של תאריך, גוף הטקסט, פניה וחתימה (במקרה הצורך) הפרדה בין שאלה לשאלה ובין תשובה לתשובה ומספורן זיהוי הסימנים והגדרת תפקידם: ציון סימן שאלה בסוף משפט שאלה קריאה המטעימה את סוף המשפט, בעזרת הנקודה ציטוט דברי המשוחחים בעזרת המירכאות</p>	<p>כמצוין במבוא, הקפדה על עיצוב וכתיבה תקינה- רק לצורכים תקשורתיים (הבנת הכתוב ע"י הנמען) ובפרסום הכתוב</p> <p>סימני פיסוק: לציון סוף משפט חיווי(.). לציון שאלה(?) לציטוט דיבורים(" ")</p>	<p>רא' - <u>הבעה- המשפט, פרסום ותהליכים</u></p>
<p>כתיבה תקינה</p>	<p>שימוש באסטרטגיות לתיבה תקינה: שימוש בידע מורפולוגי (התצורה): מוספיות שורשים</p> <p>שימוש בהקשר התוכני שינון</p> <p>הבחנה בין הומופונים</p>	<p>ניתוח מורפולוגי של מילים: הבחנה בסימות</p> <p>שיוך ל "משפחת מילים": זיהוי ה"משפחה" מציאת מילים המשתייכות ל"משפחת המילים" הבנת הקשר בין המילים ב"משפחה" מבחינת הכתיב שיוך א' ע' ט' לקבוצות תוכן שינון של: מילים בנושא הנלמד מילות השאלה הבסיסיות אותיות השימוש ומילות רווחות שמות מספר סודרים</p> <p>זיהוי המשמעות של מילים זהות צליל על פי הכתיב שיבוץ הומופונים רווחים במשפטים</p>	<p>שינון: עד 5 מילים עיקריות מילות שאלה: מי? מה? מדוע? למה? איפה? מתי? איך? כיצד?</p> <p>דוגמות: סיומות: ות לרבות, ה' אחרי קמץ או סגול, פתח גנוב, אים לריבוי זוגי, ית ון אַנת הקטנה קבוצות תוכן: נושאים מוחשיים מעולם התלמידים: ט במים, א' במשפחה אח, סבתא נושאים דקדוקיים: בכינויי גוף: אח, סבתא, אני, אתם הומופונים: לא- לו, עט- את,</p>	<p>שימוש באסטרטגיות מצריך ידע לשוני רב. רא' לשון-מושגים דקדוקיים ותצורה</p>
העתקה	דיוק בהעתקת טקסטים כתובים	מעבר מניחוש להסתמכות על הכתוב		

הבנת הנקרא

הנושא	המטרות	הפעילות הלימודית	הערות	שילוב
<p>מיומנויות קוגניטיביות</p>	<p>טיפול כשרים בלתי מושגי: מיון (מושגי) והכללה הסקת מסקנות השערת השערות הבחנה בין עיקר לטפל ובין מציאות לדמיון השוואה הבנת קשרים יחסיים תפיסת רצף כרונולוגי תרגום</p> <p>חשיבה ביקורתית חשיבה רפלקטיבית</p>	<p>פעילויות לטיפול החשיבה: שימוש במושגים מכלילים בסיסיים בתחומי דעת שונים הבנת הקשר בין חלקי טקסט נעדרי קישוריות השערה מנומקת של תוכן טקסט או המשכו זיהוי רעיונות עיקריים זיהוי מצבים בלתי אפשריים המצוינים במפורש השוואה בין אירועים פשוטים צפיית התוצאה וציון הסיבה כשהקשר מוצהר וברור סידור קטעי טקסט מעורבבים כתיבת תרחיש לפי תמונה- ולהפך. פענוח סמלים נפוצים הערכת טקסטים מבחינה מוסרית, הגיונית, רגשית שימוש מודע בידע לשוני ובתהליכי חשיבה</p>	<p>מסקנות: הרמה הבלתי מפורשת דוגמות: מושגים מכלילים בסיסיים: (רא' מיומנויות ביצועיות – שאלות) רעיון עיקרי: על מה, בעצם, מודיעים פה? (על מכירת בגדים) השוואה: ההבדל בין שתי הפגישות מצבים בלתי אפשריים: חלום, שאיפות, דמיונות, מחשבות, סמלים: רא' לשון- תופעות הערכה: רגשית: מה הרגשת כש...? מוסרית: מה דעתך על התנהגותו? הגיונית: האם יתכן ש...?</p>	<p>ביטויי הכללה- רא' <u>ייצוג</u> <u>בתרשימים</u> הערכת טקסטים- רא' <u>הבעה- תנאי תקינות</u> חשיבה רפלקטיבית- רא' <u>מודעות ופיקוח,</u> <u>אסטרטגיות, תיהלוך,</u> <u>ספרות- הקורא והיצירה,</u> <u>הבעה- כתיבה רפלק'</u> <u>תהליכי כתיבה, אסטרטג'</u> <u>ותנאי תקינות</u></p>
<p>מיומנויות ביצועיות</p>	<p>שליטה במיומנויות: קריאה: קולית מעמיקה מרפרפת/ סורקת איתור פרטים שימוש במשאבי מידע</p> <p>השלמת "כלוז" הבעה: שאילת שאלות ייצוג מידע בתרשים</p>	<p>ביצוע ללא שימוש במושג: קריאת קטע קצר בקול רם בבהירות ובהטעמה קריאה דמומה של טקסט קל- ושחזור הכתוב בו קריאה מרפרפת/ סורקת בהתאם למטרת הקריאה איתור עצמים, דמויות עיקריות, מעשים ושיחות חיפוש מידע בספר המתאים התמצאות ב"תוכן עניינים" של ספר השלמת טבלאות השלמת "כלוז" ללא מאגר חיבור שאלות רלוונטיות על כותרת ועל נושאי לימוד מיון מידע וארגונו בטבלאות מוכנות מראש</p>	<p>בשאלת שאלות נעשה שימוש בהכללות בסיסיות אופייניות: ציפור- מה מזונה? מה מראה? עץ – מה מקום גידולו? דוגמות: ארגון בטבלאות: ברכות ראשונות / ברכות אחרונות חיפוש מידע: מרשמים- בספר בישול, סיפור- בספר קריאה, מידע על כלנית- באנציקלופדיה</p>	<p>כל המיומנויות באות לידי ביטוי במהלך הקריאה- רא' <u>תיהלוך</u> <u>ואסטרטגיות</u> משאבי מידע- רא' גם <u>לשון-</u> <u>מיומנויות</u> מיומנויות כתיבה- רא' <u>הבעה</u> שאלות-רא' <u>לשון- העשרה</u></p>

שילוב	הערות	הפעילות הלימודית	המטרות	הנושא
		<p>מלילה: חשיבה בקול רם.</p> <p>דוגמות: מלילה: זה מזכיר לי... כנראה שיהיה כתוב...אני לא מבין למה...</p> <p>העדפה: מעדיף ספר מצחיק/ מפחיד. התנהגות: ישיבה/ שכיבה, מוחצנות (צחוק בקול), בהיתקלות בקושי: בקשת עזרה, האטה, קריאה חוזרת</p>	<p>מודעות: לעצמי כקורא</p> <p>לתהליך הקריאה</p>	<p>מודעות ופיקוח</p>
<p>שאלות- רא' <u>לשון- העשרה</u> כותרת, איור- רא' <u>ספרות – מושגים</u> משפחות מילים- רא' <u>לשון- מושגים</u> <u>דקדוקיים</u></p>	<p>שימוש במיומנויות במודע לצורך הבנת הנקרא מהוה אסטרטגית קריאה</p> <p>איתור מידע על פי תחום: הכללות ראשוניות (רא' מיומנויות קוג'): מידע על כלנית- בספר על צמחים</p>	<p>שימוש מושכל במיומנויות למטרת קריאה: השערת התוכן על פי כותרת/ איור/ משפט פתיחה/ סיום קריאה מרפרפת המבחינה במאפיינים בולטים שימוש במילות השאלה שנלמדו לחיבור שאלות מגוונות השערת מקום הפרטים בטקסט על פי מילים המצויות בשאלה או פירוט של ההכללה שבשאלה וקריאה סורקת המתמקדת במקומות אלו שימוש אינטואיטיבי באסטרטגיות (רצוי להעלותן למודע): קריאה קדימה ואחורנית- השלמת ה"כלוז" על פי ההקשר באופן על פי משפחת מילים, הקשר תוכני, ולשוני</p>	<p>שליטה באסטרטגיות:</p> <p>לפיתוח ציפיות לקביעת הסוגה לשאלת שאלות לאיתור פרטים</p> <p>שימוש באסטרטגיות: להשלמת "כלוז" להבנת מילים חדשות</p>	<p>אסטרטגי'</p>
<p>תיהלוך הטקסט נעשה גם בטקסט ספרותי- רא' <u>ספרות</u> כתיבה בעקבות קריאה- רא' <u>ספרות והבעה</u></p>	<p>בתיהלוך הטקסט נעשה שימוש במיומנויות ובאסטרטגיות המפורטות לעיל- רא' <u>מיומנויות ואסטרטגיות</u></p> <p>מיפוי חלקי טקסט: מיפוי מעשים, מקרים, תכונות, מילות מפתח, מושגים</p> <p>הבעה בעקבות קריאה: רא' כיתה א'</p>	<p>פעילויות ליצירת מוכנות לקריאה: זיהוי הסוגה, חשיפת הידע הקודם, ציון המידע הידוע מתוך הסוגה, הכותרת והאיור, ציון המידע שאינו ידוע ושאלת שאלות עליו, פעילויות המסייעות לקליטת נתוני הטקסט: הסבר המילים, ציון הסיבות והתוצאות- וקישור ביניהן, ציון מצבים של דמיון/ מציאות, זיהוי מסר גלוי, מיפוי של חלקי טקסט פעילויות ליישום מטרות הקריאה: שחזור האירועים ברצף כרונולוגי- ניסוח של הבעיה ופתרונה, ניסוח לקחים גלויים, ביקורת והערכה של טקסט, עידוד להצעות לשינויים, קישור הידע החדש לניסיון האישי הקודם וניסוח בוננות חדשה, הבעה בעקבות קריאה</p>	<p>טרומ קריאה</p> <p>תוך קריאה</p> <p>אחר קריאה</p>	<p>תיהלוך הטקסט</p>

שילוב	הערות	הפעילות הלימודית	המטרות	הנושא
<p>טקסט ספרותי רא' <u>ספרות-סוגות</u> רשומות על פי נושאים-רא' <u>אסטרטגיות- (משאבים)</u></p>	<p>דוגמות: טקסט מפעיל שימושי: הוראות למשחקים, מתכונים קלים, כללי התנהגות הוראות: - מאגר מילות הוראה לגיל זה: סמנו, הקיפו בעיגול, מתחו קו, העתיקו, מיינו, נחשו, השלימו, השוו, הסבירו, חשבו, חברו, הציעו, מידע שימושי: חוגים, הרצאות, מודעות אירוסין, "מכירות", מבצעים, מזג אוויר, זמני כניסת שבת, הודעות תשלום... רשומות: מספרי טלפון, רשימת קניות, תוכן עניינים ניתוח מילות השאלה: מתי? = זמן, איפה? = מקום</p>	<p>שיום של סוגי הטקסטים וזיהויים. שיום של סוגי הטקסטים, זיהויים ופעילות ייחודית לכל סוג: מפגש עם טקסטים קצרים, המכילים מספר הוראות ניתוח מילות ההוראה, כמפתח להבנת ההוראה ביצוע מטלות עיוניות באופן עצמאי – הבנת הוראות לימודיות ליקוט מידע נחוץ מלוחות מידע, מעיתונים, מדברי דואר, מחוברות פרסום וכו' התמצאות ברשומות המסודרות על פי סדר א'-ב' פנימי ו/או על פי נושאים ליקוט מידע מוגדר מספר לימוד עידוד לחיפוש מידע בספרי עיון קלים הבנת טקסט קצר, הכתוב כערך במילון או באנציקלופדיה ניתוח מילות השאלה, כמפתח להבנת השאלה השתעשעות בפתרון חידות מנוסחות כהגדרה פיתוח ציפיות על ידיעה עיתונאית לפי כותרות קלות לקריאה קריאת פרסומות קלות להבנה</p>	<p>הכרת סוגי טקסטים שונים תיהלוך סוגי טקסטים: מפעיל: שימוש עיוני מידעי: שימושי עיוני: ספרי יען שאלות חידות מדיה: ידיעות פרסומות</p>	<p>סוגי טקסטים</p>

ספרות

הנושא	המטרות	הפעילות הלימודית	הערות	שילוב
<p>הקורא והיצירה</p>	<p>תיהלוך הטקסט הספרותי תוך הדגשת ההיבטים:</p> <p>חינוכי</p> <p>אסתטי- אומנותי</p> <p>רגשי</p> <p>פרשני</p> <p>ביטוי אומנותי לקול הקורא</p>	<p>פעילויות של טרום/ תוך/ אחר קריאה מותאמות לטקסט ספרותי</p> <p>הדגשת המסרים החינוכיים המשתמעים מהיצירה</p> <p>מתן ביטוי לבוננות אישית של כל תלמיד</p> <p>הבעה גלויה של הנאה ועניין ועיגונם באמצעים הפואטיים שתרמו ליצירתם</p> <p>מתן לגיטימציה להזדהות רגשית ולחשיפה רגשית קישור</p> <p>הבעה אישית באופני ביטוי מגוונים בעקבות הקריאה</p>	<p>גיוון ההבעה האישית בעקבות הקריאה:</p> <p>באופני ההבעה: כתיבה, כויר, ציור, גזירה, הדבקה, המחזה...</p> <p>בבחירת הסוגה (אם הבחירה היא כתיבה): סיפור, מכתב, שיר, עצות, שאלות, הזמנה... בנקודת המבט: הקורא, דמות מהסיפור...</p> <p>בסוג ההתייחסות: שחזור, קישור לידע קודם, יצירת המשך מעבר לכתוב, תובנה חדשה, ביקורת ונקיטת עמדה, שינוי...</p> <p>במידת ההכוונה: חופשית/ מכוונת</p>	<p>תיהלוך טקסט- רא' <u>הבנת הנקרא</u></p> <p>כתיבה בעקבות קריאה: רא' <u>הבנת הנקרא והבעה</u></p>
<p>סוגות: בסיפורת בשירה ובדרמה</p>	<p>הכרת הסוגות והמושגים המאפיינים אותן (או חילופיהם):</p> <p>סיפור: זמן. מקום, משתתפים, האירוע, בעיה/ פתרון, לקח</p> <p>סיפור דמיוני: דמיון, האנשה</p> <p>ספר, פרק מספר משל: משל/ נמשל בדיחה</p> <p>שיר: בתים, חרזים, קצב סיפור מחורז</p> <p>מפגש עם הסוגות:</p> <p>סיפורי צדיקים פתגם מערכון (דו שיח) מעשיה קומיקס חידה</p>	<p>קריאת יצירות מהסוגות המפורטות, זיהוין, ציון מאפייניהן- ואיתורם ביצירה:</p> <p>חיפוש מרכיבי הסיפור בעזרת שאלות קבועות וידועות לתלמידים: מי? איפה? מת? מה קרה? מה הבעיה? איך נפתרה? מה למדנו מהסיפור?</p> <p>ציון המצבים הדמיוניים ודיון באפשרות שיתממשו ציון התנהגות "מואנשת"</p> <p>קריאת הפרק ופיתוח ציפיות לגבי המשך הספר</p> <p>הקבלת רכיבי המשל לרכיבי הנמשל</p> <p>הגדרת בדיחה וזיהוי הגורם המצחיק</p> <p>קריאת שירים בקצב בליווי תנועות מתאימות</p> <p>התייחסות למרכיבים הסיפוריים ולמרכיבים השיריים פעילויות הקשורות במושגים ובסוגות:</p> <p>הבלטת מעשה המופת וקישורו לתלמיד שימוש בפתגמים כלקח מסיפור</p> <p>קריאת דו שיח (בכל טקסט) ע"י שני קריינים</p> <p>התייחסות למרכיבי הסיפור במעשיה- הדגשת הלקח שחזור העלילה על פי ציורי הקומיקס וה"דיבורים" קריאת חידות מחורזות קלות</p>	<p>רצוי להרגיל לחיפוש עצמאי של המרכיבים המאפיינים סיפור ע"י השאלות הקבועות:</p> <p>השאלות לחיפוש מרכיבי הסיפור מהוות גם הגדרה קלה של המושגים</p> <p>שיקולי דעת בבחירת יצירות:</p> <p>סיפור: בעל מאפיינים סיפוריים וחינוכיים</p> <p>אגדות חז"ל: מעובדות לילדים</p> <p>פרק מספר: מכיל עלילה ומרכיב של מתח</p> <p>קומיקס: קצר, בלתי מורכב וקל להבנה</p> <p>קריאת פרק: קריאה משותפת של פרק מספר מעוררת מוטיבציה לקריאת הספר. יש לבחור בפרק, שיהלום מטרה זו.</p> <p>המעשייה קלילה ותמימה ולקח ברור בצידה ולכן מתאימה לגיל הצעיר</p> <p>הגדרת בדיחה: סיפור קצר ומצחיק</p>	<p>מיומנות בביצוע הפעילויות רוכשים בתחום <u>הבנת הנקרא: רא' מיומנויות, אסטרטגיות, ותיהלוך</u></p> <p>דמיון- רא' <u>הבנת הנקרא- מיומנויות קוגניטיביות</u></p> <p>חידה- רא' <u>הבנת הנקרא- מיומנויות ביצ' ביצו</u></p>

שילוב	הערות	הפעילות הלימודית	המטרות	הנושא
		התייחסות לכותרות על פי "תוכן" העניינים רא' גם כיתה א'	התמצאות במקראה עידוד לקריאה עצמאית במקראה	המקראה
סוגה, כותרת ואיור- רא' <u>הבנת הנקרא-</u> <u>אסטרטגיות ותיהלוך</u> האמצעים הלשוניים הנלמדים בשנה זו <u>לשון – תופעות</u>	הגדרות: כותרת: שם היצירה איור: ציור הנלווה לטקסט משורר: כותב שירים חשיבות ההתייחסות לסוגה, כותרת ואיור – לדעת לשאול שאלות מתאימות ולענות על חלקן	הגדרת המושג (או חילופו), זיהוי והבנת תפקידו: הגדרת המושג "סוג טקסט", זיהוי על פי מאפיינים חיצוניים, דיון בזיהוי כתורם לתיהלוך הטקסט הגדרת כותרת. ציון תפקידה בתיהלוך הטקסט. דיון בתפקידה לגבי היצירה הנלמדת. זיהוי נימה של צחוק בטקסט ציון אמצעים לשוניים אופייניים לסוגה הגדרת איור. ציון תפקידו בתיהלוך הטקסט. דיון בתפקידו לגבי היצירה הנלמדת. הגדרת המושג משורר ותיאור עבודתו	שליטה במושגים (או חילופיהם): סוגה (סוג טקסט) כותרת הומור (מצחיק) האמצעים לשוניים שנלמדו איורים משורר	פואטיקה ומושגים כלליים
התייחסות לידע קיים וחדש: רא' <u>הבנת</u> <u>הנקרא-</u> <u>תיהלוך</u>	נושאים מסווגים: השקפה יהודית: חגים וזמנים, מידות טובות, סיפורי צדיקים סביבה: עונות השנה, החי, הגנת הצומח, זהירות בדרכים, בעלי מקצוע חברה: מצוות שבין אדם לחברו. במשפחה- קשרי משפחה, חובות וזכויות, חלוקת תפקידים. התנהגות ראויה/ בלתי ראויה, יחסי אחים בכיתה- התנהגות, יחס המורה עולם פנימי: רגשות חיוביים/ שליליים, התנהגות חיובית/ שלילית חריגות ושונות: שונות חיצונית	הבלטת הרעיון ו/או פיתוחו- קריאה של מספר יצירות, המתייחסות להיבטים שונים של הנושא: דיון בערך המידות הטובות ובתוצאות המעשיות התרשמות מהקדושה ומהאווירה תיאור יחסים ברורים (אהבה/קנאה, עזרה, ריב, כעס) דיון במעמד הילד במשפחה, בכיתה ובחברה מודעות לקושי שברכישת מידות ומעשים טובים דיון במציאות הגורמת לרגשות שליליים מציאת דרכים להתגבר על היצר ועל רגשות שליליים דיון בקושי של החריג וברגשותיו הזהים לרגשות הילד ה"תקין" הרחבת/ שינוי סכמת הידע דיון ביחסי הגומלין בין הילד לסביבתו	קריאת יצירות המתייחסות בהדגשה למסרים ולהיבטים: השקפה יהודית: מידות ימים טובים משפחה וחברה ספרות פסיכולוגית סביבה: ידע עולם, יחסי גומלין תלמיד/ סביבה	קשרים תמטים
סיווג: רא' <u>לשון-</u> <u>מיומנויות</u>		קריאת שם המחבר לפני קריאת היצירה סיווג יצירות וספרי הספרייה על פי מחבריהן ציון העדפה של יצירות סופר מסוים על פני אחר	התייחסות למחבר היצירה הכרת שמות סופרי ילדים הכרת יצירות משל אותו סופר	הסופר ויצירתו

הבעה

הנושא	המטרות	הפעילות הלימודית	הערות	שילוב
סוגות לכתובה	<p>טיפוח כתיבה בסוגי הטקסטים:</p> <p>ספרותי</p> <p>עיוני</p> <p>טיעוני</p> <p>כתיבה על פי תנאי תקינות:</p> <p>שימושי</p> <p>עיוני</p> <p>כתיבה בעקבות קריאה</p>	<p>כתיבה חופשית של:</p> <p>שיום רגשות והבעתם בכתיבה התנסות בחריזה</p> <p>כתיבת טקסט "מאניש"</p> <p>חיבור חידות ע"י התלמידים</p> <p>הבעת דעה אישית. ביקורת מנומקת על ספר כתיבה תקינה של:</p> <p>סיפורים. תקינות: כותרת מתאימה, ציון המשתתפים, הבעיה והפתרון (על פי המיפוי הסיפורי)</p> <p>מכתבים איחולים והזמנות. תקינות: ארגון נכון של חלקי המכתב, שימוש באיחולים ובביטויים הולמים</p> <p>עריכת רשומות. תקינות: סידור הפריטים על פי סדר הגיוני</p> <p>חיבור שאלות. תקינות: שימוש במילות שאלה הולמות</p> <p>תשובות מלאות. תקינות: כתיבת משפט שלם</p> <p>עבודה בנושא אישי. תקינות: איסוף חומר רלוונטי</p> <p>רא' ספרות – הקורא והיצירה</p>	<p>סיוע בכתיבה: תמונות, שאלות מנחות על אירועים</p> <p>מכתבים אישיים: לדמויות מוכרות: קרובי משפחה, חברים</p> <p>הזמנות: הקשורות בעולם התלמידים</p> <p>פיתוח נושא המכתב: הדואר, מוען- נמען, בולים, סוגי מכתבים, חלקי המכתב</p> <p>נושא אישי: או כיתתי. החומר כולל בעיקר תמונות ומידע קצרצר</p> <p>דוגמות:</p> <p>רשומות: חומרי מלאכה, ספרי לימוד, אביזרים לטיול, מושגים שנלמדו</p> <p>סידור רשומות: סדר הא-ב, נושאים</p> <p>ביקורת על ספר: אני ממליץ על... כי...</p>	<p>עוד על סוגות- רא' <u>הבנת הנקרא- סוגי טקסטים</u> ו<u>ספרות- סוגות</u></p> <p>מיפוי סיפורי- רא' ספרות- סוגות</p> <p>רגשות, איחולים ושאלות: רא' <u>לשון- העשרה</u> <u>לשונית</u></p>
תהליכי כתיבה	<p>טיפוח תהליכי כתיבה יעילים:</p> <p>פיקוח ושכתוב</p> <p>איסוף חומר פרסום</p>	<p>התייחסות נאותה למשוב, תיקון המבע בעקבות משוב</p> <p>איסוף חומר רלוונטי לכתיבת עבודה עיונית</p> <p>יצירת ספרוני קריאה</p>	<p>תיקון: רק על פי תנאי תקינות שנלמדו בלשון, כתיב וסוגות לכתובה</p> <p>על תיקון של מבע מבחינה לשונית: רא' כתיב- מבוא</p>	<p>איסוף חומר: רא' ה- <u>הנקרא- מיומנויות</u> <u>ביצועיות</u></p>
המשפט	<p>ניסוח תקין של משפטים</p>	<p>כתיבת משפטים. תקינות: משפטים הגיוניים, רצף הגיוני, מנוסחים כהיגד, פיסוק מתאים. תקינות במשפטי שאלה: שימוש במילות שאלה מגוונות, שאלות רלוונטיות מותאמות לנשוא השאלה</p>	<p>משפט מנוסח כהיגד: עונה על השאלות- מי? מה? פיסוק מתאים: נקודה/ סימן שאלה</p> <p>רלוונטיות: תפוח- מה טעמו? ילדה- איך מתנהגת?</p>	
הטקסט	<p>שליטה בתנאי התקינות:</p> <p>רלוונטיות, שלימות, ארגון נכון לשון תקינה והולמת טיפוח יצירתיות ומקוריות</p>	<p>לימוד כללי התקינות המפורטים בסוגות</p> <p>בדיקה של תקינות הטקסט על פי תנאי התקינות שנלמדו</p>	<p>בדיקת תקינות הטקסט: בדיקה עצמית והתייחסות לבדיקה של מורה</p>	

תכנית הלימודים בכיתה ג'

לשון

שילוב	הערות	הפעילות הלימודית	המטרות	הנושא
לשון עשירה היא אחד מתנאי התקינות של טקסט- רא' <u>הבעה</u>	דוגמות: תארי פועל: לאן? משום מה? אחרי כן, שמאלה, סביב בשנה שעברה פעלים ספציפיים: לראות- לצפות, להתבונן, לומר- לטעון, לעודד, להתנגד, לחשוב- לבחון, לשער מספרים מונים: אחד - אחת ר"ת: מד"א, קופ"ח, בי"ס,	בידוד "מילות מפתח" ומושגי יסוד בכל נושא, הכנת מאגרי מילים וביטויים שיבוץ האוצר הלשוני במשפטים ובטקסטים המרת הפעלים הרווחים: לראות, לומר, לחשוב, בפעלים ספציפיים שאינם רווחים מניה בזכר ובנקבה מ – 1 – 10 פענוח ראשי תיבות שימושיים	פיתוח אוצר מילים וניבים: בנושאים רלוונטיים בתארים בתארי פועל ובשאלות בפעלים ספציפיים שליטה מלאה במספרים מונים הכרת ראשי תיבות	העשרה לשונית
תופעות אלו הן האמצעים הפואטיים שבידי הכותב ונלמדו בשיעורי <u>ספרות</u> , <u>הבנת הנקרא</u> <u>והבעה</u>	הגדרות: האנשה: דוממים, צמחים ובע"ח המתנהגים כאנשים צימוד: שימוש צמוד בהומונימים הסברים (ההסבר מהווה מושג חילופי): הומופונים: מילים בעלות צליל זהה וכתיב שונה הומוגרפים: מילים בעלות כתיב זהה ומשמעות שונה דוגמות: דימויים רווחים: אדום כדם, רץ כצבי דימויים מקוריים: ריק כמו פה חסר שיניים הגזמה: ברורה ובלטת: גבוה עד השמים צימודים פשוטים: יש גיל בכל גיל	זיהוי המושגים, ציון תפקידים והשפעתם על המבע, סימונם בטקסטים ושיבוץ במבע הכתוב הגדרת המושג האנשה וזיהויו בסיפורים כתיבה "מואנשת" הבחנה בין הומופונים שונים מציאת המשמעויות השונות של הומוגרפים פענוח צימודים פשוטים זיהוי דימויים בטקסט יצירת דימויים זיהוי הדוברים בטקסט וסימון דבריהם זיהוי בלתי מושגי של התופעות- והשתעשעות בהן	שליטה במושגים (או חילופיהם): האנשה הומופונים (ההסבר) הומוגרפים (כנ"ל) צימוד דימוי דו-שיח מודעות לתופעות והבנתן: סגי נהור, הגזמה, סמל	תופעות לשוניות
	דוגמות: מילה מולחמת: רמזור= רמז אור	זיהוי המילים הנפרדות בתוך ההלחם	הכרת דרכי תצורה בלשון: הלחם מילים	תצורה

הנושא	המטרות	הפעילות הלימודית	הערות	שילוב
תצורה (המשך)	מילות הקטנה	הכרת דרכים ליצירת מילים מקטינות זיהוי סיומות ההקטנה וסימון המוספיות הוספת סיומות של הקטנה	דרכי הקטנה: סיומות של: ית, ון, וָנָת,	
מושגים דקדוקיים	שליטה במושגים: שייכות וסמיכות משפחות מילים שם עצם פועל תואר רימוזים (לא מושגי)	הגדרת המושגים, ו/או זיהויים ו/או נטייתם: נטיות של עצמים בשייכות ובסמיכות זיהוי השורש המשותף מציאת מילים שונות לאותו שורש הגדרת שם העצם זיהוי שמות עצם ע"י ידוע ונטייה בשייכות הגדרת הפועל הבחנה בין עצם לפועל ע"י נטיית הפועל בזמנים הגדרת התואר שימוש במילות גוף כתחליף מגוון בטקסט	נטיות: אין הכוונה ללימוד בע"פ של נטיות שלמות הגדרות: מש' מלים: מלים בעלות שורש משותף ש. עצם: דבר שקיים בעולם פועל: מה שעשה או שקרה למישהו תואר: מילה המתארת משהו	שליטה במושגים דקדוקיים היא הבסיס להבנת חוקי הכתיב המוסכם-רא' <u>כתיב</u>
תיקון שיבושי לשון	שימוש תקין במילות הגיה של מילים שלמות הבחנה בין זכר לנקבה ביקורת לשונית	ציון משמעות המילה אז והבחנה בין שימושה ההולם לשגוי הגיית כל מילה בצירופים שבהם מרבים לחבר מילים הגיית המילות בנפרד מהעצם שאחריהן התאמת שם המספר לעצם תיקון מנומק של שיבושי לשון הרווחים במבעי תלמידים	דוגמות: הגיה: בית ספר ולא בצפר, את הכוס (ת'כוס), אמא שלי (אמ'שלי), זאת אומרת (ז'תומרת) תיקון: מחיקת המילה "אז" כאשר היא מיותרת במבע	בסיס לכתיבה תקנית-רא' <u>כתיב</u>
מיומנויות	התמצאות במשאבי מידע: במילון בספרי מידע בספריה חישוב גימטריות בפתרון תשבצים	מציאת פירושי מילים – בעיקר עצמים ותארים חיפוש מושגים באנציקלופדיות המבוססות על סדר א'-ב' התמצאות ב"תוכן העניינים" של ספר התמצאות במרחב הפיסי של הספרייה, באופן הארגון של הספרים, בשמות סופרים ידועים חיפוש מידע בספרי הספרייה חישובי גימטריות בערכים גבוהים מילוי תשבצים קלים	התמצאות במשאבי מידע: מפתחת לימוד עצמאי-רא' <u>הבנת הנקרא- מיומנויות ותיהלוך</u> ארגון ספרייה: לפי א'-ב' פנימי, לפי סופרים מיון לספרי קריאה ולספרי עיון וכו' התמצאות באנציקלופדיה: משלבת התמצאות בסדר א-ב וחיפוש על פי תחומי דעת תשבצים: במאוזן ובמאונך	שורשים ומילים יסודיות-רא' <u>לשון- תצורה ומשפחות מילים</u>

כתיב

הנושא	המטרות	הפעילות הלימודית	הערות	שילוב
<p>עיצוב ועריכה גראפית</p>	<p>ארגון נכון של דף: הפרדה והדגשה שליטה בסימני הפיסוק: נקודה סימן קריאה גרש, גרשים הכרת הסימנים: מירכאות נקודתיים</p>	<p>הבחנה בין חלקי טקסט רצופים לבין חלקי טקסט בדידים ומופרדים הקפדה על רציפות/ הפרדה/ הדגשה בהתאם זיהוי הסימנים ותפקידם ושימוש הולם בהם: סימון נקודה בין משפטים רצופים ציון הוראות בסימן קריאה קיצור מילים וכתובת ראשי תיבות ע"י גרש/ גרשים זיהוי הסימנים וציון תפקידם: זיהוי שיחות ו"דיבורים" בעזרת הסימנים</p>	<p>כמצוין במבוא, ההקפדה על כתיבה מוסכמת תעשה רק לצרכים תקשורתיים- במחברות ייצוגיות ובטקסטים שיתפרסמו</p> <p>חלקי טקסט: רציפים – גוף הטקסט ברוב הסוגות, כמו: מאמר, סיפור.</p> <p>מופרדים – גוף הטקסט בסוגות אחדות, כמו: הוראות. וכן חלקי טקסט מארגנים, כמו: כותרת</p> <p>לתשומת לב: סימני הפיסוק נרכשים במסגרת שיעור הבעה.</p>	<p>עריכת טקסט ותיקונו הם חלק מתהליכי הכתיבה- ראל' הבעה- תהליכי כתיבה</p>
<p>כתיבה תקנית</p>	<p>שימוש באסטרטגיות לכתיבה תקנית: ידע לשוני מורפולוגי (תצורה): מוספיות הקשר התוכני שינון הבחנה בין הומופונים הסתמכות על טקסט כתוב</p>	<p>ניתוח מורפולוגי של מילים: מציאת השורש כאמצעי לברור הכתיב המוסכם מציאת מילים מאותו שורש ניתוח מורפולוגי של פעלים. הדגשת הסימונות והתחיליות הדגשת סימונות של שייכות צ' וט' בבנין התפעל הכרת הכתיב של פעלים בעלי נטיה יוצאת דופן מציאת האות המשותפת לקבוצת תוכן שינון של אותיות ומילים: אותיות השימוש מילות יחס שמות מספר מילות מפתח בנושאים נלמדים</p> <p>הבחנה בין הומופונים</p>	<p>דוגמות: סיומות: שמרת, שמרתן, שומרת שלך, שלה, שלכם תחיליות: בעתיד: א' למדבר וי' לנסתר: אלבש - ילבש נטייה יוצאת דופן: היה – הייתי, רצה - רצית, צ' וט' בבנין התפעל תוכן: א' במיליות: אלא, אצל ע' בזמנים ובמיליות: עת, עוד ח' במיליות יחס: מתחת, מאחורי, ה' בגופים: הוא, היא, הם אותיות השימוש – כ' הדמיון מילות יחס: מתחת, מאחורי, אצלי הומופונים: מורה- מורא, היום- איום</p>	<p>שימוש באסטרטגיות מצריך ידע לשוני רב. ראל' לשון- מושגים דקדוקיים ותצורה</p>

	<p>הסתמכות על הכתוב: בכתיבת תשובה ניתן להסתמך על מילה מתוך השאלה</p>	<p>חיפוש מילה כתובה שתשמש כדגם לכתיבה תקינה.</p>		
--	---	--	--	--

הבנת הנקרא

שילוב	הערות	הפעילות הלימודית	המטרות	הנושא
<p>ביטויי הכללה - רא' <u>יצוג בתרשימים</u></p> <p>הערכת טקסטים- רא' <u>הבעה- תנאי תקינות</u></p> <p>חשיבה רפלקטיבית- רא' <u>מודעות ופיקוח, אסטרטגיות, תיהלוך,</u></p> <p><u>ספרות- הקורא והיצירה, הבעה- כתיבה רפלקטיבית, תהליכי כתיבה, אסטרטג' ותנאי תקינות</u></p>	<p>רא' גם כיתה ב' ביטויי הכללה הם כלי לשוני. משמשים לארגון המידע ולהמשגתו</p> <p>דוגמות:</p> <p>מיון: עופות דורסים, עופות מים, עופות בית</p> <p>עמדה אישית: מעניין/ בלתי מעניין, הוסיף לי ידע- הבנה/ לא הוסיף</p>	<p>פעילויות לטיפול החשיבה: מיון לקבוצות בעלות תכונות משותפות, שיום הקבוצה, המרת פרטים מוחשיים למושגים מכלילים (המשגה)</p> <p>הסקת מסקנות מאירועים בלתי מורכבים</p> <p>הבנת מושגים מופשטים וסמלים מוסכמים</p> <p>התאמת כותרת לטקסט (על מה מסופר פה?)</p> <p>הבחנה בין יסודות דמיוניים בטקסט ליסודות מציאותיים</p> <p>השוואה בין אנשים, עצמים, אירועים</p> <p>הבנת קשרי סיבה-תוצאה, שאינם כתובים בצורה מפורשת</p> <p>דירוג מילות זמן על פי רצף כרונולוגי</p> <p>שיפוט ערכי של הדמויות. נקיטת עמדה אישית: ערכית ורגשית</p>	<p>טיפול כשרים ב. מושגי: מיון (מושגי) והכללה</p> <p>הסקת מסקנות הפשטה והסמלה</p> <p>הבחנה בין עיקר לטפל בין דמיון למציאות</p> <p>השוואה</p> <p>הבנת קשרים ויחסים</p> <p>תפיסת רצף</p> <p>חשיבה ביקורתית</p>	<p>מיומנויות קוגניטיביות</p>
<p>כל המיומנויות (כולל קוגניטיבי) תבאנה לידי ביטוי במהלך הקריאה- רא' <u>תיהלוך</u> ו<u>אסטרטגיות</u> וכן <u>ספרות- הקורא והיצירה</u></p> <p>משאבי מידע- רא' <u>הבעה- סוגות- נושא אישי</u></p> <p>מיומנויות כתיבה: רא' <u>הבעה- תנאי תקינות</u></p>	<p>אופני קריאה:</p> <p>מרפרפת: שטחית כללית</p> <p>סורקת: פרטים נבחרים בלבד</p> <p>תוכן עניינים: דוגמה לרשומות (רא' סוגות)</p> <p>מיפוי מידע ע"י התלמידים:</p> <p><i>חג הפסח</i></p> <p><i>מצוות החג מנהגי החג</i></p>	<p>קריאה מוטעמת על פי סימני הפיסוק שנלמדו</p> <p>שיום של אופני הקריאה ושימוש גמיש על פי מטרות הקריאה</p> <p>ביצוע סדרה של הוראות וטקסטים מפעילים קלים</p> <p>איתור דמויות, מעשים, מחשבות, רגשות ומילות מפתח</p> <p>השלמת "כלוז" בצורה "פתוחה" ו"סגורה" (מתוך מאגר נתון)</p> <p>חיפוש במקורות מידע רלוונטיים</p> <p>חיפוש מידע על פי "תוכן" עניינים וכותרות ראשיות</p> <p>יצירת טבלאות ומיפוי בן שני שלבים לארגון המידע</p>	<p>ביצוע של המיומנויות: קריאה: שליטה בכל אופני הקריאה</p> <p>ביצוע הוראות</p> <p>איתור פרטים</p> <p>השלמת "כלוז"</p> <p>שימוש במשאבי מידע</p> <p>ייצוג מידע בתרשימים</p>	<p>מיומנויות ביצועיות</p>
<p>מלילה כתובה: רא' <u>הבעה- כתיבה רפלקטיבית</u></p>	<p>מלילה כתובה: רא' <u>הבעה- כתיבה רפלקטיבית</u></p>	<p>מלילה כתובה של ה"דיבור הפנימי"</p> <p>בחירה מודעת במיומנויות קריאה ובאסטרטגיות מתאימות</p>	<p>מודעות: לתהליך הקריאה</p> <p>התאמת אסטרטגיות</p>	<p>מודעות ופיקוח</p>

שילוב	הערות	הפעילות הלימודית	המטרות	הנושא
<p>הכללות- רא' <u>מימנויות</u> <u>קוגניטיביות</u></p> <p>על שאלות, נרדפות ומנוגדות- רא' לשון- העשרה <u>ותופעות</u></p>	<p>איתור פרטים: 1. הפריט "בשנה שעברה" עונה על השאלה "מתי?"</p> <p>2. מצאו מילים השייכות לעונת הסתיו</p> <p>מילות מפתח: מילות תוכן עיקריות: תיאורי אופי, סביבה, רגשות, מחשבות</p> <p>דוגמות:</p> <p>איתור מילות מפתח: 1. למה קשורות מילים רבות בקטע?</p> <p>משאבי מידע: בספר טבע – על הנחילאלי, בספר "מעגל השנה" על פסח</p>	<p>שימוש מושכל במיומנויות למטרת קריאה:</p> <p>קריאה סורקת: 1. חיפוש בהתאמה למילות השאלה</p> <p>2. חיפוש פרטים בהתאמה למילה המכלילה</p> <p>פירוש מילים על פי משפחת מילים, הקשר תוכני, ועל פי סמיכותן לאחרות: נרדפות, מנוגדות או מכלילות</p> <p>קריאה קדימה ואחורה ומציאת המילה על פי האסטרטגיות של הבנת מילים</p> <p>השערת התוכן על פי סוגה, כותרת, איור ומילות מפתח</p> <p>חיפוש המילים החוזרות או סוגי המילים המרובים בטקסט</p> <p>סיעור מוחין מכוון (ע"י המורה)</p> <p>שיך הנושא המבוקש לתחום הדעת</p>	<p>שליטה באסטרטגיות: לאיתור פרטים</p> <p>להבנת מילים חדשות</p> <p>להשלמת "כלוז"</p> <p>לפיתוח ציפיות לאיתור מילות מפתח להעלאת ידע קודם לאיתור משאבי מידע</p>	אסטרטג'
<p>תיהלוך הטקסט נעשה גם בטקסט ספרותי- רא' <u>ספרות</u></p> <p>כתיבה בעקבות קריאה- רא' <u>ספרות והבעה</u></p> <p><u>הבעה בעקבות קריאה:</u> רא' כיתה א'</p>	<p>בתיהלוך הטקסט נעשה שימוש במיומנויות המפורטות לעיל- רא' מיומנויות ואסטרטגיות דוגמות:</p> <p>שאלת שאלות: בדיחה – מה מצחיק? סיפור – מה הבעיה?</p> <p>פיתוח ציפיות: מה יודעים על פי הכותרת?</p> <p>רעיון מרכזי: על מה, בעיקר, מסופר פה?</p> <p>קישור: שוויון, דמיון, שוני, ניגוד, הוספה: קראתי על מקרה דומה, פעם חשבתי ש... לא ידעתי בכלל</p>	<p>פעילויות ליצירת מוכנות לקריאה (קריאה מרפרפת):</p> <p>זיהוי הסוגות המפורטות ב"סוגי טקסטים", חשיפת ידע קודם, פיתוח ציפיות ושאלת שאלות לפי סוגה, כותרת, איור, משפט פתיחה ומילות מפתח</p> <p>פעילויות המסייעות לקליטת נתוני הטקסט:</p> <p>פירוש המילים, איתור פרטים, ציון רעיון מרכזי, חלוקה לאירועים על פי מילות זמן- וסידורם ברצף, הבחנה בין מציאות לדמיון, זיהוי מסרים גלויים, מיפוי טקסט סיפורי</p> <p>פעילויות ליישום מטרות הקריאה (מטרות כלליות וייחודיות):</p> <p>ביקורת והערכה, בוננות אישית, קישור בין ידע ישן לחדש- השוואה לידע הקודם, הצעות לשינויים, הבעה בעקבות קריאה</p>	<p>טרום קריאה</p> <p>תוך קריאה</p> <p>אחר קריאה</p>	תיהלוך הטקסט

שילוב	הערות	הפעילות הלימודית	המטרות	הנושא
<p>סוגות ספרותיות: רא' <u>ספרות</u></p> <p>שאלות: רא' <u>לשון- העשרה</u></p>	<p>מאפיינים: פתק (מחלה) - צמצום, רלוונטיות, ענייניות, מבנה- של מכתב "השבת אבדה": תיאור, רלוונטיות</p> <p>עקרונות מארגנים לרשומות: על פי סדר א'-ב' (אינדקס), על פי נושאים (תחומי דעת), על פי חשיבות</p> <p>דוגמה למילה מכלילה בשאלה: באיזה מקום?</p>	<p>שיום של סוגי הטקסטים, זיהוים ופעילות ייחודית לכל סוג: ביצוע הוראות- התייחסות לפועל ההוראה מילוי שאלונים קצרים וטפסים פשוטים זיהוי מאפיינים של פתק רשמי בדיקת העיקרון המארגן של רשומות שונות זיהוי מאפיינים של מודעות "השבת אבדה" חיפוש תשובה על פי המילה המכלילה בשאלה הפקה עצמאית של מידע מוגדר מספר לימוד, הפניה לליקוט מידע מאנציקלופדיה ומספרי עיון אחרים מותאמים לגיל קריאת ידיעות קצרות ומעניינות בעיתון - ושחזורן</p>	<p>הכרת טקסטים ותיהלום: מפעיל: הוראות טפסים מידעי: פתק רשמי רשומות מודעות שאלות טקסטים עיוניים תקשורת המונים: ידיעות</p>	סוגי טקסטים

ספרות

הנושא	המטרות	הפעילות הלימודית	הערות	שילוב
<p>סוגות: בסירת בשרה ובדרמה</p> <p>הכרת הסוגות ומאפייניהן: סיפור: זמן, מקום, משתתפים, "גיבור", בעיה/ פתרון, לקח אורה מתח פרק מספר סיפור דמיוני משל/ משל נמשל (בלתי מושגי): דמויות סטריאוטיפיות קומיקס בדיחה שיר: קצב, שורות קצרות דחיסות בתארים וברגשות אקרוסטיכון חמסיר מפגש עם הסוגות: שיר לירי סיפור חוד (הפתעה) סיפורי צדיקים סיפורי חברה מעשיות וסיפורי עמים פתגם מערכון</p>	<p>קריאת יצירות מהסוגות המפורטות, זיהוין, ציון מאפייניהן- ואיתורם ביצירה: מיפוי הסיפור למרכיביו המאפיינים ניסוח מוסר השכל הנובע במפורש מהסיפור הבחנה באווירה של הטקסט הבעת תחושה של מתח בנקודת השיא של העלילה קריאת שמות הפרקים ופיתוח ציפיות לגבי פרקי ההמשך זיהוי הקטעים הדמיוניים. סיווג לאפשרי/ בלתי אפשרי הגדרת המשל ותפקידו. חלוקה למשל ולנמשל ציון התכונות הבולטות והקבועות של בעלי חיים במשלים</p> <p>סידור התמונות ברצף. השלמת השיחות ב"בלונים" זיהוי ההומור ואיתור מקומו בסיפור - ונימוקו שימת לב למאפייני השיר, לחוויה שהם יוצרים אצל הקורא, ולקשר בין חוויה זו לרעיונות ולמסרים</p> <p>הדגשת אותיות האקרוסטיכון וצירופן למילים זיהוי הסוגה על פי המבנה האופייני. קריאה בקצב האופייני פעילויות הקשורות במושגים ובסוגות: ציון הרגשות המובעים בשיר- והזדהות עמן פיתוח ציפיות- והבעת הנאה מ"שבירת" הציפיות דיון במוסר השכל שניתן ללמוד מדמות הצדיק ומעשיו התודעות אל תכונות בני החבורה התמקדות בלקחים. השלמת פערי מידע על הווי העם שימוש בפתגמים כלקח מסיפור המחזת המערכון</p>	<p>מיפוי סיפורי (מרכיבים מאפיינים): משתתפים- מה קרה? לקח- זמן- בעיה- מקום- פתרון-</p> <p>משלים: מעולם החי, הצומח והדומם סיפור חוד משפיע על סכמות הידע (העמקה, הרחבה, שינוי) ויוצר בוננות חדשה סיפורי צדיקים: יש להקפיד על ציון הסיפור כמציאות- אמיתי</p> <p>הגדרת המשל: סיפור שיש בו דוגמה מעניינת במטרה ללמד מוסר השכל</p> <p>מאפיינים: קומיקס: ציור המשתתפים במשבצות, "בועות" דיבור ומחשבות, דיאלוגים חמסיר: שיר בן חמש שורות, שורה ראשונה ואחרונה חוזרות או מתחרזות</p> <p>דוגמות: תכונות סטריאוטיפיות: שועל- ערמומי, ארנב- פחדן</p>	<p>מימונות בביצוע הפעילויות רוכשים בתחום <u>הבנת הנקרא:</u> רא' <u>מימוניות</u>, <u>אסטרטגיות</u>, <u>ותיהלך</u></p> <p>אמצעים אומנותיים אופייניים לסיפור ולשיר (על פי הטבלאות)- רא' <u>לשון- העשרה ותופעות</u></p> <p>פיתוח ציפיות- רא' <u>הבנת הנקרא-</u> <u>אסטרטגיות ותיהלך</u></p>	
הקורא והיצירה	רא' כיתה ב'- פעילות לימודית, הערות ושילוב	היבטים ספרותיים: רא' פרוט בטבלאות		

שילוב	הערות	הפעילות הלימודית	המטרות	הנושא
רא' הבעה- סוגות- רשומות	פעילויות בדמויות: עימותים מגוונים בין דמויות מסיפורים שונים: מה אומרת דמות לדמות? פעילויות נוספות: רא' כיתה ב'	בדיקת העיקרון המארגן של ה"שערים" במקראה בחירה חופשית/ מכוונת ביצירות לקריאה עצמית פעילויות הקשורות בדמויות שבסיפורים	הכרת המבנה עידוד לקריאה עצמאית	המקראה
האמצעים האומנותיים בסיפורת ובשירה- רא' לשון- העשרה ותופעות	דברי הדמויות: במסגרת זיהוי התופעה של דו-שיח כותרת "מגלה": כותרות ספרותיות רבות אינן מגלות דבר על תוכן הטקסט איורים: רצוי לחפש טקסטים המאירים באיורים אומנותיים קצב: החריזה ואורך השורות יוצרים את הקצב	הכרת המושגים, זיהויים והסבר תפקידם: זיהוי חלקי היצירה: כותרת, פתיחה, סיום כותרת "מגלה"/"אינה מגלה". זיהוי האמצעים הלשוניים שבהם השתמש הכותב הבחנה בדברים המפורשים של כל דמות קריאה בקצב מלווה בתנועות ריתמיות תואמות. הבחנה באמצעים היוצרים את הקצב זיהוי נימת הומור ונימוקה ציון מידת התאום בין האיור לטקסט	שליטה במושגים: מבניים לשוניים (שנלמדו) ריתמוס נימות (לא מושגי) חוץ טקסטואליים	פואטיקה ומושגים כלליים
התייחסות לידע קיים וחדש: רא' הבנת הנקרא- תיהלך	נושאים מסווגים השקפה יהודית: קיום מצוות, חגים וזמנים- גם הווי ומנהגים, מידות טובות, סיפורי צדיקים, סביבה: עונות השנה, סיפורי טבע, השכונה והעיר, איכות הסביבה חברה: משפחה, יחס למבוגרים, יחסי חברה מורכבים עולם פנימי: רגשות, מחשבות ותהיות, תכונות שליליות/ חיוביות חריגות ושונות: שונות חיצונית ופנימית- קשיים לימודיים, מוגבלות שכלית	הבלטת הרעיון ו/או פיתוחו- קריאה של מספר יצירות, המתייחסות להיבטים שונים של הנושא: הבלטת ההתנהגות הראויה אצל גדולי ישראל ואצל גיבורים ספרותיים דיון במורכבות המערכות של יחסים במשפחה ובחברה חשיפה והבנה של עולם הרגש והחוויה דיון בקונפליקטים פנימיים ובצרכים מנוגדים מציאת דרכים להתמודדות רגשית דיון בקושי של החריג והזדהות עם רגשותיו הדגשת נפלאות הבריאה. הרחבת/שינוי סכמת ידע דיון ביחסי הגומלין בין האדם לסביבתו הפיזית	קריאת יצירות המתייחסות בהדגשה למסרים ולהיבטים: השקפה יהודית: מידות וערכים חברה: מערכות יחסים מורכבות רגישות לזולת עולם פנימי (ספרות פסיכולוגית): עולם הרגש והחוויה, התמודדות עם מצבים רגשיים חריגות: הבנת עולמו של החריג סביבה: ידע עולם יחסי גומלין אדם/ סביבה	קשרים תמטיים ורעיוניים
המלצות לשמות סופרים- רא' נספחים עמ' 75	נחמד להפגיש את התלמידים עם סופר, שסיפוריו אהובים על התלמידים המלצות: מבוססות על מוטיבים חוזרים יצירות בנושא שירים וסיפורים: יצירות שבהן משתקף מעשה היצירה	סיווג יצירות על פי מחבריהן המלצה מומקנת לקריאת יצירות של סופר מסוים קריאת יצירות שנושאים: יצירת שירים וסיפורים	התייחסות לתהליך היצירה: הכרת סופרים ויצירותיהם מוטיבים חוזרים מלאכת היצירה	הסופר ויצירתו

הבעה

שילוב	הערות	הפעילות הלימודית	המטרות	הנושא
<p>עוד על סוגות- רא' <u>הבנת הנקרא- סוגי טקסטים וספרות- סוגות</u></p> <p>הכללה: רא' <u>הבנת הנקרא- (כתות א, ב)</u> <u>מיומנויות קוגניטיביות</u></p> <p>מילות שאלה: רא' <u>לשון- העשרה</u></p> <p>מקורות רלוונטיים לעבודה: רא' הבנת הנקרא- מיומנויות ביצועיות</p> <p>כ. רפלקטיבית- רא' <u>ה. הנקרא- מיומנויות קוגניטיביות, מודעות ופיקוח.</u></p> <p>כתיבה בעקבות קריאה: <u>רא' הבנת הנקרא- תיהלוך וכן ספרות- הקורא והיצירה</u></p>	<p>תמיכה וסיוע בכתיבה: בכל סוגי הכתיבה: להעלאת רעיונות ולפיתוחם- שאלות מנחות, גרייה לכתיבה- תמונות (המביעות רגש או מציגות תרחישים), טקסטים ובעיקר סיפורים</p> <p>בבניית הרצף: סדרת תמונות ברצף עלילתי בביקורת: שאלות מכוונות קבועות: האם אתה ממליץ? מדוע? ממה נהנית/ לא נהנית? בכתיבה רפלקטיבית: שאלות מכוונות קבועות (האם התקשית? במיוחד התקשיתי ב... לא הבנתי את... לא ידעתי)</p> <p>במודעות השבת אבדה ובהגדרות מתבקשים התלמידים, למעשה, לתאר חפצים בתיאור ענייני</p> <p>מלילה כתובה: ציפיות, שאלות, זיכרונות והרהורים שמעוררים איורים וכותרות</p> <p>דוגמות: מקורות רלוונטיים: היכן נמצא מידע על ר' עקיבא? על הכלנית? על ירושלים? כתיבה רפלקטיבית: בהתחלה לא כל כך נהייתי מ... בסוף נהייתי מאד... מלילה: הכותרת מזכירה לי...</p>	<p>כתיבה וניסוח על פי תנאי התקינות שנלמדים בשנה זו (רא' הטקסט- תנאי תקינות). הדגשת התקינות הייחודית לכל סוגה: סיפורים. תקינות: התאמת הסיפור לכותרת. הכללת הרכיבים הנלמדים במיפוי הסיפורי, שימוש בתארים וברגשות הבעת רגשות בכתיבה. תקינות: שימוש במגוון פעלי רגש כתיבה בתוך ציורי קומיקס. תקינות: עפ"י המאפיינים מודעות השבת אבדה. תקינות: רלוונטיות ושלמות הוראות קצרות. תקינות: שימוש במילות הוראה עריכת רשומות. תקינות: עקיבות בעקרון המארגן שאלון פשוט. תקינות: מילות שאלה, רלוונטיות מכתבים, הזמנות, איחולים. תקינות: התאמה לנמען ולמטרה הגדרת חפץ מוכר. תקינות: כתיבת הכללה, מראה, שימוש תשובות לשאלות ברמת חשיבה גבוהה. תקינות: שלמות ופיתוח שאלות. תקינות: שימוש הולם במילות שאלה. התאמת השאלה לנושא כתיבת עבודה עיונית. תקינות: חיפוש חומר במקורות רלוונטיים, ארגון אסתטי של החומר הנאסף. כתיבה חופשית של: סיפורים ארוכים, שירים, טקסטים דמיוניים ביקורת והערכה של יצירה ספרותית הבעת תחושות ורגשות הכרוכים בלימוד/ קריאה/ כתיבה מלילה כתובה של דיבור פנימי בעת תיהלוך טקסט/ מידע כתיבה חופשית/ מכוונת/ משחזרת בעקבות קריאת טקסט</p>	<p>כתיבה תקינה של הסוגים:</p> <p>ספרותי</p> <p>שימושי</p> <p>עיוני</p> <p>טיפוח כתיבה בסוגים:</p> <p>ספרותי</p> <p>טיעוני</p> <p>כתיבה רפלקטיבית</p> <p>כתיבה בעקבות קריאה</p>	<p>סוגות לכתיבה</p>

הנושא	המטרות	הפעילות הלימודית	הערות	שילוב
תנאי תקינות	שליטה בתנאי התקינות של מבע כתוב (לא מושגי): רצף הגיוני, רלוונטיות, שלמות, תקינות לשונית, התאמת הרכיבים למטרה טיפוח יצירתיות ומקוריות	סיכום תנאי התקינות המפורטים יישום הכללים כפי שצוין בסוגות לעיל תיקון המבע על פי תנאי התקינות ובהתייחסות להערות המורה	תנאי התקינות יודגמו בסוגות מוכרות וקלות להבנה, כמו: מודעות השבת אבדה והזמנות: אבד לי סוודר שלבשתי בכל בוקר= אינו מתאים למטרה על רכיבי טקסט וגורמי בחירה- בטבלאות המיפוי	תקינות לשונית- רא' כתיב ולשון
המשפט	הכרה ושליטה במושגים: המשפט נושא, נשוא משפטי חיווי, שאלה והוראה תואר שליטה בתנאי התקינות: שלמות רעיונית התאמה לסיטואציה פיסוק הולם	הגדרת המשפט הגדרת הנושא והנשוא, זיהוי במשפט והשלמתם במשפטים בהם הושטו כתיבת משפטים בעלי נושא- נשוא זיהוי משפטי חיווי, שאלה והוראה- וניסוחם הוספת תארים- כאמצעי להרחבת המשפט הבחנה בין מבע שהוא משפט למבע שאינו משפט התאמת סוג המשפט לסיטואציה התקשורתית שימוש במילות שאלה מתאימות שימוש בסימני פיסוק הולמים לציון סוג המשפט	משפט חיווי מייצג בשנה זו את המושג משפט ללא תואר נלווה. משפט הקריאה הנלמד הוא משפט הוראה. הגדרות: משפט- (יחידה נושאת רעיון- הגד) מספר משהו ומכיל נושא- נשוא נושא- עליו מסופר במשפט נשוא (ללא שימוש במושג)- מה שעשה הנושא/ קרה לנושא	
תהליכי כתיבה	טיפוח תהליכי כתיבה יעילים: טיוט, משוב שכתוב ועריכה פרסום	כתיבה ראשונית על גבי טיוטה קריאת המשוב של המורה או האזנה למשוב מודרך של התלמידים שכתוב התוכן בהתייחסות למשוב הכנת ספרוני קריאה ע"י הילדים והצגתם לתלמידים הכנת ספרונים בנושא עיוני	נקודות להתייחסות במשוב: שמירה על תנאי התקינות שנלמדו לגבי כל סוגה התייחסות ספונטאנית לרעיון ולפיתוחו בכתיבה החופשית תקינות לשונית שנלמדה- רק למטרה תקשורתית כמו פרסום	על תקינות לשונית- רא' <u>לשון וכתב</u> תיקונים על פי מוסכמות- רא' <u>כתיב- מבוא</u>

תוכנית הלימודים לכיתה ד'

לשון

שילוב	הערות	הפעילות הלימודית	המטרות	הנושא
<p>לשון עשירה היא אחד מתנאי התקינות של טקסט-רא' הבעה</p> <p>תיאור חיצוני ופנימי-רא' הבעה- וספרות-</p>	<p>דרך לחילוץ תארי פועל מגוונים: כתשובה לשאלות: מדוע? איך? וכו'</p> <p>דוגמות: מילות חשיבה: שערן, מיינו, הסבירו, המציאו תיאור חיצוני: אדום לחיים, פנימי: ביישן תארי פועל: במהירות (אופן), אשתקד (זמן) ניבים המבטאים רגשות: השחירו פניו פעלים ספציפיים: לומר- לאשר, לדון, לחשוב- לשקול, להרהר ראשי תיבות: בשעטו"מ, תובב"א, זצוק"ל</p>	<p>הכנת מאגרי מילים וביטויים- שיבוץ האוצר הלשוני הנרכש בטקסטים, ושימוש בו בכל תחומי הלמידה בכתב ובעל-פה: הדגשת "מילות מפתח" ומושגים בסיסיים מכל נושא הבחנה בין פעולות החשיבה הנדרשות על פי הביטוי שימוש בתארים לתיאור חיצוני ופנימי של דמויות התאמת תארי פועל מגוונים לפעלים וסיווגם למקום, זמן, אופן, כמות, סיבה מיונים שונים של רגשות והתאמתם למצבים התאמת ניבים המבטאים רגשות למצבים שונים המרת הפעלים: לומר, לחשוב בפעלים ספציפיים מגוונים הפגשה עם ראשי תיבות של שלוש- ארבע מילים פענוח ראשי תיבות הרווחים בהזמנות לחתונה ובמודעות אבל</p>	<p>פיתוח אוצר מילים וביטויים: בנושאים רלוונטיים במילות חשיבה בתארים פועל ברגשות בפעלים ספציפיים בראשי תיבות</p>	<p>העשרה לשונית</p>
<p>תופעות אלו הן האמצעים הפואטיים שבידי הכותב ונלמדות בשיעורי ספרות, הבנת הנקרא והבעה</p>	<p>הגדרות: ניב: ציור מילולי של מילים צימוד: שימוש במילים בעלות צליל דומה ומשמעות שונה מטרת ההאנשה: אמצעי אומנותי להעברה מעודנת ומרתקת של מסרים דוגמות: צימוד: נחש הנחושת, האם תלית את הטלית? מילים אונומטופיאות: בקבוק, צרצר, פטפוט סמל: מה מסמל הצבע הלבן? נמלה? סוכר?</p>	<p>הגדרת המושגים ו/או זיהויים ו/או ציון מטרותם: הגדרת המושג ניב באופן חלקי ציור ניבים- זיהוי ניב על פי ציור הכרת ניבים המכילים איברי גוף שונים ציון המטרה של השימוש בהאנשה הגדרת המושג צימוד וזיהוי התופעה ציון המטרה של שימוש בצימוד זיהוי מילים אונומטופיאות: עצמים, בע"ח, קולות חיפוש משמעות סמלית לדברים בעלי תכונות בולטות ומוכרות יצירת סמלים מצוירים</p>	<p>שליטה במושגים: ניב האנשה צימוד אונומטופיאה סמל</p>	<p>תופעות לשוניות</p>

הנושא	המטרות	הפעילות הלימודית	הערות	שילוב
רבדים בשפה	מודעות לקיום משלבים מוטיבציה לסיגול לשון תקינה	שימוש במושגים: לשון נקייה, לשון תקינה, שפה "יפה" עקירת מילים בלשון "סלנג" המרת מילים מלשון סלנג למילים תקינות		
תצורה	שליטה בדרכי תצורה בלשון: מילים מקטינות הלחם	הכרת כל הדרכים להקטנה הגדרת המושג הלחם הכרת שני סוגי הלחם: חלקי מילים, ראשי תיבות	צורות הקטנה (צורות נוספות- רא' כיתה ג'): הכפלת הסוף: שחרחר, גושיש. הוספת ה': עיר- עיירה הגדרת הלחם : הרכבת שתי מילים למילה אחת. דוגמות: חלקי מילים : מדרחוב= מדרכה+ רחוב, ראשי תיבות : תפוז- תפו"ז= תפוח זהב	מודעות מורפולוגית (התצורה) מהווה בסיס לכתיב תקין- רא' <u>כתיב</u>
תיקון שיבושי לשון	שימוש תקין: באותיות השימוש במילות דיוק תחבירי ביקורת לשונית	ציון תפקידה של ו' החיבור בראש משפט המרה של מילת שאלה (בשימוש שגוי במשפט חיווי) בתואר הפועל ציון השימוש המיותר בפעלי העזר: עשה, אמר, הרגיש, היה ניסוח תחבירי תקין של משפטים תיקון מנומק של שיבושי לשון שנלמדו הרווחים במבעי תלמידים	דוגמות: המרת מילות שאלה : במקום: מתי ש...- כאשר, למה ש...- מפני ש... פעלי עזר : במקום: עשה טעות- טעה, היה עומד- עמד, הרגיש כעס- כעס	לשון תקינה מהווה בסיס לכתיב תקין- רא' <u>כתיב</u> לשון בלתי תקינה- מאפיוני הלשון ההמונית- רא' <u>רבדים</u>
מיומנויות	התמצאות במשאבי מידע : מילון ספרי עיון פתרון תשבצים	מציאת פירושי מילים ופעלים במילון חיפוש צירופי מילים וביטויים במילון חיפוש מידע באנציקלופדיות התמצאות בספרים המחולקים לפרקים רישום ביבליוגרפיה: שם הספר והמחבר מילוי תשבצים קלים	מילים : המילה בצורת היחיד ללא הטיה וללא אותיות יחס פעלים : הפועל ביחיד בזמן עבר דוגמה לצירופי מילים : מצא צירופי מילים למילה מים אנציקלופדיה : שילוב של התמצאות בסדר א-ב ושייך לתחומי דעת	התמצאות זו מפתחת לימוד עצמאי- רא' <u>הבנת הנקרא- מיומנויות ותיאור</u>

כתיב

שילוב	הערות	הפעילות הלימודית	המטרות	הנושא
על מטה קוגניציה- רא' <u>הבנת הנקרא-</u> <u>מודעות</u> <u>והבעה- רפלקטיבית</u>	נטייה למטה קוגניציה ויכולת למלל מחשבות בכתב מתבטאים בשימוש בסוגריים. חלקי טקסט: שאלות, תשובות, הוראות, כותרות, גוף המכתב וכו'	זיהוי אופי הארגון בטקסט כתוב: זיהוי פסקות נפרדות. הפרדת טקסטים וחלקי טקסט הדגשת כותרות וכותרות משנה הוספת הסימנים הבאים למבע הכתוב: שימוש במקף לחיבור מילים בצירופי מילים, בשלוש נקודות לציון קטיעת המובאה ובסוגריים לציון הערה	ארגון נכון של הדף: הפרדה הדגשה שימוש הולם בסימני הפיסוק: מקף, שלוש נקודות סוגריים	עיצוב ועריכה גראפית
ידע מורפולוגי נרכש בשיעורי דקדוק ומנוצל לכתיב נכון	תחליות: א' בעבר (אכתוב), י' בעתיד (יכתוב) הת- בעבר (התקרב), ית בעתיד (יתקרב) האות ה': הידיעה, השאלה, המגמה, ציין לנקבה, ציין לשייכות (נקבה), במיליות, במילות קריאה, דוגמה להקשר תוכני: <i>ע' בעיגול, בתכונות שליליות</i>	סימון תחליות בפועל בזמנים שונים המצאות האות ה' בשפה מציאת אות רווחת בקבוצת תוכן מציאת מילים מהקבוצה, שהאות מופיעה בהן.	שימוש באסטרטגיות לכתיב נכון: ניתוח מורפולוגי (תצורה) סריקת אותיות הקשר תוכני	כתיבה אורתוגראפית

הבנת הנקרא

הנושא	המטרות	הפעילות הלימודית	הערות	שילוב
<p>מודעות ופיקוח</p>	<p>מודעות: לעצמי כקורא לתהליך התאמת אסטרטגיות</p>	<p>תיאור בכתב: אפיון כללי של ה"אני הקורא" תיאור תהליך הקריאה הנוכחי: חשיבה בכתב על הטקסט ועל הפעילות הקשורות בתהליך הטקסט בחירה מנומקת באסטרטגיה</p>	<p>דוגמות: "אני הקורא": הרגלים (כמה ספרים בשבוע?), התנהגות (משתף את הזולת), קשיים, העדפות, הסתייגויות,</p>	<p>תיאור בכתב: הבעה- כתיבה רפלקטיבית תיאור תהליך- רא' תיהלך טקסט</p>
<p>מיומנויות קוגניטיביות</p>	<p>טיפול כשרים מושגי: מיון והכללה השערת השערות הפשטה הסמלה הבנת קשרים יחסים</p> <p>הבחנה: דמיון/ מציאות עובדה ודעה תפיסת רצף תרגום חשיבה ביקורתית</p> <p>חשיבה רפלקטיבית</p>	<p>פעילויות לטיפול חשיבה: פרשנות של תכונות ומצבים על ידי היסקים והכללות השערות על התוכן על פי נושא ותחום דעת אישוש/ דחייה מנומקים של השערות על טקסט הבנת מושגים מופשטים הבנת סמלים פשוטים (צבעים) הבנת קשר ברור בין הכללה לפירוש קישור בין גורמים לתוצאות בניסויים ובתרחישים הבנת סיבה, שאינה מפורשת, על פי התוצאה הבחנה בין קטעים דמיוניים למציאותיים הבחנה בין דעה לעובדה כאשר ההבדלים ברורים מאד סידור קטעים ברצף כרונולוגי הגיוני ועל פי מילות זמן ציור ניבים, ולהפך- פענוח הניב המסתתר בציור הערכת התנהגות ותכונות הערכת טקסטים מבחינה ערכית, עניינית, לשונית, הגיונית, רגשית שימוש מודע בידע לשוני ובתהליכי חשיבה</p>	<p>ביטויי הכללה הם כלי לשוני. משמשים לארגון המידע בתרשימים הבהרות: הבחנה בין קטעים דמיוניים למציאותיים: גם כאשר אין ציון מפורש בטקסט הנמקה של אישוש/ דחיית השערה: ע"י השוואה מפורטת בין השערה לטקסט דוגמות: הכללה מפרשת: עיניו נעצמות, הוא מפהק= עייף; תורם לישיבות, מאכיל רעבים= נדיב הערכה: ערכית: נכונה/ בלתי נכונה עניינית: מובן/ בלתי מובן, לשונית: מילים "קשות"/ "קלות", הגיונית: יתכן/ לא יתכן, רגשית: מעניין/ בלתי מעניין</p>	<p>ביטויי הכללה - רא' ייצוג בתרשימים הערכת טקסטים- רא' הבעה- תנאי תקינות חשיבה רפלקטיבית- רא' <u>הבנת הנקרא- מודעות ופיקוח, אסטרטגיות, תיהלך, ספרות- הקורא והיצירה הבעה- כתיבה רפלקטיבית, תהליכי כתיבה, אסטרטגיות ותנאי תקינות</u></p>

שילוב	הערות	הפעילות הלימודית	המטרות	הנושא
<p>כל המיומנויות תבאנה לידי ביטוי במהלך הקריאה- רא' <u>ת'הלוך ואסטרטגיות</u> <u>ספרות- הקורא והיצירה</u></p> <p>שאלות- רא' <u>לשון- העשרה</u></p> <p>משאבי מידע- <u>לשון</u></p> <p>מיומנויות הכתיבה- רא' <u>הבעה</u></p>	<p>מיון שאלות: מקום, זמן, כמות, אופן, סיבה</p> <p>אופני קריאה:</p> <p>מרפרפת- עיון שטחי למטרת הכרות ראשונית</p> <p>מעמיקה: קריאה להבנה עמוקה של הטקסט</p> <p>סורקת: קריאה חלקית מנוטת על ידי מטרה מוגדרת - התמקדות בפרטים מבוקשים בלבד</p> <p>דוגמות:</p> <p>איתור פרטים: חלקי הצמח, תכונות הנער</p> <p>ציון התחום: יהדות, טבע, חשבון</p> <p>תרשימי מבנה: דירוג, זרימה, מעגל</p> <p>מיפוי מידע: הפרה- מראה, תפקידיה, מזונה</p>	<p>ביצוע ללא שימוש במושג:</p> <p>שיום של אופני הקריאה השונים- מרפרפת, מעמיקה- וציון מטרת השימוש בהם</p> <p>איתור פרטים מתארים</p> <p>איתור מקורות מידע על פי תחומי הדעת</p> <p>שאלת שאלות רלוונטיות</p> <p>מיון שאלות על פי סוג המידע המשיב עליהן</p> <p>חלוקת המידע לראשי פרקים</p> <p>פענוח ויצירה של דיאגרמות וטבלאות</p> <p>התמצאות בתרשימים המתארים את מבנה הטקסט</p> <p>מיפוי קל של מידע באופן עצמאי</p>	<p>שליטה במיומנויות:</p> <p>קריאה: אופני קריאה</p> <p>איתור פרטים</p> <p>שימוש במשאבי מידע</p> <p>כתיבה: שאלת שאלות</p> <p>ארגון המידע</p>	<p>מיומנויות</p> <p>ביצועיות</p>

הנושא	המטרות	הפעילות הלימודית	הערות	שילוב
אסטרטג'	שליטה באסטרטגיות: לאיתור מידע לאיתור פרטים לזיהוי הסוגה לאיתור מילות מפתח לאיתור רעיון מרכזי לארגון המידע	שימוש מושכל במיומנויות למטרת קריאה: קריאה מרפרפת המאתרת כותרות וראשי פרקים קריאה סורקת לאיתור תארי פועל ומילות מתאימים למילות השאלה קריאה מרפרפת לזיהוי המאפיינים שאלת שאלות הקשורות בנושא וחיפוש תשובות עליהן הסתייעות בכותרת, במשפטי הפתיחה והסיום מציאת הכללות מותאמות לתחום הדעת	מילות מפתח: יכולות להיות מתחומים שונים: תיאורי אופי, סביבה, אורה, רגשות ומחשבות, תרחישים דוגמות: איתור פרטים: " אשתקד" מותאם למילת השאלה "מתי?"; "בזריזות"- מתאים ל: "איך?";	איתור פרטים: רא' <u>ת'פועל- לשון- העשרה</u>
תיהלוך טקסט	ניהול דיאלוג עם טקסט: טרומ קריאה תוך קריאה אחר קריאה	פעילויות ליצירת מוכנות לקריאה: זיהוי הסוגה, ציון מטרת הקריאה, השערת התוכן והאווירה, מעבר גמיש לאופני קריאה שונים, פעילויות המסייעות לקליטת נתוני הטקסט: ציון הגורמים וקישורם לתוצאות, השוואה בין רכיבים שונים בטקסט, התייחסות לכותרות משנה ארגון המידע בתרשימים פעילויות ליישום מטרות הקריאה (מטרות כלליות ומטרות ייחודיות לטקסט הנוכחי):	בתיהלוך הטקסט נעשה שימוש במיומנויות ובאסטרטגיות המפורטות לעיל עוד על תיהלוך: רא' כיתה ג' זיהוי הסוגה: הסוגות המפורטות ב"סוגי טקסטים" דוגמות: מטרות קריאה: קביעת מטרה ספציפית, מלבד המטרות הכלליות שצוינו לעיל: קביעת הסוגה, איתור פרטים, השלמת "כלוז", ארגון המידע וכו' השוואה: ניגוד/ דמיון בין אירועים, דמויות, מצבי רוח, מקומות, התנהגויות	תיהלוך הטקסט נעשה גם בטקסט ספרותי- רא' <u>ספרות</u> תיהלוך- רא' רא' <u>מיומנויות ואסטרטגיות</u> כתיבה בעקבות קריאה- רא' <u>ספרות והבעה</u>
סוגי טקסטים	הכרת הטקס' ותיהלכם: מפעיל: הוראות מידע: רשומות טפסים דיווח שאלות טקסט עיוני טיעוני: פרסומת תקשורת המונים: ידיעה	שיום הסוגות, זיהוין ופעילות ייחודית לכל סוג: זיהוי המאפיינים של טקסט הוראות הצעות לעקרונות ארגון שונים לרשומות מילוי טפסים פשוטים הבחנה בין דיווח לסיפור. הבנת השאלה לפי מילות השאלה וההכללות חיפוש מידע עיוני בתחומי ידע שונים מיון המידע לנושאים קריאה ביקורתית של פרסומות משכנעות איתור תשובות לשאלות ב"פתיח" של ידיעה	הוראות: מאפיינים- הוראות בדידות. שימוש בציווי (הורד) או ברבים הווה (מורידים). הקפדה על רצף כרונולוגי תחומים- שימושי: הפעלה, הרכבה, יצירה וכו' לימודי: עריכת ניסויים מדעיים, מילוי דפי עבודה בין דיווח לסיפור- הבחנה בין פרטים עיקריים לטפלים, הבחנה אינטואיטיבית בין המטרות השונות "פתיח": אמור לענות על שאלות היסוד: מי? מה? מתי? איפה? איך?/ למה?	טקסט ספרותי- רא' ספרות-סוגות הוראות ודיווח - רא' <u>הבעה- סוגות</u>

ספרות

שילוב	הערות	הפעילות הלימודית	המטרות	הנושא
<p>מיומנות בביצוע הפעילויות רוכשים בתחום <u>הבנת הנקרא</u>: ראו תהליך מיומנויות, <u>אסטרטגיות</u>, <u>אמצעים</u> אומנותיים אופייניים לסיפור ולשיר (על פי הטבלאות) - ראו <u>לשון-העשרה</u> ותופעות פיתוח ציפיות - ראו <u>הבנת הנקרא</u> - <u>אסטרטגיות</u> ו<u>תהליך</u></p>	<p>מיפוי הסיפור: רקע: עלילה: לקח: זמן: רצף אירועים מקום: בעיה דמויות: פתרון ראשית/ שאר הדמויות</p> <p>הגדרות: סיפור: מה קורה למי, מתי, היכן, מדוע ואיך עלילה: רצף האירועים בסיפור דמויות: המשתתפים הפועלים ביצירה. מה הם עושים, מדברים, חושבים. (לתשומת לב: בע"ח, צמח או דומם הנמצאים בפעולה מהווים דמות) דמות ראשית: "גיבור" העלילה שהסיפור מתרחש סביבו</p> <p>מאפיינים: סיפור הרפתקאות: סכנות, נועזות, מתח, התמודדות בין הטוב לרע, הפתרון הטוב המדע הבדיוני: מתח, דמיון, שימוש בטכנולוגיה מתקדמת שעדיין אינה קיימת (בדיון: בדוי) הפזמון הוא ה"חזרה" הבולטת והמזוהה ביותר בשירה, והוא תורם רבות לריתמוס ולהדגשת הרעיונות והמסרים.</p> <p>דוגמות: פעילויות יצירתיות הקשורות בספר: מכתב/ שיחה/ מתנה לאחת הדמויות, שינוי מקום/ זמן</p>	<p>קריאת יצירות מהסוגות המפורטות, זיהוין, ציון מאפייניהן- ואיתורם ביצירה: הגדרה חלקית של סיפור הגדרת המושגים: עלילה, שיא העלילה, דמויות, דמות ראשית. מיפוי הסיפור למרכיביו המאפיינים הבעת תחושה של מתח בנקודת השיא של העלילה הבחנה באווירה של הטקסט ניסוח מוסר השכל הנובע מהסיפור פעילויות יצירתיות הקשורות בספר ובדמויותיו קריאה ביקורתית- הערכה ערכית/ הגיונית חקר המצאות שהיו קיימות בעבר רק בספרות בדיונית השתעשעות בהמצאות בדיוניות שימת לב ללשון הגבוהה והדחוסה. איתור החזרות בשיר ודיון בתרומתן ליצירה. ציון הפזמון כחזרה בשיר התרשמות מהרגשות ומהתחושות ומהדרכים ליצירתם פעילויות הקשורות בסוגות: רא' כיתה ג' הפרדה בין שני הסיפורים השלובים זה בזה הבחנה בציפיות המוקדמות וב"שבירתן" כגורמים ליצירת הפתעה הכרת הדמויות, אפיון וציון תפקידיהן. אפיון החבורה כולה ועמידה על כוחה כחבורה רא' כיתה ג' שימוש בפתגמים כלקח מסיפור, ככותרת שחזור חפשי (בכתב/ בע"פ) של העלילה על פי המערכון</p>	<p>הכרת הסוגות ומאפייניהן: סיפור: רקע, דמויות, דמות ראשית, עלילה, בעיה/ פתרון, שיא העלילה, מתח, סיום, אוירה, לקח ספר סיפור הרפתקאות (לא מושגי): מדע בדיוני שיר: לשון השיר חזרה שיר לירי מפגש עם הסוגות: סיפורי צדיקים סיפור מסגרת סיפור הפתעה סיפור חבורה משלים ומעשיות פתגם מערכון</p>	<p>סוגות</p>

הנושא	המטרות	הפעילות הלימודית	הערות	שילוב
הקורא והיצירה	תיהלוך הטקסט תוך הדגשת היבטים ספרותיים	רא' כיתה ב' – פעילות לימודית והערות	היבטים ספרותיים: רא' פרוט בטבלאות	תיהלוך הטקסט- רא' ה. הנקרא
קשרים תמטיים	קריאת יצירות המתייחסות בהדגשה למסרים ולהיבטים: השקפה יהודית: ביסוס ערכים, מסירות נפש סביבה: ידע עולם חברה: מהות החבורה יחסי גומלין- יחיד/ חברה עולם פנימי: עולם הרגש והחוויה התמודדות עם מצבים רגשיים חריגות: הזדהות ושילוב החריג	הבלטת הרעיון ו/או פיתוחו- קריאת מספר יצירות, המתייחסות למגוון היבטים בנושא: הבלטת ההתנהגות הראויה אצל גדולי ישראל אצל גיבורים ספרותיים הדגשת נפלאות הבריאה, הרחבת/שינוי סכמת ידע דיון על מהות החבורה והגורמים לעוצמתה הכרת המבנה החברתי ומקומו של היחיד חשיפה עצמית זהירה ומנווטת דיון בשווה ובשונה שבינינו- דיון ביכולות ובמגבלות	סיווג לנושאים: השקפה יהודית: חגים ועונות, אהבת ארץ ישראל, תפילה, קיום מצוות, מידות טובות, גדולי ישראל, סביבה: נפלאות הבריאה, אתרים בארץ ישראל, תופעות עונתיות, "מה ספרה לי"- גלגולו של... , דמויות בולטות ב"נוף" החרדי חברה: סיפורי חבורה והרפתקאות, ויתור והשתתפות, אהבת הרע, נתינה וקבלה עולם פנימי: תכונות פנימיות, התגברות עצמית ואיפוק, מודעות ליכולות ולמגבלות, אנחנו ואחרים- קווי דמיון וקווים ייחודיים, חריגות: רגשות, תרומת המוגבל לחברה	
פואטיקה ומושגים כלליים	שליטה באמצעים פואטיים: מבניים לשוניים חוץ טקסטואליים נימות (ללא שימוש במושג) אפיון (")	זיהוי האמצעים ודיון בתרומתם: עריכת שינויים ברכיבים אופייניים ודיון בתוצאות כותרות: מיון לפי קריטריונים שונים, ציון העדפות. זיהוי האמצעים הלשוניים שנלמדו בשנה זו ציון מידת התאום בין האיור לטקסט ודיון בתפקיד האיור המתואם/ פחות מתואם זיהוי נימה של אופטימיות/ פסימיות אפיון של דמות ומקום המשתמעים בברור מן היצירה מציאת דמויות בעלות מאפיינים דומים בסיפורים אחרים	אפיון: אפשר לאפיין גם דמות, שאפיונה ביצירה עקיף, ובלבד שישתמע בבהירות. איסוף הראיות הפרטים לתכונה אחת הוא פעולת הכללה. דוגמות: אפיון סטריאוטיפי: מהי תכונתה של...? חפשו את המילים/ הביטויים/ המשפטים המבטאים זאת	על האמצעים האומנותיים רא' לשון- העשרה ותופעות הכללה- רא' הבנת הנקרא- מ' קוגניטיביות
הסופר ויצירתו	התייחסות להיבטים הקשורים במחבר היצירה שמות סופרים ויצירותיהם	ראיון עם סופר, שיצירותיו מוכרות לתלמידים כתיבת מכתב דמיוני לסופר סיווג יצירות על פי מחבריהן	דוגמות להיבטים: קושי בכתיבה, גיל התחלה, נושא חביב דוגמה למכתב: מדוע הגיבור לא הצליח...? נהייתי מ... האם הגיבור אמיתי? רציתי לספר שגם אני... המלצות לשמות סופרים- רא' נספחים עמ' 75	ראיון- רא' הבעה

הבעה

הנושא	המטרות	הפעילות הלימודית	הערות	שילוב
סוגות לכתיבה	<p>כתיבה תקינה של הסוגים:</p> <p>ספרותי</p> <p>שימושי</p> <p>עיוני</p> <p>טיעוני</p> <p>טיפוח כתיבה:</p> <p>שימושית</p> <p>טיעונית</p> <p>רפלקטיבית</p> <p>בעקבות קריאה ספרותית</p>	<p>כתיבה וניסוח על פי תנאי התקינות שנלמדים בשנה זו.</p> <p>הדגשת התקינות הייחודית לכל סוגה:</p> <p>סיפורים, תקינות: מבנה רטורי של סיפור, תיאורי זמן, מקום, סיבה ואופן, תיאור רגשות, אפיון דמויות.</p> <p>תיאורי דמויות. תקינות: תיאור חיצוני ותיאור התנהגות ותכונה הבעת רגשות. תקינות: מבע עשיר של תארי רגש וביטויים כתיבה "מאנישה". תקינות: עקביות בהענקת התכונות פתק רשמי. תקינות: פרטי תוכן אובייקטיביים ורלוונטיים סדרה ארוכה של הוראות פשוטות. תקינות: רצף כרונולוגי או רצף לוגי אחר, שימוש במילות הוראה, שלימות המידע.</p> <p>דו"ח קצר. תקינות: פרטים רלוונטיים, רצף כרונולוגי תשובה. ת' ייחודית: פתיחה בהיגד המתייחס לשאלה הסבר. תקינות: בהירות, רצף כרונולוגי, פתיחה בהיגד מכליל הגדרה. תקינות: מן ההכללה אל הפרטים הייחודיים עבודה עיונית. תקינות: הקף החומר שנאסף, רלוונטיות המידע, שאילת שאלות מגוונות כבסיס לעבודה.</p> <p>עריכת ראיון. תקינות: שאלות רלוונטיות הקשורות בנושא הראיון. שימוש במילות שאלה מגוונות.</p> <p>הבעת דעה אישית. תקינות: הצגת הדעה ונימוקה כתיבה חופשית של: מכתבי תודה ובקשה ביקורת על יצירה תיעוד בכתב של כל תהליך למידה/ קריאה כתיבה חופשית/ מכוונת/ משחזרת בעקבות קריאת טקסט סיפורים הכוללים מחשבות ורגשות</p>	<p>תמיכה בכתיבה:</p> <p>בכתיבת סיפורים: שאלות מנחות, המתייחסות לרגשות הדמויות ולמחשבותיהן</p> <p>הבעת רגשות: הכנת מאגרי מילים, ביטויים וניבים המביעים רגשות</p> <p>בכתיבת ביקורת: התייחסות לנקודות קבועות: האם הספר מחנך? מעניין? ממה נהנית/ לא נהנית?</p> <p>כתיבה רפלקטיבית: יכולה להיות חופשית, ואפשר שתהיה מודרכת ע"י שאלות מכוונות: במה התקשית? ממה נהנית? מדוע?</p> <p>דוגמות:</p> <p>פתקים: פתק מחלה מרופא, למורה- מהורה</p> <p>דיווח: שימושי: דיווח על פעילות התלמידים. עיוני: דיווח על ניסוי בטבע</p> <p>הגדרה: הגדרת שולחן: הכללה-רהיט, פרטים- לוח מורכב על רגלים שלידו יושבים...וכו'</p> <p>שאלות חקר: אילו מקומות חשובים יש בעיר? מי בנה אותה? מה מיוחד בה?</p> <p>ראיון: השאלות תהיינה קשורות בתפקיד/ במעמד שהביא לעריכת הראיון: סופר- על כתיבתו, מורה- על עבודתו, סבא- על עברו</p> <p>תשובה: "תשובה מלאה": אילו הרים גבוהים יש ב...? ב... יש שלושה הרים גבוהים:.....</p>	<p>תקינות: ראו' <u>הטקסט- תנאי תקינות</u></p> <p>עוד על סוגות- ראו' <u>הבנת הנקרא- סוגי טקסטים וספרות- סוגות</u></p> <p>תיאור דמות ומילות שאלה- ראו' <u>לשון- העשרה</u></p> <p>הכללה: ראו' <u>הבנת הנקרא- מ' קוגניטיביות</u></p> <p>כתיבה רפלקטיבית- ראו' <u>הנקרא- מיומנויות קוגניטיביות, מודעות ופיקוח.</u></p>

שילוב	הערות	הפעילות הלימודית	המטרות	הנושא
כתיבה בעקבות קריאה: רא' הבנת הנקרא- תהלוך	תמיכה בכתיבה חופשית: בכתיבת מכתבים: כתיבה בעקבות קריאה: הצעות ל"גיבור" הסיפור, שאלות, תמיהות, רגשות, הזמנה גרייה לכתיבה דמיונית: תמונות דמיוניות, סיטואציות דמיוניות,	שירים פתקים אישיים ומכתבים לנמענים מציאותיים טקסטים דמיוניים מערכונים קצרים מכתבים אישיים לנמענים דמיוניים ולדמויות ספרותיות	ספרותית (המשך)	סוגות (המשך)
	רוב הכותבים הטירונים נוטים לכתוב "על נקי", ואינם מבינים את הצורך בתהליכי השכתוב והשחבור. יש לעורר מודעות ולתרגל	כתיבה ראשונית על גבי טיוטה איסוף חומר רלוונטי לכתיבה עיונית מיון החומר וסידורו בהכוננת המורה קביעת פרמטרים להערכה על פי תנאי התקינות שנלמדו קריאה ומילוי עצמי של דפי משוב מגוונים שכתוב התוכן בהתייחסות למשוב פרסום בעיתון קיר/ עיתון הכיתה/ או בכל במה הקשורה בהבעה או בתחום דעת אחר	טיפוח תהליך כתיבה יעילים: טיוט איסוף חומר ארגון משוב שכתוב ועריכה פרסום	תהליכי כתיבה
		זיהוי נושא, נושא, תארים ותארי פועל הרחבת המשפט באמצעות הוספת מילים נרדפות, תארים, תארי פועל וצירופי מילים	שליטה בחלקי משפט כתיבת משפטים מורחבים ועשירי מבע	המשפט
תקינות לשונית- רא' <u>כתיב ולשון</u>		שאלת שאלות להרחבת המשפט בתארים ובתארי פועל קבלת משוב לצורך בקרת איכות ולפיתוח כתיבה תקשורתית	שימוש באסטרטגיות כתיבה יעילות	אסטרטגיות כתיבה
	תנאי התקינות יודגמו בסוגות מוכרות וקלות להבנה, כמו: הוראות, פתקים, סיפורים קצרצרים, תשובות על רכיבי טקסט וגורמי בחירה- בטבלאות המיפוי	הכרת תנאי התקינות המפורטים, יישום הכללים כפי שצוין בסוגות לעיל, בדיקה עצמית של המבע הכתוב בהתאם לתקינות הנדרשת בכל סוגה כמצוין לעיל, תיקון המבע הכתוב בהתאם לכללי התקינות שנלמדו ובהתייחסות להערות המורה	שליטה בתנאי התקינות של מבע כתוב (לא מושגי): רצף הגיוני רלוונטיות, שלמות, פיתוח הרעיון, תקינות לשונית התאמת הרכיבים למטרה טיפוח יצירתיות ומקוריות	הטקסט - תנאי תקינות

תוכנית הלימודים לכיתה ה'

לשון

שילוב	הערות	הפעילות הלימודית	המטרות	הנושא
לשון עשירה היא אחד מתנאי התקינות של טקסט-רא' הבעה	<p>דוגמות: ניבים בנושא משותף: אור= אורו עיניו, אור שבעת הימים תארי פועל: לאלתר, הלום, אשתקד מניה: אחד עשר- אחת עשרה ראשי תיבות: יש"ע, ח"כ, רה"מ, סמנכ"ל, פת"ח</p>	<p>הכנת מאגרי מילים וביטויים- שיבוץ האוצר הלשוני הנרכש ושימוש בו בכל תחומי הלמידה בכתב ובעל-פה: ליקוט תארי פועל שאינם רווחים בלשון מנייה בזכר ובנקבה (מספר מונה מעל 10) פענוח ראשי תיבות הרווחים בעיתון</p>	<p>פיתוח אוצר מילים וביטויים: בנושאים רלוונטיים במיליות בשמות מספר בראשי תיבות</p>	<p>העשרה לשונית</p>
תופעות אלו הן, בעצם, האמצעים הפואטיים של היצירה ולכן נלמדות בד"כ במסגרת שיעורי ספרות, הבנת הנקרא והבעה	<p>הגדרות: דימוי: הדגשת תכונות המתואר ע"י השוואתו לעצם בעל אותן תכונות תוך שימוש במילות השוואה. ניב: ביטוי מקובל שמשמעותו שונה מפירוש מילותיו דוגמות: יצירת דימויים: שזוף כמו עוף מטוגן. כיתה= עוגת שכבות. צימוד מורכב: כמותם/ כמו תם סמל: מה מסמל הים? המחרשה? המרובע? נושאים משותפים בניבים: אברי הגוף: טמן ידו בצלחת, פיו וליבו שווים. אור: אורו עיניו, אור שבעת הימים סימני פיסוק בדיבור ישיר: היא שאלה: "מדוע לא באת?"</p>	<p>זיהוי ויצירה של התופעות: הגדרת הדימוי, יצירת דימויים מקוריים הסבר של צימוד מורכב הבנת המשמעות הסמלית של דברים שימוש בסמלים מצוירים וכתובים הגדרת המושג ניב הכרת ניבים בעלי נושאים משותפים הבנת המשמעות הסמלית של הניב תרגום מדיבור ישיר לעקיף- ולהפך ציון הדיבור הישיר ע"י סימני פיסוק העלאת זרם של אסוציאציות</p>	<p>שליטה במושגים: דימוי צימוד סמל ניב דיבור ישיר אסוציאציות</p>	<p>תופעות לשוניות</p>
	<p>דוגמה: מילים שמקורן באנגלית: שוקולד, סלט, פיצה סגנונות בלשון: לשון נקייה, לשון ספרותית, לשון המונית מודעות לקיומם של רובדי לשון שיומם, ושימוש מותאם בהם</p>	<p>שיום סגנונות לשון שונים מיון למשלבי שפה גבוהים ונמוכים המרת ביטויים המוניים בניבים מן המקורות התחזקות אחר מלים מוכרות שמקורן באנגלית</p>	<p>הכרת רבדים בלשון</p>	<p>רבדים בשפה</p>
	<p>דוגמה למשקלים רווחים: משקל בעלי מלאכה: נגר- טבח/ חקלאי- חשמלאי משקל מכשירים: מחדד- מקרר; משקל מחלה: אדמת- חצבת</p>	<p>מיון מילים למשקליהן השונים מציאת המשותף למילים במשקל זהה</p>	<p>הכרת משקלים רווחים</p>	<p>תצורה</p>

הנושא	המטרות	הפעילות הלימודית	הערות	שילוב
<p>תיקון שיבושי לשון</p>	<p>שימוש תקין באותיות השימוש שימוש לשוני מדויק: דיוק במשמעות דיוק תחבירי דיוק בהיגוי הבחנה בין זכר לנקבה ביקורת לשונית</p>	<p>הוספת ב' הכלי הפרדת המתאר מהמתואר במשפט קביעת מקומן של המיליות במשפט הגיית בגדכפת דגושות בראש מילה הצמדת שמות מספר מתאימים למין העצם סיגול הרגל של תיקון לשוני של המבע העצמי</p>	<p>דוגמות: הפרדת המתאר מהמתואר: הכנו מתנות לתלמידות מצטיינות עטופות בסרט מיקומן של המיליות: ההבדל בין: הוא רצה רק ל..., רק הוא רצה ל..., הוא רק רצה ל...</p>	<p>לשון תקינה מהווה בסיס לכתיב תקין- רא' <u>כתיב</u> ובלתי תקינה- מאפיינת את הלשון ההמונית- רא' <u>רבדים</u></p>
<p>מיומנויות</p>	<p>התמצאות במקורות מידע: במילון בספריה</p>	<p>חיפוש ניבים וביטויים במילון, והתחקות אחר מקור הניב. כניב. שימוש שגרתי במשאבי המידע של ספריה</p>	<p>השוואה בין השימוש המקורי למשמעות</p>	

כתיב

שילוב	הערות	הפעילות הלימודית	המטרות	הנושא
סימני פיסוק הם חלק מתני התקינות של טקסט – ראו <u>הבעה</u> - תנאי תקינות		הפרדה בין פסקות בטקסט אחד, הדגשת כותרות משנה, ספרור חלקי טקסט הבנת תפקידם של הסימנים והוספתם למבע הכתוב: לציון התרגשות, התפעלות, קריאה למישהו לציון תמיהה לציון דיבור ישיר ולהפרדה בין דוברים	ארגון נכון של הדף: הפרדה והדגשה שימוש תקין בסימני הפיסוק: קריאה, שאלה+ קריאה נקודתיים, מירכאות, קו מפריד	עריכה גראפית
הידע המורפולוגי נרכש בשיעורי דקדוק ומנוצל לכתיב נכון	תחיליות: א' בעתיד: אחזיר, ארכיב ה' בעבר: החזרתי, הרכבתי הומופונים: אבד- עבד/ צבע- צבא	הכרת התחיליות בפועל בזמנים השונים הכרת משקלים שונים הבחנה בין הומופונים	שימוש באסטרטגיות לכתיבה מוסכמת: ידע לשוני מורפולוגי	כתיבה אורתוגראפית

הבנת הנקרא

הנושא	המטרות	הפעילות הלימודית	הערות	שילוב
מיומנויות קוגניטיביות	<p>פיתוח כשרים מושגי: מיון והכללה הסקת מסקנות השערת השערות</p> <p>הפשטה והסמלה הבחנה: עיקר/טפל</p> <p>מציאות/דמיון עובדה/ דעה הבנת קשרים ויחסים תפיסת רצף: ממד הזמן תרגום חשיבה ביקורתית</p>	<p>פעילויות לטיפוח החשיבה: פרשנות של תכונות ומצבים על ידי היסקים והכללות של פרטים ניתוח מבנה המסקנה וניסוח מסקנות השערת התוכן ואופי הטקסט על פי תחום הדעת והנושא ניתוח הרמזים המובילים להשערה הבנת סמלים מופשטים חשיפת הרעיון המרכזי בטקסט הבחנה בין רלוונטי לאי רלוונטי הבחנה בין קטעים דמיוניים למציאותיים כאשר אין ציון בטקסט הבחנה מנומקת בין דעה לעובדה פרשנות הטקסט על ידי הבנת קשרים סמויים בין חלקיו סידור אירועים על פני קו סדר כרונולוגי, בדיקת הסיבה לרצף שאינו כרונולוגי, ציון זמן הסיפור העברה מסוגה לסוגה; מתרשימים ("מיפוי מבנה טקסט", טבלאות ודיאגרמות) לטקסט – ולהפך; מרעיון – לסמל - ולהפך הערכת טקסט. ציון מטרת הטקסט. הבחנה ראשונית וכללית בעמדות ובכוננות הכותב</p>	<p>ביטויי הכללה הם כלי לשוני ומשמשים למשמוע המידע-פרשנותו וארגונו</p> <p>הבהרות: מבנה המסקנה: אם...אז... ציון זמן הסיפור: זמן סיפור תואם את הזמן המתואר/ קצר/ ארוך ממנו הערכה לשונית של טקסט: תקניות ובהירות רעיון מרכזי: יש לדרוש נימוק ולקבל כל נימוק הגיוני</p> <p>תרשימי מבנה: דירוג, זרימה, מעגל, "עץ"</p>	<p>ביטויי הכללה – רא' ייצוג בתרשימים</p> <p>המיומנויות מתבטאות במהלך הקריאה- תיהלוך ואסטרטג', ספרות- הקורא והיצירה</p> <p>הערכת טקסטים ורצף- רא' הבעה- תנאי תקינות</p> <p>חשיבה רפלקטיבית- רא' הבנת הנקרא- מודעות ופיקוח, אסטרטגיות, תיהלוך, ספרות- הקורא והיצירה, הבעה- כתיבה רפלקטיבית, תהליכי כתיבה, אסטרטג' ותנאי תקינות</p>

<p>מיומנויות הכתיבה- ראו הבעה טקסטים מפעילים- ראו גם סוגי טקסטים מיפוי סיפורי: ראו ספרות- סוגות</p>	<p>אופני קריאה: מעמיקה, מרפרפת, סורקת: סריקת השטח (הטקסט) למטרת חיפוש מוגדרת מיפוי תוכני: המכרה- החומרים שבתוכו, תהליך הכרייה, התפקידים,</p>	<p>ביצוע ללא שימוש במושג: שיום של כל אופני הקריאה, וציון מטרת השימוש בהם בחירה באופני הקריאה השונים על פי מטרת הקריאה איתור המידע הרלוונטי מתוך חומר מקיף מיון המידע לנושאים יצירת הכללות יצירת דיאגרמות מיפוי תוכני של מידע ומיפוי של הסיפור הקצר</p>	<p>שליטה במיומנויות: קריאה: אופני קריאה שימוש במשאבי מידע ארגון המידע</p>	<p>מיומנויות ביצועיות</p>
<p>שילוב</p>	<p>הערות</p>	<p>הפעילות הלימודית</p>	<p>המטרות</p>	<p>הנושא</p>
<p>תיאור בכתב: ראו הבעה - כתיבה רפלקטיבית</p>	<p>מטרות בקריאה: הפקת מידע, הנאה, שינון מידע, ביצוע של טקסט מפעיל</p>	<p>תיאור בכתב של: מטרות שונות לקריאה. הגדרת מטרת הקריאה הנוכחית, מחשבות על הטקסט, על פעילויות התהליך, על המחשבות והרגשות (מטה קוגניציה) הכרוכות בקריאה הנוכחית</p>	<p>מודעות: לטקסט לתהליך ולעצמי</p>	<p>מודעות</p>
<p>מאפייני סוגות: ראו ספרות- סוגות פיתוח ציפיות, רעיון מרכזי- ראו הבעה- הטקסט</p>	<p>מקדמי ארגון: כותרות, משפט פתיחה ואמצעים חזותיים: דיאגרמות, טבלאות, גרפים, מפות, תמונות, ספרור, הדגשות, מרווחים</p>	<p>שימוש מושכל במיומנויות למטרת קריאה: ציון תפקידו של משפט הפתיחה בפיתוח ציפיות הסתייעות במקדמי ארגון הסתייעות בקישוריות ובסימני פיסוק השערת התוכן על ידי קריאת שאלות ומטלות מקדימות סיעור מוחין להעלאת הידע הקיים קריאה מרפרפת לזיהוי מאפיינים בולטים קריאה הכותרת ומשפט הפתיחה, חיפוש משפט מפתח קביעת הרעיונות המרכזיים של המידע המבוקש ושל המידע המצוי</p>	<p>שליטה באסטרטגיות: לפיתוח ציפיות להבנת התוכן לחשיפת ידע קודם לזיהוי סוגות לאיתור רעיון מרכזי לאיתור מידע רלוונטי</p>	<p>אסטרטגיות</p>

<p>תיהלוך הטקסט נעשה גם בטקסט ספרותי- רא' <u>ספרות</u></p> <p>כתיבה בעקבות קריאה- רא' <u>ספרות</u> והבעה</p>	<p>בתיהלוך הטקסט נעשה שימוש במיומנויות ובאסטרטגיות המפורטות – רא' <u>מיומנויות</u> ואסטרטגיות</p> <p>עוד על תיהלוך- רא' כיתה ד'</p> <p>דוגמות לאמצעים חזותיים: איורים, טבלאות, דיאגרמות, ציון הרצף: כרונולוגי/ אינו כרונולוגי</p>	<p>פעילויות ליצירת מוכנות לקריאה: זיהוי הסוגה ותחום הידע, שבו עוסק הטקסט, ציון פערי מידע, העלאת שאלות והשערות על פי מקדמי ארגון שונים ועל פי תחום הידע, הצבת שאלות ו/או נושאים על פי השערות אלו. פעילויות המסייעות לקליטת נתוני הטקסט: אישוש/ דחיית ההשערות – חיפוש הנושאים שהועלו טרום-קריאה, הסתייעות באמצעים חזותיים, ציון הבלתי מובן, התייחסות להיבט הלשוני, זיהוי מנומק של רעיון מרכזי, זיהוי כוונות ומסרים, איתור מידע חדש, הבחנה בין מציאות לבדיון, ציון הרצף הכרונולוגי, מיון המידע לרעיונות מרכזיים ולנושאים, כתיבת הכללות כפרשנות של תכונות ומצבים פעילויות ליישום מטרות הקריאה: מיפוי תוכני של הטקסט, קישור ידע חדש לישן, סיכום התוכן הרלוונטי לקורא, הסקת מסקנות ובוננות חדשה, הבעת עמדה מנומקת על הטקסט או תוכנו, הצעות לשינויים</p>	<p>טרום קריאה</p> <p>תוך קריאה</p> <p>אחר קריאה</p>	<p>תיהלוך הטקסט</p>
--	---	---	--	----------------------------

שילוב	הערות	הפעילות הלימודית	המטרות	נושא
<p>על טקסט ספרותי- רא' <u>ספרות- סוגות</u></p> <p>הבחנה בין טקסטים- רא' <u>הבעה- הטקסט</u></p> <p>שאלות שהטקסט משיב עליהן –רא' <u>הבעה- אסטרטגיות</u></p>	<p>הטקסט המפעיל: (הגדרה חלקית) טקסט שמטרתו להנחות את הזולת (בהפעלת מכשיר, בהכנת מוצר, בהתנהגות)</p> <p>מאפיינים: הוראות בדידות, פעלי הוראה, קשרים לוגיים שונים המשפיעים גם על הרצף</p> <p>מיון ההוראות: על פי נושאים, על פי "עשה"/ "לא תעשה", על פי סדר כרונולוגי, על פי סוגי פעילות, על פי חומרים</p> <p>הטקסט המידעי: הגדרה: טקסט שמטרתו למסור מידע.</p> <p>מאפיינים- כתיבה עניינית, עובדתית, שאינה מערבת, כמעט, רגשות אישיים ותיאורים אומנותיים</p> <p>דיווח: הגדרה- טקסט מידעי –סיפורי המוסר עובדות בלבד.</p> <p>מאפיינים: רא' טקסט מידעי</p> <p>טקסט טיעוני: המבנה: התייחסות לחלקים אלו: טענה,</p>	<p>זיהוי הסוגות ומאפייניה, הגדרתן וציון מטרותן. תיהלוך טקסטים מכל סוגה ופעילות ייחודית לכל סוג: פעילות ייחודית: קביעת סוג ההפעלה, מיון ההוראות בהתאם לאופי ההוראות, התייחסות למילות ההוראה השונות, הבחנה בין החלק המפעיל לחלקים אחרים בטקסט, הסבר תפקידם של חלקי הטקסט הנוספים דיוק במובן של מילות הוראה רווחות במטלות לימודיות פעילות ייחודית: מילוי הטפסים, שימת לב לצורת המילוי הנדרשת הפקה עצמאית של מידע ממשאבים עיוניים מגוונים. פעילות ייחודית: השערת המידע על פי תחום הדעת שאליו משתייך הנושא, מיון המידע על פי מבנה הדעת של הנושא, התייחסות לכמויות, תאריכים, שמות, מקומות, מושגים בסיסיים, השייכים לתחום הדעת פעילות ייחודית: השוואה בין סיפור לדיווח: הדומה והשונה, התייחסות למושגים מקצועיים, סידור האירועים על פני קו סדר</p>	<p>הכרת טקסטים ותיהלום: מפעיל: הוראות</p> <p>ספסים</p> <p>מידעי: עיוני</p> <p>דיווח</p>	<p>סוגי טקסטים</p>

	<p>ההנמקות ידיעה: הגדרה- טקסט מידעי- סיפורי המוסר מידע על מאורע חדשותי. מאפיינים: כותרת, "פתיח" (מכיל את כל מרכיבי הטקסט הסיפורי), "גוף"</p>	<p>פעילות ייחודית: קריאת ידיעות ראשיות; איתור השאלות שה"פתיח" משיב עליהן; השוואה בין הכותרת, ה"פתיח" וגוף הידיעה מבחינת פרטי הידע והתיאורים פעילות ייחודית: זיהוי העמדה כחיובית או שלילית, הבחנה בין הדעות לבין העובדות, הבחנה בין הדעה המובעת לבין ההנמקות, פעילות ייחודית: קריאה ביקורתית של פרסומות – גילוי הרעיונות העיקריים והכוונות הסמויות</p>	<p>תקשורת המונים: ידיעה חדשותית טיעוני: הבעת דעה פרסומת</p>	
--	---	--	--	--

ספרות

שילוב	הערות	הפעילות הלימודית	המטרות	הנושא
<p>מיומנות בביצוע הפעילויות רוכשים בתחום <u>הבנת הנקרא</u>: ראו <u>תיהלוך מיומנויות</u>, <u>אסטרטגיות</u>, <u>אמצעים אומנותיים</u> אופייניים לסיפור ולשיר (על פי הטבלאות) - ראו <u>לשון-העשרה ותופעות ספרות-מושגים</u></p>	<p>מיפוי למרכיבים: רקע: מקום זמן דמויות אורה ראשית משנית עלילה: הרצף הכרונולוגי של האירועים: הסתבכות ← שיא ← התרה לקח הגדרות ומאפיינים: חומרי העלילה: האירועים המרכיבים אותה שיטות לארגון: סדר כרונולוגי, הטרמת אירועים, הבטה לעבר הסתבכות: בעיה. אירועים, שאינם מתרחשים כרצוי, ודורשים פתרון שיא העלילה: המקום בו העניינים סבוכים ביותר והמתח גואה גרפים: כרונולוגי- קו הסדר (של האירועים), מתח- קו עולה לשיא התרה: הפתרון. "העניינים מסתדרים"- והמתח מתפוגג סיפור מסגרת: סיפור בתוך סיפור קומיקס: אמצעים גראפיים: שימוש בשינויי "פוקוס" להדגשות שונות, הבלטת תכונות ומצבים, רישומי צלילים, "בועות" אופייניות ל: דיבור, מחשבה, קריאות (הצילו!) תדהמה, "הברקה" משל פתוח: אינו כולל את המסר (ללא נמשל) משל סגור: כולל בתוכו את המסר (והנמשל) משלי שועלים: משלי בעלי חיים וצמחים משלי כובסים: משלים על בני אדם מאפייני סיפור חבורה: ראו קשרים תמטים- חברה מאפייני מערכון: שימוש בדיבור ישיר ובצורות שיח מגוונות תרומת החזרה לשיר: הדגשת הריתמוס, האווירה, המסרים והרעיונות</p>	<p>קריאת יצירות מהסוגות המפורטות, זיהוין, ציון מאפייניהן, הגדרתם איתורם: מיפוי הסיפור למרכיביו הגדרת המושגים: חומרי עלילה, שיא העלילה, הסתבכות, התרה סידור "חומרי העלילה" על קו סדר כרונולוגי שרטוט גרף המתח של העלילה ציון השיטה לארגון האירועים ניהול "יומן קריאה" (ראו מבוא) הגדרת הסוג. הפרדת הסיפורים זה מזה השוואת הקומיקס למחזה. הבחנה בין הדיבור הישיר לטקסים של קריינות קצרה. זיהוי האמצעים הגראפיים ודיון בצורך בהם השוואה בין תכונות סטריאוטיפיות של בע"ח במשלים לבין תכונותיהם במציאות ציון חלקי שיר חוזרים ותרומתם ליצירה שחזור האירועים (מדיבור ישיר – לעקיף) פעילויות הקשורות בסוגה: שימוש בפתגמים כלקח מסיפור, כרעיון מרכזי וככותרת שחזור הסיפור כפי שהוא משתמע מהיומן ומהמכתבים הבלטת המסר החינוכי לצד ההנאה מההומור</p>	<p>הכרת הסוגות ומאפייניהן: סיפור: אורה, רקע, דמות ראשית/ משנית, עלילה, חומרי עלילה, שיא העלילה, הסתבכות, התרה ספר, פרק מספר סיפור מסגרת קומיקס (עלילון) משל: משל, נמשל משלי שועלים/ כובסים משל פתוח/ סגור שיר: חזרה מערכון מפגש עם הסוגות: פתגם סיפור יומן/ סיפור מכתבים מהתלה (הומורסקה)</p>	<p>סוגות</p>

הנושא	המטרות	הפעילות הלימודית	הערות	שילוב
הקורא והיצירה- תיהלוך	תיהלוך הטקסט הספרותי. הדגשת ההיבטים הייחודיים: היבט פרשני	אפיון הזמן, המקום והדמויות תיאור מערכת הקשרים בין הדמויות והשפעתה עליהן פרשנות הטקסט על ידי: קישור סיבה ותוצאה שאינם מפורשים, חשיפת מניעים בלתי מפורשים – וניסוחם דיון במסרים הגלויים והסמויים ביצירה – וניסוחם	יחסי סיבה ותוצאה: מדוע צחק המלך? (התשובה אינה כתובה באופן מפורש) דוגמות: אוריה: שמחה, עליצות, חגיגות, יגון, חשש, בהלה	תיהלוך טקסט- ראו <u>הבנת הנקרא</u> כתיבה בעקבות קריאה: ראו <u>הבנת הנקרא, הבעה וכן ספרות כיתה ב'</u>
פואטיקה ומושגים ספרותיים	אוריה שליטה באמצעים פואטיים: לשוניים מבניים	זיהוי האווירה לגווניה הדקים זיהוי האמצעים הפואטיים האופייניים ליצירה ודיון בתרומתם ליצירה: איתור התארים והביטויים שיצרו את האווירה קותרת: מיון ל"מושכת"/ "בלתי מושכת" ודיון בסיבות. מיון על פי האמצעים שננקטו כדי למשוך לקריאת הטקסט זיהוי חלקי הסיפור: פתיחה, גוף, סיום דיון ברושם שמעוררים הפתיחה והסיום והאמצעים ליצירתו	דוגמות: אוריה: שמחה, עליצות, חגיגות, יגון, חשש, בהלה	האמצעים הלשוניים בסיפורת ובשירה- ראו <u>לשון- העשרה ותופעות שימוש בתחבולות פואטיות (אוריה, רושם, ארגון)- ראו הבעה</u>
קשרים תמאטיים	קריאת יצירות המתייחסות בהדגשה למסרים ולהיבטים: יהדות: קיום התורה בכל תנאי סביבה: ידע עולם יחסי גומלין אדם/ סביבה חברה: מערכות יחסים מורכבות רגישות לזולת עולם פנימי: עולם הרגש והחווייה התמודדות עם מצבים רגשיים	הבלטת הרעיון ו/או פיתוחו- קריאה של מספר יצירות, המתייחסות להיבטים שונים של הנושא: התוודעות לקיומן של עדות שונות בעם ישראל, לתנאי חיים שונים ולנצחיות המופלאה של עמנו ציון המאפיינים של כל עם, והדגשת הייחוד של עמנו הדגשת הקשר המיוחד שלנו עם ארץ ישראל דיון בהבנת המערכת העדינה והמורכבת של החברה הדגשת הסובלנות והבנת הפרטים בקבוצה דיון בקונפליקט בין הצורך למקובלות בחברה לצורך בשמירה על הייחודיות מודעות לעצמנו כדרך להעצמה עצמית	השקפה יהודית: חגים וזמנים, גדולי ישראל, הווי יהודי בעדות שונות- שונות ברקע תרבותי/ חברתי/ כלכלי, קיום מצוות בתנאים קשים, סביבה: אהבת הארץ, העלייה לארץ ישראל, עמים וארצות, חברה: סיפורי חברה וחבורה: מבצעים, סכסוכים, מעמדות ("מלך כיתה", דחוי, עצלן, "חדש"), יחסים, קבוצות עולם פנימי: התמודדות עם לחץ חברתי, מודעות עצמית חיובית	
היוצר ויצירתו	התייחסות למחבר: סופרים ויצירותיהם ביוגרפיה מוטיבים חוזרים	סיווג יצירות על פי מחבריהן איסוף פרטים עיקריים על היוצר חיפוש מוטיבים עיקריים ביצירות של אותו סופר	ביוגרפיה: של סופרים מפורסמים דוגמות למוטיבים חוזרים: נושא מסוים (ירושלים, חברה), סוגה	המלצות לשמות סופרים- ראו נספחים עמ' 75

הבעה

שילוב	הערות	הפעילות הלימודית	המטרות	הנושא
<p>תקינות: ראו <u>הטקסט- תנאי תקינות</u></p> <p>עוד על סוגות- ראו <u>הבנת הנקרא- סוגי טקסטים</u> ו<u>ספרות- סוגות</u></p> <p>הכללה: ראו <u>הבנת הנקרא- מ' קוגניטיביות</u></p> <p>כתיבה רפלקטיבית- ראו <u>ה. הנקרא- מיומנויות קוגניטיביות, מודעות ופיקוח,</u></p>	<p>הבהרות: תקינות: ראו הטקסט- תנאי תקינות</p> <p>מחזה: במסגרת כתיבה של דיבור ישיר ודו-שיח</p> <p>רשומות: עקרונות ארגון: סדר כרונולוגי וכן ראו כיתה ד' הסבר: הסבר של תהליך או סיבה ותוצאה</p> <p>דוגמות: ידיעה חדשותית: ידיעה המהווה סיפור חווייתי: ילד ניצל... גנב נתפס... האנשה: דו-שיח בין בעלי חיים, צמחים ודוממים,</p>	<p>כתיבה וניסוח על פי תנאי התקינות שנלמדים בשנה זו. הדגשת התקינות הייחודית לכל סוגה: סיפורים אישיים- חווייתיים מציאותיים או בדיוניים. תקינות: פיתוח הרעיון, רצף שימוש בתחבולות פואטיות ליצירת רושם ואיירה פיתוח של כותרת בעיתון לידיעה חדשותית. תקינות: על פי תנאי התקינות של סיפור חווייתי מערכון. תקינות: תוכן סיפורי, דיאלוגים, קריינות דיווחים. תקינות: תוכן אובייקטיבי, דיוק ובהירות עריכת רשומות. תקינות: ארגון על פי עקרונות שונים עקיבים כתיבת הסבר קצר. תקינות: רצף כרונולוגי (בתהליך), התחשבות בנמען עבודה עיונית. תקינות: הקף החומר שנאסף, רלוונטיות המידע, שאילת שאלות כבסיס לעבודה, מתן תשובות לשאלות שנשאלו הבעת דעה. תקינות: הצגת הדעה. נימוקים תומכים כתיבה חופשית של: סיפורים ושירים במגוון סוגות: קומיקס, סיפור יומן/ מכתבים- דמיוניים ורגשיים וכן, מזוויות מבט מגוונות (גם האנשה) כתיבה בעיתון בית הספר: על חיי בית הספר: ידיעות, כתבות, ביקורת, סיסמאות, פרסומות, ראיונות, תיעוד של תחושות, קשיים ותהליכים הכרוכים בלמידה ובקריאה/ כתיבה כתיבה חופשית/ מכוונת בעקבות קריאת טקסט</p>	<p>כתיבה תקינה של הסוגים: ספרותי</p> <p>מידעי: שימושי</p> <p>עיוני</p> <p>טיעוני טיפוח כתיבה: ספרותית</p> <p>עיתונאית</p> <p>כתיבה רפלקטיבית כתיבה בעקבות קריאה</p>	<p>סוגות לכתיבה</p>
	<p>נושא ממוקד: הנושא הרחב הוא "איזה פחד". הנושא הממוקד יכול להיות – פחד בלילה, פחד מצל וכו'</p>	<p>בחירה בנושא ממוקד מתוך נושא רחב העלאת רעיונות (ראו אסטרטגיות), בחירת הרעיונות הרצויים ביקורת עצמית (ראו אסטרטגיות)</p>	<p>טיפוח תהליכי כתיבה יעילים: בחירת נושא תכנון פיקוח</p>	<p>תהליכי כתיבה</p>

שילוב	הערות	הפעילות הלימודית	המטרות	הנושא
	<p>שאלת שאלות: התשובות מהוות מאגר רעיוני לכתיבה.</p> <p>בידיעה חדשותית בעיתון עונה ה"פתיח" על שאלות אלו בקצרה</p>	<p>סיעור מוחין אסוציאטיבי שבו מעלים זרם של רעיונות שאלת שאלות על הרעיון הוספת קטעי תיאור לטקסט חווייתי הכנת מאגר קריטריונים להערכת טקסט פירוק הביקורת ל"מעגלי" הערכה נפרדים התנסות בהפעלת שיקולי דעת בכתיבת הטקסט</p>	<p>שימוש באסטרטגיות כתיבה:</p> <p>להעלאת רעיונות לפיתוח הרעיון לבקרת איכות</p>	<p>אסטרטגיות כתיבה</p>
<p>ארגון ברצף הגיוני: רא' ה. הנקרא- מ' קוגניטיביות וספרות- מרכיבי העלילה)</p> <p>תחבולות טקסטואליות: רא' לשון- העשרה ותופעות: וספרות: פואטיקה</p>	<p>הגדרות והבהרות:</p> <p>הפתיחה: כיוצרת הרושם הראשון היא ה"אחראית" ליצירת מוטיבציה לקריאה הנושא: כללי ותמציתי</p> <p>הרעיון העיקרי: ממוקד ומנוסח כהיגד</p> <p>הגדרת החיבור (הטקסט): מכלול של מבעים (או: קבוצת משפטים) המקושרים יחד ברעיון מרכזי אחד.</p> <p>שלמות רעיונית: קיומו של רעיון מרכזי אחד בלבד, שלם וברור (מודגם בסיפור האישי)</p> <p>רלוונטיות: כתיבת טקסט כפיתוח של הרעיון האחד. כל המשפטים יכתבו כדי לתמוך ברעיון זה.</p> <p>לשון : תקינות - שימוש במילים מתאימות</p> <p>עושר - שימוש בתארים ובדימויים עשירים</p> <p>הדגמות:</p> <p>תוכן אובייקטיבי / סובייקטיבי : מודגם בסיפור לעומת דיווח</p> <p>חשיבות הפתיחה והסיום: מודגם בסיפור</p>	<p>הבחנה בין רכיבים אובייקטיביים לסובייקטיביים חשיבות הפתיחה ביצירת הרושם הראשון חשיבות הסיום בהותרת הרושם בלב קורא הבחנה בין הנושא לבין הרעיון העיקרי, מציאת רעיונות שונים לאותו נושא הכרת תנאי התקינות המפורטים, כתיבה על פי תנאים אלו, בדיקה עצמית של המבע הכתוב בהתאם לתקינות שנלמדה, תיקון המבע הכתוב בהתאם לתקינות זו ובהתייחסות להערות המורה</p> <p>הגדרת החיבור (טקסט) עיבוי ה"גרעין" המרכזי</p> <p>שיטות שונות לארגון ברצף הגיוני בחירה מנומקת ברצף (שיקולים הגיוניים ואומנותיים)</p> <p>הכרת דרכים שונות להגברת העניין אצל הקורא הכרת אמצעים ליצירת איריה בסיפור עריכת דיון במטרות הכתיבה הנוכחיות</p>	<p>הכרת רכיבי הטקסט:</p> <p>תוכן מבנה: חיצוני: פתיחה, גוף, סיום פנימי: רעיון עיקרי, משפטים תומכים</p> <p>שליטה בתנאי התקינות של טקסט (לא מושגי):</p> <p>תוכן: שלמות רעיונית, פיתוח הרעיון לכידות: רלוונטיות, רצף הגיוני לשון: תקינות, עושר</p> <p>קול אישי: תחבולות טקסטואליות הפגשה עם ההקשר הנוסבי.</p>	<p>הטקסט</p>

תוכנית הלימודים בכיתה ו'

לשון

הנושא	המטרות	הפעילות הלימודית	הערות	שילוב
העשרה לשונית	פיתוח אוצר מילים וניבים: ביטויי שאלה מגוונים מילים וביטויים גבוהים ו/או ספרותיים	שיבוץ האוצר הלשוני הנרכש בכותרות ובטקסטים, ושימוש בו בכל תחומי הלמידה בכתב ובעל-פה: מציאת מילים נרדפות וביטויים נרדפים במשלב לשוני גבוה/ ספרותי	ביטויי שאלה מגוונים: מפתחים למידת חקר. דוגמות: <i>כיצד משפיעים? מה הקשר? האם יתכן? מה היחס?</i>	לשון עשירה היא אחד מתנאי התקינות של טקסט-רא' <u>הבעה</u> שאלות: רא' <u>הבנת הנקרא</u> - מיומנויות, אסטרטגיות, תיהלוך, הבעה- עבודת חקר, אסטרטגיות
תופעות לשוניות	שליטה במושגים: אונומטופיאה לשון סגי נהור הגזמה אָנפּוּרָה סמל הפגשה עם: מצלול קלמבור	הגדרת המושגים, זיהויים, ציון השפעתם על הטקסט ועל מסריו, שימוש בכתבי-ה: כנ"ל כנ"ל. שימוש בתכונה של דבר כסמל. הכרת "שדה התכונות" של מילים שימת לב לצלילים ולהשפעתם השתעשעות בקלמבורים	דוגמה למשמעות סמלית: לילה: צרות, גלות, רשעות הגדרות: סמל (חלקית): שיקוף מציאות או טקסט בסמל סגי נהור: משמעות הפוכה מהמשמעות המילונית הגזמה: הגדלה יתירה של תכונה או פעולה אונומטופיאה: מילים בשפה שנשמעים בהן הגאים מן הטבע אָנפּוּרָה: מילה או ביטוי החוזרים בראשי טורים	תופעות אלו הן, בעצם, האמצעים הפואטיים של היצירה ולכן נלמדות בד"כ במסגרת שיעורי ספרות, <u>הבנת הנקרא והבעה</u>
רבדים בשפה	שליטה ב: רובדי לשון בשפה	שיום המשלבים ומיונם לגבוהים ולנמוכים קביעת מאפיינים וביטויים מייצגים אפיון הדוברים בכל משלב תרגום ביטויים בסלנג לניבים מן המקורות כתיבה במשלבים שונים בהתאם	המשלבים השונים נבדלים זה מזה בשני היבטים: הבט הגובה: במשלב הנמוך- שפה המונית: משובשת, שימוש בסלנג, ביטויים בלתי מתאימים, פשוטים ו/או בלתי מהוגנים- והיפוכו במשלב הגבוה. הבט ההקשר: עניינית, מקצועית, נמלצת, ספרותית	כתיבה הולמת במשלבים שונים: רא' <u>הבעה</u> - <u>תקינות המבע</u>
תיקון שיבושי לשון	דיוק בהגיית פעלים ומיליות	נטיית שורשים בבניין פעל תיקון הגיה משובשת של מיליות	דוגמות: בניין פעל: גָדַל- ולא גודל, יָשַן- ולא יושן הגיית מיליות: זאת- ולא זאת, היות ש...- ולא היות ו...	לשון תקינה מהווה בסיס לכתיב תקין- לשון בלתי תקינה- מאפיוני הלשון ההמונית- רא' <u>רבדים</u>

שילוב	הערות	הפעילות הלימודית	המטרות	הנושא
	וכך- ולא וכך, מתכבד- ולא מתכבד המרת ביטויים: לא הסכים- סרב, לא השתתף- נעדר	היגיו רפה/ דגוש מותאם לחוקי הלשון המרת ביטוי שולל בביטוי חיובי	שימוש הולם במיליות	תיקון (המשך)
	השימוש ברימוזים מגוון את ההבעה	המרת עצמים ברימוזים בהתאם זיהוי רימוזים בטקסט וציון תפקידם	שליטה במושג רימוז	מושגים דקדוקיים
	דוגמות: יציקת שורש למשקל: חשב - מXXX = מחשב סיווג המוספיות - לציון המין, המספר, הזמן, השייכות, להקטנה, פירוק הלחמים: מונית= מונה+ מכונית	יציקת שורשים למשקלים, סיווג המשקלים הפרדת המוספיות מן המילים וסיווגן לתפקידיהן השונים פירוק מילים מולחמות	הכרת דרכי התצורה בשפה: משקלים מוספיות הלחם	תצורה
	שימוש בקונקורדנציה למציאת מקור השיבוץ- רא' <u>ספרות</u>	איסוף מידע במילון על מילים: מקור המילה (במקורותינו), המין וחלק הדיבור חיפוש פעלים על פי שורשיהם חיפוש מידע מבוקש בספריה	התמצאות במקורות מידע	מיומנויות

כתיב

שילוב	הערות	הפעילות הלימודית	המטרות	הנושא
על מכתב רשמי: רא' הבעה	<p>צורה חיצונית של סוגות שונות: מכתב רשמי, עיתון, פרוספקט פרסומי, הזמנות, מודעות, מאמרים וכו'</p>	<p>עיצוב הצורה החיצונית של טקסטים מסוגות שונות, מיקום נכון של חלקי הטקסט, הפרדה בין פסקות, הדגשה של כותרות וכותרות משנה, ספרור חלקי טקסט. הוספת סימני הפיסוק למבע: סימון מירכאות לצורך ציטוט ולציון לשון סגי נהור</p>	<p>עיצוב הטקסט שימוש הולם בסימני הפיסוק; מירכאות</p>	<p>עיצוב ועריכה גראפית</p>
ההבחנה מבוססת על ידע דקדוקי	<p>ח-כ-ק על פי המצאות/ העדר דגש: לחתוך- חותך (הגיה רפה- ח'), לכתוב- כותב (יש דגש- כ'); א-ע על פי נטיית ההווה: מצא- מוצא, קרע- קורע (פתח גנוב- ע')</p>	<p>הבחנה בין ח-כ-ק ובין א-ע ע"י נטיית הפועל</p>	<p>הבחנה בין עיצורים דומים בהגייתם</p>	<p>כתיבה אורתוגראפית</p>

הגנת הנקרא

שילוב	הערות	הפעילות הלימודית	המטרות	הנושא
<p>ביטויי הכללה הם כלי לשוני משמשים לארגון המידע בתרשימים- רא' <u>ייצוג בתרשימים</u></p> <p>חשיבה ביקורתית: רא' הבעה- סוגות- טיעון; הערכת טקסטים- רא' <u>הבעה- תנאי תקינות</u></p> <p><u>חשיבה רפלקטיבית:</u> רא' <u>כיתה ה'</u></p>	<p>עובדה: דבר ממשי, קיים ואמיתי, שאפשר לבדוק ולהוכיח אותו דעה: מה שהאדם חושב על משהו או על משהו</p> <p>דוגמות: מושגי יסוד מכלילים: גורמים, תוצאות, תנאים, רקע, מסקנות</p> <p>מסקנות: מה אפשר לומר על מצב... לפי הקטעים שקראת</p> <p>פריטי מידע אובייקטיביים: עובדות סובייקטיביים: רגשות, שאיפות, הרהורים, דעות והשקפות,</p> <p>קשרים לוגיים מתאימים להבחנה בשנה זו: השוואה והנגדה, הכללה/ פירוט, שאלה/הסבר, סיבה/ תוצאה</p> <p>הערכה: לשונית: התאמת משלב לשוני לסיטואציה התקשורתית. עניינית: משכנע/ בלתי משכנע, אובייקטיבי/ סובייקטיבי</p>	<p>פעילויות לטיפול החשיבה ושימוש מושגי ב: שימוש במושגי היסוד של תחום הדעת כביטויי הכללה הסקת מסקנות מנסיבות מורכבות בתחומים שונים השערת הסוגה, המטרה, התוכן, קהל היעד דיון במשמעות הסמלית של דברים הבחנה בין וודאות לספק הגדרת המושגים הבחנה מנומקת בין פריט מידע אובייקטיבי לפריט מידע סובייקטיבי</p> <p>השוואה בין אירועים מורכבים, בין סוגות, בין טקסטים ציון הקשרים הלוגיים השונים שבין חלקי הטקסט תרגום טקסט כתוב לשרטוט גרפי - ולהפך הערכת טקסט על פי מדדים שנלמדו ומדדים אישיים דיון בעמדות ובהשקפות הכותב עיסוק בטקסטים טיעוניים: חשיפת מטרות הכותב שימוש מודע בידע לשוני ובתהליכי חשיבה</p>	<p>פיתוח כשרים מושגי: מיון והכללה הסקת מסקנות השערת השערות הפשטה והסמלה הבחנה: וודאות/ ספק עובדה/ דעה</p> <p>השוואה הבנת קשרים יחסיים תרגום חשיבה ביקורתית חשיבה רפלקטיבית</p>	<p>מיומנויות קוגניטיביות</p>
<p>כל המיומנויות (כולל קוג') תבאנה לידי ביטוי במהלך הקריאה- רא' <u>תיהלון ואסטרטגיות וכן ספרות- הקורא והיצירה</u></p> <p>מיומנויות כתיבה- רא' <u>הבעה</u></p>	<p>הבהרות לארגון מידע: רא' גם כיתה ה'</p> <p>דוגמות: מילות הוראה מגוונות: הסבר, הגדר, תאר, ספר שאלות מכלילות: במקום: "האם קר בירושלים?" בהכללה: "מהו מזג האוויר באזור ההר?" שאלות שני משתנים: מה הקשר בין...? יחסי גומלין בין...</p>	<p>ביצוע של: קריאה מרפרפת של טקסט בעל פסקות אחדות חיבור שאלות מכלילות בעלות שני משתנים חיבור מטלות בעלות מילות הוראה מגוונות</p> <p>כתיבת ראשי פרקים והכללות מפרשות מיפוי תוכני המתאר ידע אישי או תוכן של טקסט/ים שרטוט תרשימי זרימה פשוטים ושרטוטים גראפיים שונים המתארים את מבנה הטקסט</p>	<p>שליטה במיומנויות: קריאה: אופן קריאה הבעה: שאילת שאלות ארגון מידע: ראשי פרקים ייצוג מידע בתרשים</p>	<p>מיומנויות ביצועיות</p>

שילוב	הערות	הפעילות הלימודית	המטרות	הנושא
רא' הבעה- סוגות- כתיבה רפלקטיבית		כתיבה רפלקטיבית בכל שלבי הקריאה המתייחסת לתוכן הטקסט ולתהליך הקריאה הנוכחי. אפיון כתוב של עצמי כקורא ושל תהליך קריאה בחירה מנומקת באסטרטגיות	מודעות: לטקסט, לעצמי, לתהליך פיקוח על האסטרטגיות	מודעות ופיקוח
בתיאורך הטקסט נעשה שימוש במיומנויות ובאסטרטגיות המפורטות לעיל- רא' <u>מיומנויות</u> <u>ואסטרטגיות</u> עוד על תיאורך: רא' כיתה ה'		פעילויות ליצירת מוכנות לקריאה: זיהוי מנומק של הסוגה, הסתייעות מנומקת במקדמי ארגון להעלאת השערות ולשאלות פעילויות המסייעות לקליטת נתוני הטקסט: הסתייעות מנומקת במקדמי ארגון, הבחנה בין עובדה לדעה, ציון הקשר הלוגי שבין חומרי העלילה, איתור המידע המבוקש, מיפוי הטקסט, התייחסות לרקע ההיסטורי/ גיאוגרפי/ חברתי וציון השפעתו על הטקסט, ציון המשלב הלשוני והתאמתו לרקע. זיהוי מטרות הכותב, דעות ומסרים פעילויות ליישום מטרות הקריאה (כלליות- וייחודיות לטקסט הנוכחי): ארגון גרפי של המידע המבוקש, כתיבת טקסט חדש, התייחסות אישית: הסקת מסקנות, ביקורת והערכה	ניהול דיאלוג עם הטקסט: טרום קריאה תוך קריאה אחר קריאה	תיאורך טקסט
טקסט ספרותי- <u>ספרות</u> <u>סוגות</u> הקשר נסיבתי ורכיבי טקסט: <u>הבעה-</u> <u>גורמי</u> <u>בחירה</u>	מאפייני הסוגות (רכיבי הטקסט): אישי/ אומנותי/טיעוני מידעי סגנון: ענייני/מקצועי תוכן: עובדות צורה: פשוטה/ מטרה: ליידע הגדרות: סוגה: כל סוג של טקסט. הסוגה מאופיינת בצורתה, בסגנונה ובתוכנה טקסט מידעי: טקסט שמארגן מידע בדרך הגיונית כדי ליידע, לתאר, להסביר או להפעיל טקסט טיעוני: טקסט שפונה אל השכל ו/או הרגש כדי לשכנע את הזולת פרסומת: טקסט שמטרתו לשכנע לעשות דבר מה (בעיקר בשיווק) ו/ או לפרסם מידע	הגדרת המושג: סוגה שיום וזיהוי הסוגות ומאפייניהן; ציון ההקשר הנסיבתי של כל סוגה; פעילות ייחודית לכל סוג: דיוק במובן של מילות ההוראה במבחנים ובעבודות הבחנה בין הוראות מחייבות להוראות ממליצות הגדרת טקסט מידעי ואפיונו הפקת המידע הנתון בשאלה והגדרת המידע החסר למידה וחקירה מתוך מקורות כתובים עיוניים מיון מקורות המידע לתחומי דעת הגדרת טקסט טיעוני ואפיונו. דיון במטרות כתיבתו. זיהוי העמדות של כותבו הגדרת הפרסומת וקריאה ביקורתית של פרסומות בדיקת זווית הראיה שממנה נכתבה הכתבה הבחנה בין: תיאור שימושי לאישי/ אומנותי, דיווח- לסיפור, ידיעה אובייקטיבית- למגמתית, מכתב אישי- לענייני, פרסומת מיידעת – למשכנעת	הכרת סוגי טקסטים ותיהלום: מפעיל: הוראות מידעי: שאלות עיוני טיעוני: פרסומת מדיה: כתבה הבחנה בין סוגות	סוגי טקסטים

הערות	הפעילות הלימודית	המטרות	הנושא
<p>התרשמות כללית מתוכן הטקסט: האם הוא מכיל את המידע המבוקש?</p>	<p>שימוש מושכל במיומנויות למטרת קריאה: ציון מקדמי ארגון ותרומתם לפיתוח וציפיות וליתור מידע מבוקש ניתוח הנתונים הרשומים בשאלה לקבלת מידע על תוכן הטקסט</p> <p>מיפוי תוכני של הטקסט קריאה מרפרפת להתרשמות כללית מתוכן הטקסט שימת לב לחלקים מודגשים או מסופרים (קריאה מרפרפת)</p>	<p>שליטה באסטרטגיות: לפיתוח ציפיות להבנת התוכן לארגון הטקסט מחדש לאיתור משאבי מידע לאיתור מידע מבוקש</p>	<p>פיתוח אסטרטגיות</p>

ספרות

שילוב	הערות	הפעילות הלימודית	המטרות	הנושא
<p>תיהלוך טקסט- ראו' הבנת הנקרא</p> <p>כתיבה בעקבות קריאה: ראו' הבנת הנקרא והבעה</p>	<p>המשגת המסר: שימוש בהכללות</p> <p>ראו' גם כיתה ב' – פעילות לימודית והערות</p>	<p>אפיון דמויות, זמן ומקום המשתמע בעקיפין, דיון בתרומתה של כל דמות לעלילה ולמסר, דיון במערכת הקשרים שבין הדמויות דיון בהשפעתה של נקודת התצפית, ממנה נכתבה היצירה, על הטקסט. שינוי היצירה על ידי שינוי נקודת התצפית</p> <p>פרשנות הטקסט על ידי קשירת קשרים בלתי כתובים בין חלקי טקסט, מילוי פערי מידע, חשיפת מניעים בלתי מפורשים</p> <p>חשיפת מסרים סמויים והמשגתם</p>	<p>תיהלוך הטקסט הספרותי תוך הדגשת ההיבטים הייחודיים (פירוט ההדגשים – בטבלאות המיפוי)</p>	<p>הקורא והיצירה תיהלוך</p>
<p>דוגמות:</p> <p>מאפיינים ייחודיים: סגנון, אמצעים אומנותיים, מוטיבים חוזרים</p> <p>התהוותן של יצירות: במידת האפשר – פניה למחברן</p>		<p>הכרת שמות סופרים מפורסמים - ויצירותיהם.</p> <p>פרטים ביוגרפיים של הסופרים הנ"ל, והשפעתם על יצירותיהם</p> <p>חיפוש מוטיבים חוזרים ביצירות של סופר והשפעתם על היצירות</p> <p>קריאת יצירות של אותו יוצר וציון מאפיינים ייחודיים</p> <p>דיון בשאלה: איך "נרקמת" יצירה?</p> <p>חקירת התהוותן של יצירות נבחרות</p>	<p>התייחסות למחבר פרטים ביוגרפיים מוטיבים חוזרים מאפיינים ייחודיים התהוות היצירה</p>	<p>הסופר ויצירתו</p>

שילוב	הערות	הפעילות הלימודית	המטרות	נושא
<p>פעילויות בסוגות- ראו <u>הבנת הנקרא</u>: <u>תיהלוך מיומנויות</u>, <u>אסטרטגיות</u>, <u>אמצעים אומנותיים</u> אופייניים לסיפור ולשיר (על פי הטבלאות)- ראו <u>לשון- העשרה ותופעות אמצעים נוספים- ספרות- מושגים</u></p>	<p>הגדרות: עלילה: רצף אירועים הקשורים בקשר הגיוני גורם מזמן (אירוע מאתחל): האירוע הגורם להתרחשויות אירועים פנימיים: אירועים המתרחשים בנפש: מחשבות, רגשות, מאוויים, ניגודים דמות ראשית: מובלטת ונושאת את המסר העיקרי דמות משנית: מסייעת/ מתעמתת עם הדמות הראשית <u>דמות שולית:</u> משמשת כרקע, כ"נוף אנושי" סיום סגור: סיום תחום וברור. פתרון ההסתבכות סיום פתוח: השארת הסיום לדמיונם של הקוראים (פתרון חלקי/ מרומז) מספר: הדמות שמזווית הראיה שלה נכתב הסיפור נקודת תצפית: זווית הראיה שממנה מתבוננים על מאורעות סיפור חוד: סיפור שסופו מפתיע ובלתי צפוי. סיפורי תְּבָרָה: סיפורים שבהם החברה היא המוקד המרכזי והמניע להתרחשויות. מאפיינים: יחסי תְּבָרָה מורכבים, גיבור הסובל מהתְּבָרָה, דמות שמתנכלת לגיבור, דמות תומכת, סיום שבו משתנה יחס התְּבָרָה לגיבור יומן: רשימות שאדם כותב לעצמו סיפור יומן: סיפור בדוי הכתוב בצורת יומן סיפור מכתבים: כנ"ל במכתבים פתגם: ביטוי קצר שיש בו חכמת חיים רבה. מאפיינים: קצר, מתחרז, קצבי דובר: האם מדבר על עצמו (האני השר)? חזרה: פריט החוזר על עצמו פעמים אחדות במהלך היצירה דוגמה לחידה: ראש שמי כף כף אחריתי רביע כף...</p>	<p>הגדרת הסוגות ומאפייניהן, זיהוין, זיהוי מאפייניהן: הגדרת המושגים הבחנה בין האירועים החיצוניים לפנימיים סגירת הסיום הפתוח. דיון בהבדל בין הסיומים חשיפת המספר שמנקודת התצפית שלו נכתב הסיפור הגדרת סיפור חוד זיהוי הסוגה ואפיונה השוואה בין נוסחים שונים לאותו משל הגדרה. קריאת יומנים מפורסמים, דיון בסיבות לכתיבת היומן, אפיון הכותב, התקופה והמקום אפיון המוען והנמען כפי השתקפותם ביצירה הגדרת הפתגם וזיהוי מאפייניו הבחנה בריתמוס של השיר. קריאה קצבית. דיון בתרומתו לרעיונות ולמסרים. הגדרת המושג. הבחנה בתרומתו ליצירת הריתמוס ולהדגשת מסרים ורעיונות הגדרת המושג זיהוי צלילים חוזרים והבנת תרומתם ליצירה המחזת הומורסקות הפניה למקורות עיוניים להבנת הרקע ההיסטורי השלמת הרקע של הדמות ממקורות נוספים חידות: המבוססות על אותיות</p>	<p>הכרת הסוגות ומאפייניהן: סיפור: עלילה, גורם מזמן, אירועים חיצוניים/ פנימיים, דמות ראשית/ משנית/ שולית, מסר, סיום סגור/ פתוח מספר, נקודת תצפית סיפור חוד סיפורי חברה וחבורה משל יומן סיפור יומן וסיפור מכתבים פתגם שיר: הריתמוס חזרה דובר מצלול מפגש עם הסוגות: הומורסקה סיפור היסטורי סיפור פסיכולוגי ביוגרפיה/ אוטוביוגרפיה חידה</p>	<p>סוגות</p>

	הערות	הפעילות הלימודית	המטרות	הנושא
<p>האמצעים הלשוניים בסיפורת ובשירה-רא' <u>לשון-העשרה</u> <u>ותופעות</u></p>	<p>כותרת ספרותית: לכאורה אינה מגלה דבר על הטקסט. דוגמות לקשר: <i>לשוני, רעיוני, אישי</i></p> <p>הגדרות:</p> <p>יצירה מעגלית: יצירה שסיומה מחזיר את הקורא להתחלה (מתחילה ומסתיימת באותו מוטיב)</p> <p>תרומת השיבוץ ליצירה: אתגר לקורא ומשנה תוקף לכתוב</p> <p>צורה חיצונית: לפעמים כתובה יצירה בצורה חיצונית ייחודית המותאמת ומחדדת את הרעיון</p> <p>דוגמות:</p> <p>מבנים: <i>שורות חוזרות, מבנה צביר</i></p>	<p>זיהוי האמצעים הפואטיים האופייניים ליצירה, הגדרתם ודין בתרומתם ליצירה:</p> <p>דיון בקשר שבין הכותרת הספרותית ליצירה הגדרת המושג: יצירה מעגלית</p> <p>עיסוק באמצעים הלשוניים שנלמדו בשנה זו התאמת המשלב הלשוני לדמויות</p> <p>הגדרת המושגים: אונומטופיאה ספרותית, שיבוץ איתור במקור של שיבוצים תנ"כיים המופיעים ביצירה חשיפת האמצעים שיצרו את הנימה הייחודית ליצירה הגדרת המושג: צורה חיצונית</p> <p>התאמה בין צורה חיצונית לתוכן ו/או לרעיון המובע ביצירה</p>	<p>שליטה באמצעים פואטיים:</p> <p>מבניים: כותרת מבנים ייחודיים לשוניים</p> <p>אונומטופיאה ספרותית שיבוץ נימה חוץ טקסטואליים</p>	<p>פואטיקה ומושגים ספרותיים</p>
	<p>השקפה יהודית: מסירות נפש בתקופות היסטוריות, בר/ בת מצווה, ביוגרפיה של גדולי ישראל, העיירה היהודית בתפוצות ישראל השונות (בהתאם למרקם התלמידים)</p> <p>חגים וזמנים, גדולי ישראל, הווי יהודי בעדות שונות- שונות ברקע תרבותי/ חברתי/ כלכלי, קיום מצוות בתנאים קשים ,</p> <p>סביבה: אהבת הארץ, העלייה לארץ ישראל, עמים וארצות,</p> <p>חברה: סיפורי חברה וחבורה: מבצעים, סכסוכים, מעמדות ("מלך כיתה", דחוי, עצלן, "חדש"), יחסים, קבוצות</p> <p>עולם פנימי: התמודדות עם לחץ חברתי, מודעות עצמית חיובית</p>	<p>הבלטת הרעיון ו/או פיתוחו- קריאה של מספר יצירות, המתייחסות להיבטים שונים של הנושא:</p> <p>התוודעות לקיומן של עדות שונות בעם ישראל, לתנאי חיים שונים ולנצחיות המופלאה של עמנו</p> <p>ציון המאפיינים של עם, והדגשת הייחוד של עמנו הכרת השורשים של היהדות בימינו</p> <p>הדגשת הקשר המיוחד שלנו עם ארץ ישראל</p> <p>דיון בהבנת המערכת העדינה והמורכבת של החברה הדגשת הסובלנות והבנת הפרטים בקבוצה</p> <p>הבנת ההתבגרות כנשיאה בעול</p> <p>דיון בקונפליקט שבין הצורך למקובלות בחברה לצורך בייחודיותנו</p> <p>מודעות לעצמנו כדרך להעצמה עצמית</p>	<p>קריאת יצירות המתייחסות בהדגשה למסרים ולהיבטים:</p> <p>יהדות: מסירות נפש</p> <p>סביבה: ידע עולם, יחסי גומלין אדם/ סביבה חברה: מבנים חברתיים מערכות יחסים אדם מול עצמו</p>	<p>קשרים תמטים</p>

הבעה

שילוב	הערות	הפעילות הלימודית	המטרות	הנושא
	<p>ההקשר התקשורתי: המוען – הנמען – המטרה</p> <p>העלאת רעיונות: דוגמות לתחומים: רעיון מרכזי, משפטי פתיחה וסיום, רעיונות לפיתוח, מבנים לשוניים, מבנים רטוריים...</p> <p>בקשת משוב והתייעצות: מהמורה ו/או מהתלמידים.</p> <p>רצוי להרגיל את התלמידים לקבל ולתת משוב בונה, ניתן להכין, בשיתוף עם התלמידים "דפי משוב" או "דפי התייעצות" מוכנים מראש</p>	<p>דיון בהרגלי כתיבה וקביעת יעילותם</p> <p>כתיבה על פי מעגלים קבועים:</p> <p>אפיון ההקשר התקשורתי</p> <p>גיוס ידע עולם הנצרך לטקסט</p> <p>העלאת רעיונות לכל תחומי הכתיבה</p> <p>בחירה ברעיון מרכזי וברעיונות המשנה</p> <p>כתיבה ראשונית על גבי טיוטה:</p> <p>פיתוח הרעיון ועיבוי</p> <p>בחירת רכיבי המבע</p> <p>בקשת משוב, התייעצות עם עמיתים</p> <p>שכתוב ועריכה</p>	<p>מודעות לתהליכי כתיבה יעילים, ושליטה בהם:</p> <p>טרם כתיבה</p> <p>תוך כתיבה</p> <p>אחר כתיבה</p>	<p>תהליכי כתיבה</p>
<p>הכרת רכיבי הטקסט: רא' הבנת הנקרא- סוגי טקסטים ומיומנויות קוגניטיביות</p> <p>סגנון: רא' לשון- רבדים</p>	<p>פריטי תוכן: אובייקטיביים- עובדות, סובייקטיביים – מחשבות, רגשות, דעות...</p> <p>משלבים: שפה המונית, "חגיגת", מקצועית...</p> <p>רכיבי צורה חיצונית: אורך השורות, עיצוב הדף, ניקוד/ לא ניקוד, רווחים</p> <p>מטרות הכותב: בטקסט אובייקטיבי: מידוע, בטקסט מגמתי: שכנוע, בטקסט ספרותי: ליהנות, לרגש, לחנך וכו'</p> <p>השפעת המטרה על בחירת רכיבי הטקסט: מודגמת בתיאור ענייני לעומת תיאור אישי</p> <p>נמען: קורא הטקסט.</p> <p>שינויים בין נמענים: ידע, תחומי עניין, מטרות קריאה, יחסי מוען- נמען</p>	<p>הגדרת מושגים</p> <p>הכרת פריטי תוכן ומיונם לפרטים אובייקטיביים ולפרטים סובייקטיביים</p> <p>הבחנה בין רבדים ומשלבים בלשון, ויכולת להתבטא במשלבי לשון שונים</p> <p>הפגשה עם צורות חיצוניות מגוונות של טקסטים "ניתוח" הצורות השונות לרכיביהן</p> <p>בחירת פריטי התוכן, הסגנון והצורה החיצונית בזיקה לגורמי הבחירה.</p> <p>אפיון הגורם וציון השפעתו על בחירת המבע</p> <p>הכרת מטרות לכתיבה והשפעתן על המבע</p> <p>מודעות לשונות הקיימת בין נמענים שונים</p> <p>דיון במגוון השינויים בין הנמענים וביחסים השונים ביניהם ובהשפעתם על הטקסט</p>	<p>שליטה ברכיבי הטקסט:</p> <p>תוכן</p> <p>סגנון</p> <p>צורה חיצונית</p> <p>שליטה בגורמי בחירת המבע (ההקשר):</p> <p>מטרה</p> <p>נמען</p>	<p>הטקסט</p>

שילוב	הערות	הפעילות הלימודית	המטרות	הנושא
<p>תקינות לשונית: רא' לשון, <u>כתיב</u> ו<u>דקדוק</u></p> <p>עריכה גראפית: רא' <u>כתיב</u></p> <p>תחבולות טקסטואליות: רא' לשון- <u>העשרה</u> ו<u>תופעות</u></p>	<p>מוען: כותב הטקסט. במכתבים: שולח המכתב. בסיפור ובתיאור: ה"מספר" (רא' ספרות- מרכיבים) השפעת המוען על הכתיבה: מתבטאת בנקודת התצפית שממנה נכתב הטקסט (רא' ספרות- מושגים)</p> <p>תיאור אומנותי ושימושי: בעיקר של דמויות וחפצים</p>	<p>דיון במניעים ובעמדות של מוענים שונים ובהשפעתם על הטקסט</p> <p>הכרת תנאי התקינות כתיבה על פי כללי התקינות חיבור מחוון על ידי התלמידים מתן משוב לעמית על פי המחווון בדיקה עצמית על פי המחווון הפניית שאלות למורה למטרת קבלת משוב הפניית שאלות ל"התייעצות" עם מורה או עמית על פי המחווון</p> <p>כתיבה וניסוח על פי תנאי התקינות שנלמדים בשנה זו. הדגשת התקינות הייחודית לכל סוגה: תיאורים אומנותיים. ת' ייחודית: ביטויים ודימויים מקוריים והשוואות יצירתיות, סיפורים. ת' ייחודית: שימוש באמצעים אומנותיים מגוונים יומן וזיכרונות בדויים. ת' ייחודית: הדגשת זווית הראיה ועמדת הכותב</p>	<p>מוען</p> <p>שליטה בתנאי התקינות של מבע כתוב (לא מושגי):</p> <p>תוכן: שלמות רעיונית פיתוח הרעיון רלוונטיות ואמינות יצירתיות וחדשנות לְכידות: קיום רעיון מרכזי רצף הגיוני</p> <p>לשון: תקינות עושר בהירות כתיב: מוסכם עריכה גראפית: עימוד ועיצוב הדף קול אישי: ביטוי ה"אני" תחבולות טקסטואליות התאמת הרכיבים לגורם הבחירה</p> <p>כתיבה תקינה של הסוגים:</p> <p>אומנותית</p>	<p>הטקסט (המשך)</p>

הנושא	המטרות	הפעילות הלימודית	הערות	שילוב
<p>סוגות לכתובה</p>	<p>שימושית</p> <p>עיונית</p> <p>עיתונאית</p> <p>טיפוח כתיבה: אומנותית שימושית עיונית כתיבה רפלקטיבית</p>	<p>מכתבים אישיים ורשמיים. ת' ייחודית: ניסוח פניות וסיימם הולמים, התכוונות לנמען מאופיין</p> <p>תיאור שימושי. ת' ייחודית: התייחסות לפרטים הרלוונטיים בהתאם לסיטואציה. דרוג הגיוני של המידע, השוואות מבהירות</p> <p>דיווח. ת' ייחודית: התאמת הדיווח לידע המשוער של הנמען</p> <p>עריכת רשומות: ת' ייחודית: עקרונות ארגון עקיבים, משתנים אחדים, שימוש בהכללות</p> <p>עיצוב יומנים, פנקסים, מידעונים וכו'. ת' ייחודית: התאמה לגורמי המבע</p> <p>הגדרה מילונית. ת' ייחודית: על פי כללי הכתיבה במילון</p> <p>נושא אישי. ת' ייחודית: תיחום ברור של הנושא הנדון</p> <p>עבודת חקר. ת' ייחודית: שימוש במשאבי מידע מגוונים, ניסוח שאלות לחקר, מתן תשובות, בהירות בהצגת המידע, רלוונטיות הבעת דעות ועמדות. ת' ייחודית: הצגת העמדה. נימוקים תומכים פרסומות. ת' ייחודית: שימוש נבון באמצעים חזותיים ובסיסמאות מעוררות עניין וקליטות,</p> <p>ידיעות חדשותיות וכתבות. ת' ייחודית: שימוש בלשון עיתונאית ובעיצוב מותאם לעיתון</p> <p>כתיבה על פי כללים כלליים בלבד:</p> <p>טקסט היתולי, יומן אישי, שירים כרטיסי ביקור, עלונים ודפי מידע פסקות הסבר במבנים רטוריים מגוונים</p> <p>תיעוד בטרם – בתוך – אחר לימוד/ קריאה/ כתיבה של תהליכים התנהגותיים וקוגניטיביים ושל שיקולים, רגשות ועמדות הקשורים</p>	<p>על רכיבי המבע הכתוב ועל גורמי הבחירה- רא' הטקסט</p> <p>נושא אישי: אפשר להתיר גם הגשה במגוון סוגות: יומן, זיכרונות, מכתבים ועוד</p> <p>כתיבה עיתונאית: שימוש בגופנים ובצבעים מתאימים לכותרות, לפתיחים וכו'</p> <p>כתיבה רפלקטיבית:</p> <p>התיאור יכול להיות מכוון או חופשי, מתבסס על פעילויות שנלמדו או בחירה אישית</p>	<p>תקינות: רא' הטקסט- תנאי תקינות</p> <p>עוד על סוגות- רא' הבנת הנקרא- סוגי טקסטים וספרות- סוגות</p> <p>הכללה: רא' הבנת הנקרא- מ' קוגניטיביות</p> <p>כתיבה רפלקטיבית- רא' ה. הנקרא- מימנויות קוגניטיביות, מודעות ופיקוח,</p>

תוכנית הלימודים בכיתה ד'

לשון

שילוב	הערות	הפעילות הלימודית	המטרות	הנושא
לשון עשירה היא אחד מתנאי התקינות של טקסט- רא' <u>הבעה</u>	<p>הגדרות: קשרים: אמצעי קישור מפורשים וגלויים בין חלקי המבע. רימוזים: אמצעי קישור גלויים, שניתן לפרשם רק על פי החלק, אליו הם מתייחסים דוגמות: סיווג קשרים: ניגוד (לעומת זאת), תוספת (כמו כן) וכו' רימוז: גם השמים השתתפו בצער. הם הורידו דמעות. (הרימוז הם מתפרש כשמים)</p>	<p>שיבוץ האוצר הלשוני הנרכש בכותרות ובטקסטים, ושימוש בו בכל תחומי הלמידה בכתב ובעל-פה: הגדרת המושג סיווג קשרים לפי הקשר הלוגי שהם יוצרים הגדרת המושג רימוזים הכרת סוגי רימוזים שונים</p>	<p>פיתוח אוצר מילים וביטויים: בנושאים רלוונטיים קשרים רימוזים</p>	<p>העשרה לשונית</p>
תופעות אלו הן האמצעים הפואטיים של היצירה ולכן נלמדות בד"כ במסגרת שיעורי ספרות- רא' <u>ספרות-פואטיקה</u> , <u>הבעה</u>	<p>מרכיבי הדימוי: הנושא (הוא), התכונה (תמים) הדומה (כתינוק) הגדרות: חריזה משובחת: שוויון של שתי תנועות ולפחות עיצור חריזת חזרה: מילים זהות, חריזה מסורגת: חריזת טורים לסירוגין, חריזה עוקבת: חריזת טורים צמודים, דוגמה לקלמבור: חג הביקורים</p>	<p>הכרת המושגים, הגדרתם, זיהויים ושימוש בהם: חלוקת הדימוי לרכיביו דיון במשמעות הסמלית של מילים ובתכונות היוצרות משמעות זו הכרת סוגי חריזה: משובחת, חריזת חזרה, חרוז של תנועה, מורכבת, מסורגת, עוקבת התייחסות לתפקידיה הריתמיים והרטוריים של האנפורה ניתוח קלמבורים והבנת הדרכים ליצירתם הבנת הקשר בין תכונת הדבר לקונוטציה שהוא מעורר סיווג מילים: בעלות קונוטציה שלילית/ חיובית</p>	<p>שליטה במושגים : דימוי סמל חריזה אנפורה קלמבור קונוטציות מצלול</p>	<p>תופעות לשוניות</p>

שילוב	הערות	הפעילות הלימודית	המטרות	הנושא
	<p>מאפיינים ללשון המקרא: ו' ההיפוך, שימוש בצורת המקור, ה' המגמה, עתיד מקוצר, עתיד מוארך, הקדמת הנשוא לנושא</p> <p>מאפיינים ללשון חכמים: הטיית השורש היה (היו מהלכים), נ' סופית במקום מ' סופית (מסובין), בניין נתפעל במקום התפעל (נשתנה), שימוש במילים ארמיות ויווניות וחשיבותה- עיון במקורותינו</p> <p>ציון מאפיינים אחדים ללשון המקרא</p>	<p>דיון בהיבטים המקנים ללשון הקודש את מעלתה <u>מקורות</u>:</p> <p>"הכוזרי", "מגדל עוז"/ר' יעקב עמדין, הרמב"ן, ציון התקופה ההיסטורית</p> <p>ציון מאפיינים אחדים ללשון חכמים</p> <p>הכרת מילים בלשון חכמים, שאינן שגורות בפינו והכרת המשמעות המחודשת של מילים מלשון חכמים</p> <p>בחינת יחסי מילים נרדפות, שאינן מאותו רובד לשוני (הבדלי משמעות דקים)</p> <p>הבחנה בין: "לשון הקודש" ל"עברית. סקירה היסטורית של התפתחות השפה בת זמננו ודיון ביחסנו אליה</p> <p>סיפור היווצרותן של מילים חדשות בלשון ימינו</p>	<p>הכרה של: לשון הקודש</p> <p>לשון המקרא</p> <p>לשון חכמים</p> <p>עברית בת זמננו</p>	<p>רבדים בשפה (המשך)</p>
<p>ניתוח מורפולוגי משמש אסטרטגיה בכתב תקין – ראו <u>כתיב</u></p>	<p>דוגמות:</p> <p>הוספת תחילית: תת-שר, דו-חיים</p> <p>שינוי משמעות: מקצוע- במקור: פינה, בימינו: משלח יד</p> <p>הרחבת משמעות: אחות- במקור: בת משפחה, בימינו: גם מסייעת לחולה</p>	<p>סיווג מילים על פי הדרך בה חודשו ניתוח מורפולוגי של המילים</p> <p>חיפוש המשמעות המקורית של המילה במקורות פירוש המילה בשני פירושיה</p> <p>חקר גלגולן ההיסטורי של מילים שונות בשפה</p>	<p>דרכים לחידוש מילים בשפתנו:</p> <p>חידוש צורני: יציקה למשקל, סיומת הקטנה, הוספת תחילית, הלחם שינוי משמעות הרחבת משמעות הכרת ההיבט ההיסטורי</p>	<p>תצורה</p>
	<p>דוגמות: שימוש חוזר על עצמו: בערך כ... שינויי משמעות: לעולם- מעולם הבחנה: רפואה-תרופה, הודעה- מודעה, שתייה- משקה</p>	<p>שימוש מיותר חוזר על עצמו באותיות השימוש הבחנה בשינוי המשמעות שיצרות אותיות השימוש הבחנה בין שמות פעולה לשמות עצם מוחשיים</p>	<p>שימוש בלתי תקין באותיות השימוש</p> <p>הבחנה בין משמעויות קרובות</p>	<p>שיבושי לשון</p>
		עידוד לשימוש בקונקורדנציה	התמצאות במילון	מיומנויות

כתיב

שילוב	הערות	הפעילות הלימודית	המטרות	הנושא
<p>סוגות שונות – ראו <u>הבעה</u></p> <p>הפרדה והדגשה – אמצעים לתיאור</p> <p>הטקסט – ראו <u>הבנת הנקרא</u></p>	<p>עיצוב חיצוני של טקסטים מסוגות שונות. הפרדה הולמת בין פסקות ופרקים, בין גוף הטקסט לחלקיו האחרים, מספור פרקים ושימוש בגדלים שונים של גופנים ובהדגשות לפי חשיבות החלק הנכתב</p> <p>פסיק - להפרדה בין חלקי המשפט, קו מפריד - גם בתפקיד נקודתיים</p>		<p>ארגון נכון של הדף:</p> <p>עיצוב חיצוני</p> <p>הפרדה, הדגשה</p> <p>שימוש תקין בסימני הפיסוק:</p> <p>פסיק, קו מפריד</p>	<p>עיצוב ועריכה גראפית</p>
<p>ראו גם <u>לשון-תצורה</u></p>	<p>משקלים: צער-יער, פרח-מלח, חשמלאי-בנאי</p> <p>קשר בין אותיות-ט-צ (הצטער), ט-ק (קטן), ת-כ (תכול)</p>	<p>הבחנה בין הומופונים ע"י שימת לב למשקל ולקשר בין אותיות</p>	<p>שימוש בידע לשוני מורפולוגי לכתיבה מוסכמת</p>	<p>כתיבה אורתוגראפית</p>

הבנת הנקרא

הנושא	המטרות	הפעילות הלימודית	הערות	שילוב
<p>מיומנויות קוגניטיביות</p>	<p>פיתוח כשרים: מיון והכללה הסקת מסקנות 1; הפשטה הסמלה הבחנה: דמיון/ בדיון עיקר/ טפל עובדה/דעה הבנת יחסים לוגיים תרגום חשיבה ביקורתית חשיבה רפלקטיבית</p>	<p>פעילויות לטיפוח החשיבה ושימוש מושגי : הקניית מיומנות של המשגת הקונקרטי הסקת מסקנות מנסיבות מורכבות בתחומים היסטוריים, גיאוגרפיים, חברתיים ואנושיים הפיכת מושגים מופשטים לקונקרטיים - ולהפך דיון במשמעות הסמלית של סמלים, מטאפורות ודימויים הבחנה בין דמיון לבדיון איתור משפטים הסוטים מן הנושא המרכזי הבחנה בדעות אישיות מוסוות במתכוון כעובדות זיהוי מושגי של סוגי קשרים לוגיים העברה ממיפוי לטקסט – ולהפך; מסמל לרעיון - ולהפך הערכת טקסט על פי מדדים שנלמדו ומדדים אישיים חשיפת כוונות, עמדות, ומגמות סמויות שימוש מודע בידע לשוני ובתהליכי חשיבה</p>	<p>דמיון: דברים פנטסטיים, שאינם קיימים במציאות, בדיון: דברים מציאותיים אך בדויים</p> <p>דוגמות: המשגה: הכללה על ידי ש. עצם מופשט: "איש תחת גפנו", "וכתתו חרבותם" = שלום</p> <p>מסקנות: מה אתם מסיקים על המצב הכלכלי לאור הנסיבות? קשרים לוגיים: השוואה, פירוט, הסבר, הוכחה, סיבה/ תוצאה אמצעים רטוריים: לשוניים, מבניים, חזותיים וכו'</p>	<p>ביטויי הכללה הם כלי לשוני לימודם שייך גם לתחום הלשון. משמשים לארגון המידע בתרשימים- רא' ייצוג בתרשימים</p> <p>הערכת טקסטים, הסיבה לרצף שאינו כרונולוגי- רא' הבעה- תנאי תקינות</p> <p>אמצעים רטוריים- רא' לשון וספרות</p> <p>חשיבה רפלקטיבית- רא' כיתה ה'</p>
<p>מיומנויות ביצועיות</p>	<p>שליטה במיומנויות: אופן קריאה שאלת שאלות שימוש במשאבי מידע</p> <p>ארגון מידע: ייצוג מידע בתרשימים סיכום מיזוג מידע</p>	<p>ביצוע של: קריאה מרפרפת לבחירת מקור מידע בנושא נדרש קריאה סורקת של טקסטים ארוכים לעבודה עיונית יצירת דגמים של שאלות מותאמות לתחום הדעת הבחנה בין שאלה "פתוחה" לשאלה "סגורה" קביעת מידת המהימנות והתקפות של משאב המידע שימוש מתאים במשאב על פי מידת המהימנותו</p> <p>ארגון מידע בדיאגרמות ובתרשימים מיפוי קבוע של מידע בתחומי דעת שונים סיכום הרעיונות הרלוונטיים הדרושים מיזוג מידע ממקורות שונים לטקסט אחד</p>	<p>תחומי דעת (מיפוי ושאלות): יש למצוא תחילה את המושגים הבסיסיים הקשורים בכל מקצוע, ומהם ליצור "מפה" ושאלות: טבע - חומרים, ניסויים. מהם שלבי הניסוי? היסטוריה- אישים, מהלכים מה היו תוצאות המלחמה?</p>	<p>כל המיומנויות (כולל קוג') תבאנה לידי ביטוי במהלך הקריאה- רא' תיהלוך ואסטרטג' וכן ספרות- הקורא והיצירה</p> <p>חיפוש מידע- רשומות- סוגות מיומנויות הכתיבה- הבעה מיפוי סיפורי: ספרות- סוגות</p>

נושא	המטרות	הפעילות הלימודית	הערות	שילוב
פיתוח אסטרטגיות	שליטה באסטרטגיות: להבנת התוכן לאיתור מידע מבוקש לקביעת מהימנות המקור לארגון הטקסט מחדש לזיהוי מבנה רטורי לחשיפת מגמות סמויות למיזוג מידע	שימוש מושכל במיומנויות למטרת קריאה: פעילויות של טרום/ תוך קריאה (רא' תיהלוך) שיוך המידע המבוקש לתחומי הדעת השונים בהם הוא כלול הסתייעות במקדמי ארגון התייחסות למשפטי הפתיחה של הפסקות חיפוש נתונים עובדתיים שימוש במדגישן להדגשת עיקרי הדברים איתור הקשרים העיקריים המחברים את חלקי הטקסט מיפוי רטורי חיפוש אחר מניעי הכותב ניתוח הכתוב מבחינת התאמה למניעים ומידת האובייקטיביות יצירת הכללה לכל פיסת מידע. ביטול נושאים חוזרים	מבנה רטורי : סוג הקשר הלוגי שבין חלקי המבע מקדמי ארגון : רא' כיתה ו' הקשרים - מהווים אמצעי קישור גלוי וקל לאיתור מניעים : הבנתם תלויה בידיעת הרקע של הכותב – היסטורי, מנטאלי, אישי דוגמות : שיוך לתחומי דעת : מידע על הרמב"ם- יהדות, היסטוריה, רפואה, גיאוגרפיה נתונים עובדתיים : תאריכים, מקומות קיימים, מסמכים, תמונות,	מיפוי רטורי: רא' <u>מיומנויות ביצועיות</u> - יחסים לוגיים קשרים: <u>לשון עשרה</u>
תיהלוך הטקסט	טרום קריאה תוך קריאה אחר קריאה	פעילויות ליצירת מוכנות לקריאה: איתור הטקסט המתאים לצרכי הקורא, קביעת מטרת הקריאה בזיקה לסוגה, לתוכן המשוער ולצרכי הקורא, שימוש במקדמי ארגון חזותיים וטקסטואליים קצרים, קביעת מבנה רטורי בולט, התמקדות במשפט הפתיחה, במשפט הסיום, במילות מפתח ובמשפטי מפתח פעילויות המסייעות לקליטת נתוני הטקסט: ציון הקשר הלוגי שבין חלקי הטקסט והמבנה הרטורי שלו, איתור המידע המבוקש, כתיבת הכללות, הבחנה בין עובדה לדעה, זיהוי עמדות, מטרות, כוונות ומסרים גלויים וסמויים, התייחסות לתופעות ולרבדים לשוניים, התייחסות לרקע ההיסטורי/ גיאוגרפי/ חברתי/ פסיכולוגי/ אנושי של העלילה, וציון השפעתו על הטקסט פעילויות ליישום מטרות הקריאה: ארגון המידע המבוקש, מיפוי, סיכום, מיזוג והמרה, התייחסות אישית לטקסט: הסקת מסקנות, ביקורת והערכה	בתיהלוך הטקסט נעשה שימוש במיומנויות ובאסטרטגיות המפורטות לעיל- רא' <u>מיומנויות ואסטרטגיות</u> . עוד על תיהלוך: רא' כיתה ו' מקדמי ארגון טקסט קצרים : כותרת, פתגם, ציטוט המבנה הרטורי של הטקסט נוצר מסוג הקשר הלוגי שבין חלקיו.	

שילוב	הערות	הפעילות הלימודית	המטרות	הנושא
	<p>הגדרות:</p> <p>סוגה: טקסטים בעלי מטרות משותפות ומערכת של מאפיינים משותפים</p> <p>כתבה עיתונאית: טקסט סיפורי - תיאורי העוסק בנושא שבחדשות מזווית הראיה של הכותב. כולל: תיאור (דמויות, נוף), סיפור, דיווח וראיון</p> <p>מאפיינים: כותרת, "פתיח", פרקים</p> <p>הוראות: מבנה- חלק תיאורי וחלק מפעיל המאורגן במבנה כרונולוגי או בורר.</p> <p>מידת החיוב בהוראה: מחייבות / ממליצות. מידת החיוב נובעת מיחסי מוען-נמען וממידת החשיבות של העניין, ונוצרת על ידי שוני בלשון: רצוי לקרר/ אסור לעשן.</p> <p>איור: שרטוט מבהיר וסמלי הפעלה</p> <p>דוגמות:</p> <p>מטרות למכתבים: הודיה, בקשה, תלונה, מחאה, הודעה, גבייה, הזמנה</p>	<p>הגדרה מורחבת של המושג סוגה. שיום וזיהוי הסוגות ומאפייניהן וציון ההקשר הנסיבתי של כל סוגה. פעילות ייחודית לכל סוג: אפיון הוראות (לשימוש במכשיר ולתהליך) מבחינת לשון, תוכן, מבנה ואיורים</p> <p>בחינת מידת החיוב שיש בהוראה</p> <p>בדיקת מטרות לכתובת מכתבים רשמיים; מיון מכתבים רשמיים, לענייניים ולטיעוניים/ אישיים; הכרת מבנה המכתב הרשמי ודיון בצורך במבנה האחיד; ציון ההבדלים בין מכתבים רשמיים שנכתבו בעבר לבין מכתבים בני זמננו</p> <p>חיפוש מידע בכל תחומי הלימוד; כתיבת עבודת חקר מתוך משאבים עיוניים</p> <p>ליקוט נתוני השאלה וניסוחם בהיגדים</p> <p>דיון בגורם לפרסום העצומה, זיהוי הנמען שאליו היא פונה קריאה ביקורתית של מאמרים המביעים דעות</p> <p>זיהוי העמדות המשוקעות בהצהרה</p> <p>הגדרת כתבה עיתונאית, איתור הסוגות המערבות בה, זיהוי מאפייניה</p> <p>חשיפת זווית הראיה שממנה נכתבה הכתבה, בחינת האווירה, הנימה</p>	<p>הכרת טקסטים ותיהלכם:</p> <p>מפעיל: הוראות</p> <p>שימושי: מכתב רשמי</p> <p>מידעי: עיוני</p> <p>שאלות טיעוני: עצומה</p> <p>מאמר הצהרה</p> <p>מדיה: כתבה עיתונאית</p>	<p>סוגי טקסטים</p>

ספרות

שילוב	הערות	הפעילות הלימודית	המטרות	נושא
<p>פעילויות בסוגות- רא' <u>הבנת הנקרא</u>: <u>תיהלוך מיומנויות</u>, <u>אסטרטגיות</u>,</p> <p>רקע- רא' <u>הבנת הנקרא- תיהלוך</u></p> <p>אמצעים אומנותיים אופייניים לסיפור ולשיר (על פי הטבלאות)- רא' <u>לשון- העשרה ותופעות</u>, <u>ספרות מושגים</u></p> <p><u>חידות- רא' הבנת הנקרא-</u> <u>מיומנויות ביצועיות</u></p>	<p>הגדרות ומאפיינים: גורמי עומק: הגורמים האמיתיים לעלילה ולרוב נסתרים ונעוצים ברקע ובעולם הפנימי של הדמויות</p> <p>סיפור בדיוני: סיפור פרי רוחו של הסופר- בדוי אך מציאותי</p> <p>סיפור דמיוני: סיפור בלתי מציאותי</p> <p>מעשיה: יצירת פולקלור. מאפיינים: עלילה דמיונית, ללא זמן ומקום, דו- שיח, פתיחה וסיום נוסחתיים, מספרים נוסחתיים, דמויות סטריאוטיפיות ושטוחות, ניגודים, ניצחון הטוב, סיום טוב מלווה בלקח</p> <p>ביוגרפיה: קורות חיים של אדם. רכיבים בסיסיים: פרטים היסטוריים, תכונות והנהגות בולטות, מפעלי חיים</p> <p>אוטו ביוגרפיה: קורות חיים של אדם כתובים על ידי מאפייני היומן: חשיפה עצמית של רגשות, מחשבות, דעות, כתיבה קטועה, בלתי מתוכננת ובלתי מאורגנת להנצחת אירועים, רחשי לב, החלטות, הגיגים. חשיפת כותב היומן: אורח חיים, מאויים, עמדות</p> <p>הומורסקה: מהתלה. יצירה קצרה החושפת חסרונות בני אדם ברוח טובה ומבודחת.</p> <p>פתגם: ביטוי תמציתי של חכמה וניסיון חיים. מאפיינים: קיצור, ניסוח מבריק ושנון, מקצב ומצלול</p> <p>קונפליקט: <u>עימות</u></p>	<p>הגדרת הסוגות, זיהוין וזיהוי מאפייניהן: הגדרת המושגים: גורמי עומק, קונפליקט זיהוי המספר כאובייקטיבי או סובייקטיבי השוואה בין ספר שלם ל"סיפור קצר". בחינת היחס בין הפרקים לספר והיותם "סיפורים קצרים" (העומדים בפני עצמם?) הבחנה בין שתי הסוגות - והגדרתן זיהוי הסוגה. אפיון התקופה. דיון בהשפעתה על העלילה. השוואה בין "זמן סיפור" לזמן כרונולוגי זיהוי מאפייני הסוגה. חשיפת הרקע הפולקלוריסטי זיהוי הסוגות, הבחנה ביניהן – והגדרתן. השוואה בין ביוגרפיות לאפיון משותף של גיבוריהן ולזיהוי רכיבים בסיסיים בסוגות אלו מאפייני היומן. חשיפת האישיות הכותבת את היומן/ מכתבים. חשיפת הרקע לכתיבת היומן/ מכתבים זיהוי הסוגה והגדרתה. ניתוח האמצעים הרטוריים, היוצרים את ה"עוקץ". חשיפת הכוונות הגדרת הסוגה וזיהוי מאפייניה. עידוד ל"איסוף" פתגמים "מבריקים" והשימוש בהם. התנסות בחיבור פתגמים</p>	<p>הכרת הסוגות ומאפייניהן: סיפור: רקע, מספר גורמי עומק, קונפליקט ספר, פרק מספר</p> <p>סיפור דמיוני/ בדיוני סיפור היסטורי/ על רקע היסטורי סיפור עם, מעשיה ביוגרפיה/ אוטו ביוגרפיה</p> <p>יומן/ אוסף מכתבים</p> <p>הומורסקה</p> <p>פתגם</p> <p>מונולוג שיר: "האני הדובר"</p> <p>מפגש עם הסוגות: פיליטון, סאטירה בלדה שירת ספרד</p>	<p style="text-align: center;">סוגות</p>

נושא	המטרות	הפעילות הלימודית	הערות	שילוב
הקורא והיצירה	תיהלך הטקסט הספרותי (פירוט ההיבטים הייחודיים בטבלאות המיפוי)	ניתוח מעמיק של גורמי הרקע העיקריים ושל גורמי העומק, והשפעתם על העלילה. דיון ביחסי הגומלין בין האירועים החיצוניים לפנימיים חשיפת המניעים הסמויים של הדמויות דיון בתרומת המבנים האופייניים והייחודיים להעצמת החוויה ולחידוד המסר פרשנות הטקסט באמצעות התייחסות לרכיבים מובלטים ו/או חסרים המשגת הרעיונות והמסרים	דוגמות לאירועים חיצוניים ופנימיים: קונפליקט חיצוני: עימות בין הגיבור לבין סביבתו קונפליקט פנימי: עימות בין הגיבור לבין עצמו: מאבק בין כוחות נפש שונים (רא' גם כיתה ב')	תיהלך טקסט-רא' <u>הבנת הנקרא</u> כתיבה בעקבות קריאה: רא' <u>הבנת הנקרא</u> <u>והבעה</u> רא' גם <u>ספרות כיתה ב'</u>
פואטיקה ומושגים ספרותיים	שליטה במושגים: מבנים ייחודיים לשוניים אנומטופיאה ספרותית שיבוץ נימה מוטיב אפיון אזירה מספר	זיהוי האמצעים הפואטיים האופייניים ליצירה, הגדרתם ודיון בתרומתם ליצירה: הבחנה במבנים ייחודיים של יצירות ובהשפעתם עיסוק באמצעים הלשוניים שנלמדו ציון הנימה השולטת ביצירה או בחלק ממנה הגדרת המושג מוטיב הבחנה בין אפיון ישיר לאפיון עקיף	נימות: לעג, פסימיות, אופטימיות, הומור ושעשוע, ביקורת מוטיב: מרכיב מסוים (מילה, רעיון, תבנית) החוזר ביצירה מספר פעמים שיבוץ: אפיון ישיר: נאמר בטקסט במפורש: מראה, תכונה, התנהגות אפיון עקיף: דרך דמויות אחרות (מערכת קשרים), המספר (יחס), הדמות עצמה (פרטים אישיים, סגנון דיבור ולבוש, התנהגות ושיאיות אנומטופיאה ספרותית: סוגי מספרים: הסופר, מספר בדוי מחוץ ליצירה, גיבור אמיתי או בדוי מתוך היצירה	

שילוב	הערות	הפעילות הלימודית	המטרות	הנושא
המלצות לשמות סופרים-רא' נספחים עמ' 75	<p>דוגמה למוטיבים חוזרים: סגנון וביטויים, נושאים, רקע (תקופה, מקום, דמויות, איורה), סוגה, לקחים</p> <p>ביוגרפיה: רצוי לעמת בין הביוגרפיה הפרטית של הסופר לבין התקופה בה חי</p> <p>דיון בשאלה: איך "נרקמת" יצירה? חקירת התהוותן של יצירות נבחרות</p> <p>דוגמאות להשוואה מכוונת בין יצירות: נושא משותף: השוני ביוצר, בסוגה ברעיון, בדמות הראשית וכו'</p>	<p>הכרת שמות של סופרים מפורסמים - ויצירות שכתבו חקירה עצמאית של ביוגרפיה של סופר נבחר "שרטוט" דיוקן של יוצר-כותב ציון מאפיינים ייחודיים לסופר שאת יצירותיו קראו זיהוי מאפיינים ומוטיבים חוזרים אצל אותו יוצר הקבלה בין הביוגרפיה של היוצר למוטיבים החוזרים ביצירתו עיון משווה בין יצירות: השוואה בין רכיבי היצירות. השוואה מכוונת – קביעת מטרה מראש, יצירת קריטריונים השוואה חופשית – ניסוח המסקנות</p>	<p>התייחסות ליוצר</p> <p>התייחסות ליצירה</p>	<p>הסופר והיצירה</p>
	<p>ארץ ישראל במאה השנים האחרונות, תולדות ההתיישבות בארץ, ובעיקר: הישוב הישן בירושלים,</p>	<p>הבלטת הרעיון ו/או פיתוחו- קריאה של מספר יצירות, המתייחסות להיבטים שונים של הנושא: קריאת פרקי עיתונות (לפני חמישים שנה), יומן, ראיונות עם ותיקים: ישוב יהודי על רקע עם, ארץ ותקופה: מצב רוחני, מדיני, כלכלי</p>	<p>קריאת יצירות בנושאים: ארץ ישראל</p> <p>עמים וארצות</p>	<p>קשרים תמטיים</p>

הבעה

שילוב	הערות	הפעילות הלימודית	המטרות	הנושא
<p>אמצעים אומנותיים: רא' <u>ספרות -</u> <u>פואטיקה</u></p>	<p>נושא אישי: אפשר להתיר גם הגשה במגוון סוגות: יומן, זיכרונות, מכתבים ועוד</p> <p>עבודת חקר: אפשר להתיר גם הגשה ב מגוון סוגות: יומן, זיכרונות, מכתבים ועוד</p> <p>דוגמות: יחסי גומלין אדם-נוף: הבתים <i>הרהרו בכובד ראש על יום הדין...</i></p>	<p>כתיבה תוך שמירה על תנאי התקינות שנלמדו בשנה זו. הדגשת התקינות הייחודית לכל סוגה: כתיבת פסקות הסבר עיוניות במבנים רטוריים שונים: פירוט, תהליך, בעיה ופתרון, הנגדה, השוואה, סיבה ותוצאה.</p> <p>ת' ייחודית: קישוריות הולמת, התאמת המבנה לתוכן</p> <p>כתיבת פסקות טיעון. ת' ייחודית: הבעת העמדה, נימוקים תומכים רלוונטיים ואמינים סיכום ותמצית. ת' ייחודית: הכללת עיקרי הדברים</p> <p>נושא אישי. ת' ייחודית: מיקוד ותיחום הנושא</p> <p>עבודת חקר. ת' ייחודית: ניסוח שאלת חקר רלוונטית בעלת שני משתנים, התבססות על מקורות מדע אמנים, התייחסות לשאלה ומתן תשובה עליה, חלוקת העבודה לפרקים באופן הגיוני, צירוף ביבליוגרפיה</p> <p>תיאור אומנותי: תיאור נוף: אובייקטיבי/ סובייקטיבי</p> <p>תיאור דמות: פנימי/ חיצוני</p> <p>יחסי-גומלין אדם/נוף</p> <p>ת. ייחודית: רצף הגיוני בתיאור, שימוש במגוון אמצעים לתיאור ישיר ועקיף (תארים, דימויים, מטאפורות, האנשה), זווית מבט עקיבה ומקורית</p> <p>סיפור: כתיבה על רקע היסטורי/ גיאוגרפי/ תרבותי מרוחק ושונה</p> <p>ת' ייחודית: אמינות הרקע, שילוב תיאורי נוף ואדם, העמדת קונפליקט, תיאור העולם הפנימי של הדמויות, שימוש באמצעים האומנותיים שנלמדו</p> <p>קומיקס. ת' ייחודית: שימוש באמצעים חזותיים אופייניים מתאימים לתוכן</p> <p>ביוגרפיה קצרה של אישיות דגולה. ת' ייחודית: שימוש במקורות אמינים, שילוב תיאורי דמות</p>	<p>כתיבה תקינה של הסוגים: עיונית</p> <p>סוגות כתיבה</p> <p>אומנותית</p>	

הנושא	המטרות	הפעילות הלימודית	הערות	שילוב
<p>סוגות לכתובה (המשך-)</p>	<p>שימושית</p> <p>ת' המונים</p> <p>טיפול כתיבה:</p> <p>אומנותית</p> <p>עיונית</p> <p>בעקבות קריאה</p> <p>רפלקטיבית</p>	<p>תיאור שימושי. ת' ייחודית: התייחסות למטרת התיאור, דיוק ובהירות מכתב רשמי: ת. ייחודית: המבנה החיצוני המוסכם. לשון פורמאלית ותמציתית, התאמת הפניה והסיום שאלונים: ת. ייחודית: דיוק ובהירות, קיצור ותמציתיות, התאמה למטרה עלוני פרסומת ידיעות חדשותיות וכתבות. ת' ייחודית: שימוש בלשון עיתונאית ובעיצוב מותאם לעיתון כתיבה על פי כללים כלליים: שירה: הבעת רגשות ומחשבות תיאור בעל משמעות סמלית טקסטים שמשולב בהם הומור כרזה ראיון עצומה מאמר קצר כתיבה טרום – תוך – אחר קריאה כתיבה/ למידה של תהליכים התנהגותיים וקוגניטיביים ושל שיקולים, רגשות ועמדות הקשורים בהם</p>	<p>סוגי מכתבים: דירוג על פי הרשמיות: רשמי - תכתובת מוסדית ועסקית, רשמי למחצה - הזמנות לאירועים גדולים, "מכתבים למערכת", אישי – התכתבות על רקע יחסים אישיים</p> <p>דוגמות:</p> <p>משמעות סימלית בתיאור: שקיעה כסמל לקרב בין ה"טוב" ל"רע"</p>	<p>תקינות: רא' הטקסט- <u>תנאי תקינות</u></p> <p>עוד על סוגות- רא' <u>הבנת הנקרא-</u> <u>סוגי טקסטים</u> <u>וספרות- סוגות</u></p> <p>הכללה: רא' <u>הבנת הנקרא-</u> <u>מ' קוגניטיביות</u></p> <p>כתיבה רפלקטיבית- רא' <u>ה. הנקרא- מיומנויות</u> <u>קוגניטיביות, מודעות</u> <u>ופיקוח</u></p>
הטקסט	רא' פירוט בטבלות המיפוי		רא' גם הבעה – כיתה ו'	
אסטרטגיות כתיבה	רא' פירוט בטבלות המיפוי		רא' גם הבעה – כיתה ו'	
תהליכי כתיבה	רא' פירוט בטבלות המיפוי		רא' גם הבעה – כיתה ו'	

תוכנית הלימודים בכיתה ח'

לשון

שילוב	הערות	הפעילות הלימודית	המטרות	הנושא
תופעות אלו הן, בעצם, האמצעים והתחבולות הפואטיות של היצירה ולכן נלמדות בד"כ במסגרת שיעורי ספרות והבנת הנקרא-רא' <u>הבנת הנקרא</u> , ספרות-פואטיקה, <u>הבעה</u>	<p>הגדרות: קונוטציות: מילים טעונות עומס רגשי מטפורה: השאלת תכונות מתחום אחד לאחר חריזה חופשית: חריזה משוחררת מכבלי טכניקות פורמאליות (מסימיני השירה המודרנית) סמל: משהו בעל משמעות עצמית, הנתפס גם כמייצג משהו אחר (לרוב, המוחשי מסמל את המופשט) דוגמות: סוגי הבדלים בין נרדפות: דרגות שונות: קטן-זעיר (קטן יותר), אומץ לב-נועזות, נסיבות שונות: צף (גזר עץ)-שטה (סירה)/ שותת(דם)-נוזל (מים), רובדי לשון שונים: דרך-אורח הבחנה בין צירופי מילים לסמיכות: ריבוי: שמות המלך- שמות המלכים, אך לא: בתי ספר- בתי ספרים המרה: שמות המלך- שמות הילדים, אך לא: בתי מחברות מילים קונוטטיביות: שחרור, חורבן. קונוטציה חיובית: חידון. שלילית: מבחן מטפורה: ניצני פיוס</p>	<p>הגדרת המושגים, זיהוי בטקסטים וציון השפעתם על הטקסט: הגדרת המושגים: נרדפות מוחלטת / בלתי מוחלטת זיהוי סוג ההבדל בין הנרדפות: דרגות שונות, נסיבות שונות, רובדי לשון בניית "שדה קונוטציות" למילים חקירת הגורמים שיצרו את הקונוטציות של מילים שונות הבנת השימוש הסימבולי והמטפורי ב"שדה הקונוטציות" של מילה ציון המעתק- התחום ממנו הושאלה התכונה התנסות ביצירת מטפורות הבחנה בין סמיכות לצירוף מילים: בדרך הריבוי וע"י המרת הרכיבים דיון במשמעות הסימבולית של מוטיבים שונים בשירה ובטקסט אלגורי</p>	<p>שליטה במושגים: נרדפות: מוחלטת/בלתי מוחלטת קונוטציות מטפורה צירופי מילים סמל חריזה חופשית אנפורה/ אפיפורה</p>	<p>תופעות לשוניות</p>
	<p>דוגמה: בניין שונה: שרש-השתרש משקל שונה: רוקן- הוריקן</p>	<p>ציון המשמעות השונה של אותו שורש בבניין/ משקל שונה</p>	<p>הבחנה בין בניינים ומשקלים</p>	<p>תצורה</p>

שילוב	הערות	הפעילות הלימודית	המטרות	הנושא
	<p>דוגמות: למקורות: לשון הקודש: ילקוט שמעוני, הרמב"ן, ר' דוד זכות, הר"ן (נדרים), דעת גדולי ישראל: בגמרא, היעב"ץ, הרמב"ם לתחליפים בעברית: טוסט = מקלה</p> <p>"התאזרחות": להוכחת "התאזרחות" של מילה מוצאים מילים מוטות מאותה לשון: טלפון- לטלפן, סנגור- לסנגר</p>	<p>עיון במקורות להוכחת מקוריותה של לשון הקודש והתבדלותה משאר הלשונות עיון בהוכחות המצביעות על משמעותן הפנימית של האותיות, השורשים והמילים בלשון הקודש</p> <p>דיון בגורמים להימצאותן של מילים לועזיות בשפתנו עיון במקורות הדנים בדעת גדולי ישראל על התופעה חקר השפעת השפות ארמית, יוונית וערבית על פי מקורותינו מפגש עם מילים משפות שונות ש"התאזרחו" בשפתנו</p> <p>תרגום מילים לועזיות נפוצות לעברית הכנת מאגר של מילים לועזיות רווחות, שאין להן תחליף הולם הכרת תחליפים בעברית שלא השתרשו בלשון הדוברים</p> <p>הכרת מילים עבריות שהשתרשו בשפות זרות</p>	<p>הכרת לשון הקודש</p> <p>הבנת ההשפעה של שפות זרות על לשוננו</p> <p>התמצאות במילים לועזיות</p> <p>שליטה בעברית בת זמנינו הבנת ההשפעה של העברית על שפות לועזיות</p>	<p>רבדים בשפה</p>
	<p>דוגמות: משמעויות קרובות: לוה- שאל, אפשר- מותר, אזל-נגמר מילים דומות: התברר-הסתבר, הוריק-מוריק, איפה-אפוא מילות הוראה מגוונות: שער, דון, השווה, הערך, הוכח, הגדר, סכם ביטויים: שלא במקומם- המצב פשוט מזעזע (רק כאשר העניין באמת פשוט); נדושים- קיפוח משווע; בכי מר. א' בעתיד: אָדבר ולא אָדבר</p>	<p>דיוק במשמע בין משמעויות קרובות הבחנה במשמע בין מילים דומות דיוק במובן של מילות ההוראה במבחינים ובעבודות השמטת ביטויים שאין מקומם במבע השמטת ביטויים נדושים הגיית המוספית א' במדבר עתיד בבנין פיעל בחטף פתח ולא בסגול</p>	<p>שימוש הולם: במילים</p> <p>בביטויים</p> <p>דיוק במבטא</p>	<p>תיקון שיבושי לשון</p>
		<p>איתור מקורן של מילים בשפה העברית – ממקורותינו, משפות זרות, מילים מחודשות מציאת המשמעות של מילים לועזיות רווחות השוואה בין מילון מסודר לפי א-ב לבין מילון מסודר לפי "שדות" סמנטיים התנסות בפתרון תשבצי הגיון</p>	<p>התמצאות במקורות מידע: מילון</p> <p>פתרון תשבצים</p>	<p>מיומנויות</p>

הבנת הנקרא

הנושא	המטרות	הפעילות הלימודית	הערות	שילוב
<p>מיומנויות קוגניטיביות</p>	<p>פיתוח כשרים מושגי מיון והכללה הסקת מסקנות</p> <p>הפשטה הסמלה</p> <p>הבנת קשרים ויחסים תרגום חשיבה ביקורתית</p>	<p>פעילויות לטיפוח החשיבה ושימוש מושגי : הכללות "דיבורים" על ידי פעולות דיבור זיהוי מסקנות שקריות הנובעות מ: עובדה שקרית, ידע עולם שגוי, מסקנה מטעה שימוש במושגים מופשטים לפרשנות הטקסט הבנת "קודים" המשמשים כסמלים מוסכמים בשפה</p> <p>זיהוי הטיעון וההנמקה וציון הקשר ביניהם כתיבת פסקה על פי מיפוי הערכת טקסט על פי מדדים כלליים ואישיים הכרת האמצעים הרטוריים והדמגוגיים ליצירת משמעויות גלויות וסמויות</p>	<p>פעולות דיבור מהוות הכללות: "מדוע שברת?" , "אני כועסת!", "אי אפשר להמשיך כך!" = מורת רוח. פעולות הדיבור מהוות גם כלי פרשני (במקום מורת רוח ניתן להכליל: תסכול) מסקנות שקריות: פרשנות מוטעית של תוצאות סקרים אמצעים דמגוגיים: רא' תיהלוך שאלות הערכה: לשם מה להעריך? מה להעריך? מה לעשות בתוצאות ההערכה?</p>	<p>ביטויי הכללה הם כלי לשוני. לימודם שייך גם לתחום <u>הלשון</u>, כמו כן משמשים ביטויי ההכללה לארגון המידע בתרשימים- רא' <u>ייצוג</u> <u>בתרשימים</u></p> <p>הערכת טקסטים, הסיבה לרצף שאינו כרונולוגי- רא' <u>הבעה- תנאי</u> <u>תקינות</u></p> <p>חשיבה רפלקטיבית- רא' כיתה ה'</p>
<p>מיומנויות ביצועיות</p>	<p>שליטה במיומנויות: ארגון המידע</p> <p>איתור רעיונות מרכזיים שאלת שאלות</p>	<p>ביצוע של: ארגון מידע מטקסט אחד / ממקורות אחדים בצורות גראפיות מגוונות: טבלאות, דיאגרמות, גרפים, מיפויים וסמלים ליקוט הרעיונות והכללתם בהיגדים כוללים חיבור מטלות בעלות מילות הוראה מגוונות הבחנה בין שאלות "סגורות" לשאלות "פתוחות", ניסוח שאלות משתי הקטגוריות חיבור שאלת חקר מקיפה ואיכותית</p>	<p>דוגמות: שאלות "סגורות": כמה יבשות בעולם? שאלות "פתוחות": הציעו פתרונות לבעיית המים בישראל</p>	<p>כל המיומנויות (כולל קוג') תבאנה לידי ביטוי במהלך הקריאה- רא' <u>תיהלוך ואסטרטג' וכן ספרות-</u> <u>הקורא והיצירה</u></p> <p>מיומנויות הכתיבה- <u>הבעה</u> מיפוי סיפורי: <u>ספרות- סוגות</u></p>

שילוב	הערות	הפעילות הלימודית	המטרות	הנושא
מטען ריגושי-קונוטציות רא' לשון-תופעות	<p>מיפוי רטורי: מבוסס על קשר לוגי מסוים בין רכיבי ה"מפה": השתלשלות, השוואה, סיבה/תוצאה, טיעון/הוכחה, היבטים: מעלות/חסרונות</p> <p>דוגמות:</p> <p>שאלות לחשיפת כוונות: מה מבקש הכותב "למכור" (גם רעיונית)? איזה מידע רלוונטי אינו כלול בטקסט? מי ירוויח מהסכמה על התוכן? האם ההנחות מבוססות?</p>	<p>שימוש מושכל במיומנויות למטרת קריאה:</p> <p>שימוש מושכל בכל מקדמי הארגון איתור קשרים וניסוח הכללות מפרשות התייחסות למשפטי פתיחה וסיום שאילת שאלות הנוגעות לכוונות הכותב איתור מילים ואיורים בעלי מטען ריגושי מיפוי מנמק ומיפוי רטורי (בלתי מושגי)</p>	<p>שליטה באסטרטגיות: להבנת התוכן לזיהוי המבנה הרטורי לאיתור מידע (גם גרעיני) לחשיפת מגמות סמויות לארגון הטקסט מחדש</p>	אסטרטגיות
אמצעים דמגוגיים: רא' גם הסקת מסקנות-מיומנויות קוגניטיביות	<p>בתיהלוך הטקסט נעשה שימוש במיומנויות ובאסטרטגיות המפורטות לעיל- רא' <u>מיומנויות ואסטרטגיות בשנה זו ובכיתות ו'ז' ותיהלוך בכיתה ז'</u></p> <p>דוגמות:</p> <p>מקדמי ארגון טקסט ארוכים: מעשיה, ציטוט ואנקדוטה רלוונטיים, פרולוג, תקציר, מקור היסטורי</p> <p>אמצעים דמגוגיים: ניצול ה"עדריות" (שימוש בביטוי "כולם"), נתונים "כאילו מדעיים", הבטחות קוסמות, טיעונים ונתונים שקריים, מידע מעורפל, הגזמה, הכללות ("הכי משתלם"), שימוש בסיסמאות שדופות, משפטי אזהרה (מי שלא... מפסיד)</p>	<p>ניהול דיאלוג עם טקסט: פעילויות ליצירת מוכנות לקריאה: שימוש במקדמי ארגון: חזותיים, טקסטואליים ארוכים וקצרים שאילת שאלות על הכותב ועל הרקע לכתיבה פעילויות המסייעות לקליטת נתוני הטקסט: זיהוי המבנה הרטורי; מיון המידע; התייחסות לרקע ההיסטורי/ גיאוגרפי/ חברתי/ פסיכולוגי של כותב הטקסט; חשיפת עמדות, כוונות פוליטיות ומסרים סמויים; זיהוי האמצעים הרטוריים שיצרו את המשמעויות המוצהרות והמוסוות; זיהוי של אמצעים דמגוגיים, הבחנה בין רטוריקה לדמגוגיה, התייחסות לאמצעים חזותיים: תפיסת האיור ככלי פרשני- סובייקטיבי, רטורי ואף דמגוגי; ליקוט רעיונות מרכזיים והמשגתם באמצעות הכללות מפרשות פעילויות ליישום מטרות הקריאה:</p> <p>התייחסות לרקע: השפעת הרקע ההיסטורי/ גיאוגרפי/ חברתי/ פסיכולוגי/ אידיאולוגי/ רעיוני של הכותב על הטקסט, פרשנות/ ארגון המידע מחדש – מיפוי וכתיבת סיכום, הסקת מסקנות, ביקורת והערכה, הבעה יצירתית</p>	<p>טרם קריאה</p> <p>תוך קריאה</p> <p>אחר קריאה</p>	תיהלוך טקסט

	<p>טקסט ספרותי: רא' ספרות - סוגות סוגה: מקבץ של טקסטים בעל מטרה חברתית המיועד לקהל יעד מסוים ובעל מאפיינים צורניים, מבניים, תוכניים ולשוניים. (סוגות בספרות- רא' ספרות- הקורא והיצירה)</p> <p>מטרות לטקסט עיוני: ליידע, לטעון, לשכנע, לבקר, לפרש</p> <p>מאמר: טקסט עיוני שמביע עמדה וכולל טיעון ופרשנות</p> <p>כולות: מסירת כל המידע</p> <p>מאפייני פרסומת: שימוש בציווי, שאלות ותשובות, אמצעים לשוניים (רא' לשון – תופעות), דמגוגיים (רא' מיומנויות קוגניטיביות) וחזותיים</p> <p>העיתון החרדי: מקורות- ירחוני "בית יעקוב"</p>	<p>הגדרת המושג סוגה, שיום הסוגות, זיהוין, זיהוי מאפייניהן ופעילות ייחודית לכל סוג:</p> <p>הבחנה בין טקסטים עיוניים שונים על פי מטרותיהם טיפוח למידה מתוך מקורות עיון אותנטיים</p> <p>הגדרת המאמר, קריאת מאמרים בנושאים מגוונים, ודיון בכוונות</p> <p>כותביהם ובהתאמתם</p> <p>ליעדים כלליים</p> <p>זיהוי סיטואציות המזמנות פרסום עצומה</p> <p>זיהוי מאפייני הפרסומת וחשיפת אמצעים דמגוגיים</p> <p>פיתוח נושא העיתון: תפקידו, העיתון החרדי- חשיבות, היסטוריה, סוגי עיתונים, מבנה העיתון, סוגי הטקסטים בעיתון (הבחנה בין ידיעה חדשותית/ כתבה/ מאמר), סוגי כותרות ו"פתיחים", אמצעים חזותיים, מקורות המידע, רטוריקה ודמגוגיה, צנזורה ואתיקה אובייקטיביות וקולות</p>	<p>הכרת הטקסטים ותיהלכם:</p> <p>מידעי: עיוני</p> <p>טיעוני: מאמר</p> <p>עצומה פרסומת</p> <p>מדיה:</p> <p>סוגי טקסטים</p>

ספרות

הנושא	המטרות	הפעילות הלימודית	הערות	שילוב
הקורא והיצירה	תיהלוך הטקסט הדגשת ההיבט: החינוכי הפרשני הסימבולי מתן ביטוי אומנותי לקול הקורא			תיהלוך טקסט- רא' <u>הבנת הנקרא</u> כתיבה בעקבות קריאה: רא' <u>הבנת הנקרא</u> <u>והבעה</u>
סוגות ספרותיות		קביעת הסוגה ושיוכה לסיווג הראשי	קביעת הסוגה: בספרות קיימים סיווגים שונים לסוגים ולתת סוגים. הסיווג הראשי: סיפורת (אפיקה) - ספרות עלילתית, שירה (ליריקה) - הבעת הרגש והדמיון, דרמה - יצירות שנכתבו להמחזה. מאלו מסתעפים סוגים רבים כמפורט בטבלאות המיפוי.	
ספרות חרדית		דיון בצורך בספרות חרדית: ההבדלים שבין ספרות חרדית לאחרת, קביעת פרמטרים לזיהוי ספרות חרדית איכותית		
הסופר והיצירה	התייחסות לתהליך היצירה ולמחברה: הקול האישי ביצירה	פרטים ביוגרפיים של סופרים תכונותיו של היוצר זיהוי מאפיינים, איתור מוטיבים עיקריים והשפעתם על היצירות חיפוש מוטיבים משותפים ליוצרים אחדים. השוואה בין השפעות שונות של אותו מוטיב. חשיפת קולו האישי של היוצר, המשוקע ביצירה באופן גלוי או סמוי דיון בסוגיה: היצירה כביוגרפיה של מחברה	המלצות לשמות סופרים- בנספחים- עמ' 75	

שילוב	הערות	הפעילות הלימודית	המטרות	נושא
	<p>בלדה: סיפור לירי של אירוע מרשים (היסטורי בד"כ).</p> <p>מאפיינים: הבלדה מאחדת בתוכה מאפיינים מן הסיפור, השיר והדרמה. מצטיינת בפשטות לשונית וריתמית, טון עצוב, אווירת מסתורין והרואיות.</p> <p>מסה: ניתן להפגיש את התלמידים עם סוג זה של חיבור, שהוא עיוני- ספרותי ומערב סגנון אובייקטיבי- מדעי עם סובייקטיבי- אומנותי</p> <p>חידה</p>	<p>איתור היסודות הדרמטיים, והאמצעים השונים היוצרים את האווירה ההרואית, כ"מפתח" להבנת היצירה הבנת עולמו של המשורר,</p>	<p>בלדה</p> <p>שירה לירית: האני השר</p> <p>מפגש עם הסוגות:</p> <p>פואמה</p> <p>שירת ספרד</p> <p>מכתם, חידה</p> <p>מסה</p>	<p>סוגות (המשך)</p>
	<p>נימה: אירוניה וסרקאזם, סלחנות, פייסנות, תוקפנות, מחאה, ביקורת (עוד – ראו כיתה ז')</p> <p>אמצעים ליצירת אוירה: 1 תיאור של נוף ואביזרים הכולל: צבעים, קולות, תנועה, קצב 2 שימוש במטאפורות, דימויים והאנשה</p> <p>סוגי מספרים: מספר-עד, מספר כל-יודע, מספר אובייקטיבי, מספר סובייקטיבי</p>	<p>זיהוי האמצעים האופייניים ליצירה, הגדרתם ודין בתרומתם ליצירה:</p> <p>הבחנה בין קונפליקט פנימי לחיצוני</p> <p>זיהוי הנימה השלטת בסיפור או בחלק ממנו</p> <p>דין באמצעים ליצירת אוירה</p>	<p>שליטה במושגים:</p> <p>קונפליקט</p> <p>נימה</p> <p>ארמז</p> <p>פרולוג</p> <p>מספר</p>	<p>פואטיקה ומושגים ספרותיים</p>
	<p>יהדות העולם ב-60 השנים האחרונות: חורבן יהדות אירופה, שנות התקומה.</p> <p>סיפוריהם של חוזרים בתשובה בדורנו</p>	<p>הבלטת הרעיון ו/או פיתוחו- קריאה של מספר יצירות, המתייחסות להיבטים שונים של הנושא:</p>	<p>קריאת יצירות תוך הדגשת ההיבטים:</p> <p>חורבן ותקומה</p> <p>חזרה בתשובה</p> <p>ספרות ילדים</p>	<p>קשרים תמאטיים</p>

הבעה

שילוב	הערות	הפעילות הלימודית	המטרות	הנושא
<p>עוד על סוגות- רא' <u>הבנת הנקרא-</u> <u>סוגי טקסטים</u> <u>וספרות- סוגות</u></p> <p>הכללה: רא' <u>הבנת הנקרא-</u> <u>מ' קוגניטיביות</u></p> <p>כתיבה רפלקטיבית- רא' <u>ה. הנקרא-</u> <u>מיומנויות קוגניטיביות,</u> <u>מודעות ופיקוח</u></p>	<p>מומלץ להשתמש בשבלונה של שיר כתוב כמסגרת לכתיבת שיר חדש</p> <p style="text-align: center;">תוכן עניינים- סוג של רשומות</p>	<p>הדגשת התקינות הייחודית לכל סוגה: שיר. תקינות: הבעת רעיון, שימוש במאפייני שיר</p> <p>עבודה עיונית מקיפה. ת' ייחודית: חלוקה לתת-נושאים, שימוש במגוון מקורות אמינים, כתיבת פסקות במגוון מבנים רטוריים. תקינות: רא' תנאי תקינות הטקסט עבודת חקר. ת' ייחודית: העמדת שאלה מקיפה בבסיס העבודה, החוקרת את הנושא ממספר היבטים.</p> <p>ערכת תוכן עניינים של מאמרים עיוניים סיכום ותמצית. ת. ייחודית: הבעת הרעיונות העיקריים, ויתור על הרחבות יתירות מאמר טיעוני קצרצר</p> <p>פרסומות. תקינות ייחודית: שימוש נבון באמצעים חזותיים, במשחקי לשון ובסיסמאות קליטות הצהרה</p> <p>כתבות עיתונאיות כתיבה של: סיפורים, תיאורים אומנותיים כתיבה טרום – תוך – אחר קריאה/ כתיבה/ למידה של תהליכים התנהגותיים וקוגניטיביים ושל שיקולים, רגשות ועמדות הקשורים בהם</p>	<p>כתיבה תקינה של הסוגים:</p> <p style="text-align: center;">אומנותית</p> <p style="text-align: center;">עיונית</p> <p style="text-align: center;">עיתונאית</p> <p>טיפוח כתיבה: ספרותית רפלקטיבית</p>	<p style="text-align: center;">סוגות לכתיבה</p>
			רא' טבלות מיפוי	הטקסט
				אסטרטגיות כתיבה
			רא' טבלות מיפוי	תהליכי כתיבה